

Univerzita Karlova v Praze

Přírodovědecká Fakulta

katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Studijní program: Geografie

Studijní obor: Sociální geografie a regionální rozvoj

Lenka Petříková

**SÍTĚ AKTÉRŮ REGIONÁLNÍHO ROZVOJE
V MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINĚ POŠUMAVÍ**

**NETWORKS OF ACTORS OF REGIONAL
DEVELOPMENT IN LOCAL ACTION GROUP
POŠUMAVÍ**

Diplomová práce

Praha 2012

Vedoucí diplomové práce: RNDr. Radim Perlín, Ph.D.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, 22. 08. 2012

.....

Lenka Petříková

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucímu práce RNDr. Radimu Perlínovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky. Děkuji také Ing. Ivo Šaškovi, Csc., manažerovi MAS Pošumaví, i ostatním představitelům a členům MAS a obcí za poskytnuté informace a vstřícný přístup.

Děkuji také své rodině za trpělivost a podporu během celého studia a děkuji svým přátelům za to, že ve mně neztratili víru. Speciálně bych chtěla poděkovat Ondřeji Masákovi a Kristýně Meislové, bez jejichž podpory by tato práce zřejmě nevznikla.

ABSTRAKT

Předkládaná práce se zabývá problematikou sítí aktérů regionálního rozvoje v Místní akční skupině Pošumaví (MAS). Cílem práce je zhodnotit fungování sítí v rámci Místní akční skupiny Pošumaví se zaměřením na existenci sítí, na jejich aktivitu a prostupnost a na způsob a intenzitu zapojení aktérů regionálního rozvoje do těch sítí. V kontextu rámcových institucionálních podmínek místní akční skupiny bylo analyzováno dotazníkové šetření společně s řízenými rozhovory s aktéry MAS. Z výsledků výzkumu vyplývá, že v současném programovacím období se v Místní akční skupině Pošumaví zformovaly sítě, ale spolupráce v nich zatím příliš intenzivně neprobíhá. Na druhou stranu se část aktérů regionálního rozvoje chce do budoucna do spolupráce v MAS více zapojit, což může vést k rozšíření nebo prohloubení stávající spolupráce.

Klíčová slova: rozvoj venkova, sociální sítě, místní akční skupina, metoda LEADER, Evropská unie, Česko

ABSTRACT

The thesis deals with actors' network problems of regional development in the Local Action Group Pošumaví (LAG). The aim is to assess the functioning of networks within the Local Action Group Pošumaví focusing on the existence of networks, their activity and permeability and the way and intensity of involvement of the regional development actors in those networks. In the context of the institutional framework conditions of the local action groups a questionnaire survey together with guided interviews with actors LAG were analyzed. The results show that in the current programming period, the Local Action Group Pošumaví formed the network, but the cooperation is not very intensive. On the other hand, part of the actors of the regional development want to be more involved in LAG in the future, which can lead to extending and deepening of the existing cooperation.

Keywords: rural development, social networks, local action group, method LEADER, The European Union, Czechia

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK	7
SEZNAM GRAFŮ, TABULEK, OBRÁZKŮ A RÁMEČKŮ.....	9
1 ÚVOD	11
2 VENKOV	13
3 TEORETICKÉ ZARÁMOVÁNÍ	15
3.1 Institucionální směry	16
3.1.1 Teorie učících se regionů	17
3.1.2 Triple helix (Trojitá šroubovice).....	18
3.1.3 Bottom-up přístup	19
3.2 Sociální sítě	21
3.3 Sociální kapitál.....	22
4 POLITIKA ROZVOJE VENKOVA	25
4.1 Národní strategický plán rozvoje venkova.....	26
4.2 Program pro rozvoj venkova.....	28
4.2.1 Financování Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013.....	31
4.3 Leader – Osa IV Programu rozvoje venkova.....	32
4.4 Politika rozvoje venkova v EU v kontextu metody LEADER.....	39
5 METODIKA	43
5.1 Datová základna	43
5.2 Dotazníkové šetření.....	44
5.2.1 Metodika dotazníkového šetření.....	44
5.2.2 Tvorba dotazníku	45
5.3 Řízené rozhovory	46
6 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA POŠUMAVÍ.....	48
6.1 Základní charakteristika	48

6.2	Vznik a vývoj	51
6.3	Strategický plán Leader a další aktivity	51
6.4	Organizační struktura	53
6.5	Členská základna.....	54
7	SÍTĚ AKTÉRŮ REGIONÁLNÍHO ROZVOJE.....	56
7.1	Vertikální sociální sítě a vztahy	62
7.1.1	Shrnutí.....	65
7.2	Spolupráce v MAS Pošumaví	65
7.2.1	Shrnutí.....	70
7.3	Kontakty – osobní a virtuální.....	70
7.3.1	Shrnutí.....	81
7.4	Klasifikace vzájemných vazeb	82
7.4.1	Shrnutí.....	84
7.5	Způsoby vnímání MAS	84
8	ZÁVĚR	87
	SEZNAM CITOVANÉ LITERATURY, PRAMENŮ A ZDROJŮ DAT	90
	SEZNAM PŘÍLOH.....	98

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
EAGGF	Evropského zemědělského podpůrného a záručního fondu (<i>European Agricultural Guidance and Guarantee Fund</i>)
EK	Evropská komise
ELARD	Evropská asociace pro rozvoj venkova Leader (<i>The European Leader association for Rural Development</i>)
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj (<i>European Regional Development Fund</i>)
ES	Evropská společenství
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
HDP	Hrubý domácí produkt
LEADER	Propojení aktivit rozvíjející venkovskou ekonomiku (<i>Liaison Entre Actions de Développement Rural</i>)
LFA	Méně příznivé oblasti (<i>Less Favoured Areas</i>)
MAS	Místní akční skupina
NNO	Nestátní nezisková organizace
NP	Národní park
NS MAS	Národní síť Místních akčních skupin
NSPRV	Národní strategický plán rozvoje venkova
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek (<i>Nomenclature des Unites Territoriales Statistique</i>)

OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)
ORP	Obec s rozšířenou působností
PRV	Program rozvoje venkova
SPL	Strategický plán Leader
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika

SEZNAM GRAFŮ, TABULEK, OBRÁZKŮ A RÁMEČKŮ

Seznam grafů

Graf 1: Finanční alokace IV. osy LEADER v PRV ČR 2007 - 2013	36
Graf 2: Příslušnost zúčastněných obcí k mikroregionům	57
Graf 3: Organizace, na které se obrací obce s žádostmi o radu	63
Graf 4: Frekvence žádostí o pomoc a radu mezi obcemi.....	64
Graf 5: Nejčastěji spolupracující subjekty	66
Graf 6: Spolupráce se zahraničními subjekty	68
Graf 7: Propagace aktivit realizovaných obcemi	71
Graf 8: Informovanost o činnosti MAS	73
Graf 9: Osobní znalost představitelů MAS a mikroregionů	74
Graf 10: Znalost členů MAS	76
Graf 11: Pravidelné telefonické či osobní kontakty obcí.....	77
Graf 12: Pravidelné telefonické či osobní kontakty členů MAS	78
Graf 13: Četnost návštěv webových stránek MAS Pošumaví a mikroregionů (obce) ...	79
Graf 14: Četnost návštěv webových stránek MAS Pošumaví (členové MAS)	80

Seznam tabulek

Tabulka 1: Finanční alokace Programu rozvoje venkova ČR 2007 - 2013	31
Tabulka 2: Členové MAS Pošumaví v roce 2012.....	44
Tabulka 3: Velikost obcí MAS Pošumaví (k 1. 1. 2012).....	49
Tabulka 4: Subjekty zapojené do dotazníkového šetření.....	57
Tabulka 5: Původní a přistouпивší členové MAS	62
Tabulka 6: Zakládající a přistouпивší členové mikroregionů	62
Tabulka 7: Spolupráce navázané prostřednictvím MAS	68
Tabulka 8: Zahraniční spolupráce navázaná prostřednictvím MAS.....	70
Tabulka 9: Informační emaily z MAS	72
Tabulka 10: Mobilní kontakty	75
Tabulka 11: Mobilní kontakty (2).....	77

Tabulka 12: Znalost webových stránek MAS Pošumaví a mikroregionů (obce)	79
Tabulka 13: Znalost webových stránek MAS Pošumaví (členové MAS)	79
Tabulka 14: Propagace MAS, jejích členů a obcí	80
Tabulka 15: Členství v dalších regionálních seskupeních	81
Tabulka 16: Klasifikace vzájemných vazeb (obce)	82
Tabulka 17: Klasifikace vzájemných vazeb (členové MAS)	83

Seznam obrázků

Obrázek 1: Struktura politiky rozvoje venkova EU 2007 - 2013	42
Obrázek 2: Dotazníkové šetření v MAS Pošumaví	59

Seznam rámečků

Rámeček 1: Globální cíl strategického plánu rozvoje venkova České republiky na období 2007 - 2013	27
Rámeček 2: Slučování malých obcí	61

1 ÚVOD

Český venkov počátku 21. století je místem nových možností a příležitostí. Velký důraz je kladen na udržitelný rozvoj, který vychází z diverzifikace venkovských aktivit. Tradiční zemědělská role venkova je doplněna o aktivity a činnosti nezemědělské povahy, které se stávají nedílnou součástí venkovského života. Strukturální změny, kterými za posledních dvacet let český venkov prošel, s sebou ale přinesly i nové problémy. Venkovské oblasti trápí nedostatek pracovních míst a s ním spojená vyšší nezaměstnanost, nedostatečná nabídka kvalitních služeb a možností trávení velkého času. To vše dohromady způsobuje odliv venkovského obyvatelstva do měst.

„Živoucí venkov není jen v zájmu venkovské společnosti, ale společnosti jako celku. Investice do širší venkovské ekonomiky a venkovských společenství jsou klíčové pro zvýšení přitažlivosti venkovských oblastí, pro podporu trvale udržitelného růstu a vytváření nových pracovních příležitostí, zvláště pro mladé lidi a ženy. Toto musí být založeno na specifických potřebách různých oblastí a budováno s plným využitím potenciálu venkovských oblastí a společenství.“ (Deklarace z 2. konference o rozvoji venkova v Salzburgu 2003, s. 2)

Po vstupu České republiky do Evropské unie se otevřely nové možnosti řešení problémů rozvoje venkova prostřednictvím Politiky rozvoje venkova, jejímž cílem je zlepšení kvality života a konkurenceschopnosti venkovských oblastí a diverzifikace místního hospodářství (The Leader Approach 2006). V současné době je tato politika prováděna pomocí metody Leader, což je způsob realizace rozvoje venkova prostřednictvím místních venkovských komunit založený na spolupráci místních aktérů (podnikatelů, neziskových organizací, samosprávy, veřejné správy i aktivních občanů). Je zde realizován předpoklad, že nikdo jiný než místní aktéři nemůže lépe znát problémy a potřeby regionu a proto by právě oni společnými silami měli vést svoje území k jeho trvalému rozvoji.

Z tohoto důvodu jsou zakládány místní akční skupiny (MAS), jakožto koordinátoři spolupráce veřejného, soukromého a neziskového sektoru, kteří mají za úkol (prostřednictvím místních rozvojových strategií a spolupráce místních aktérů) rozvíjet svěřené území.

Předkládaná diplomová práce se zabývá výše zmiňovanou spoluprací místních aktérů regionálního rozvoje a jejich účastí v sítích. Hlavním cílem této práce je zhodnotit fungování sítí v rámci Místní akční skupiny Pošumaví. Zaměřuji se na zjištění existence sítí v MAS, na jejich aktivitu a prostupnost a na způsob a intenzitu zapojení aktérů regionálního rozvoje do těchto sítí.

Diplomová práce je členěna do osmi kapitol. Úvodní kapitoly jsou zaměřeny spíše teoreticky. První kapitola představuje úvod do tématu a vymezuje cíl práce. Druhá kapitola se zabývá definicí a vymezením venkova. Třetí kapitolou je teoretický rámec, kde jsou diskutovány koncepty a přístupy teoreticky ukotvující tuto práci. Tato kapitola je zakončena specifikováním výzkumných otázek. V následující kapitole je představena politika rozvoje venkova se speciálním důrazem na princip Leader. V páté kapitole je popisována metodika práce a následuje charakteristika Místní akční skupiny Pošumaví, která představuje nezbytný úvod k sedmé kapitole, která se již zabývá samotným hodnocením sítí v této MAS. Poslední kapitola shrnuje zjištěné poznatky a odpovídi na výzkumné otázky.

2 VENKOV

V České republice žije na venkově 88,6 % obyvatel a toto venkovské území zabírá 99,4 % republiky (data na základě vymezení venkovských regionů dle metodiky OECD) (Program rozvoje venkova 2010). Ačkoliv téměř každý si dokáže pod pojmem „venkov“ poměrně přesně představit, co venkov je a jak vypadá, neexistuje žádná jeho obecně přijímaná definice a autoři zabývající se rurální tematikou „jsou za jedno v tom, že nelze jednotně definovat ani vymežit venkov“ (Bednářová 2010, s. 37).

Velký sociologický slovník definuje venkov jako „obydlený prostor mimo městské lokality tradičně charakterizovaný orientací na zemědělství a menší hustotou obyvatel, ale i jiným způsobem života, většinou propojeným s přírodou, a také jinou sociální strukturou ve srovnání s městem“ (Maříková 1996, s. 1380). Tradiční orientace na zemědělství (a lesnictví jakožto druhé významné složky venkova) v současné době poněkud ustupuje a do popředí se dostávají otázky spojené s udržitelným rozvojem venkova. Kvalita života na venkově, kvalitní životní prostředí, volnočasové aktivity a zdraví a osobní rozvoj obyvatel venkova – to jsou oblasti, na které se orientuje venkov současnosti (Pělucha 2006).

V České republice neexistuje legislativní podklad pro definici venkovských oblastí. Perlín (2010b) uvádí, že „venkov je tvořen venkovskými sídly a krajinou mezi jednotlivými sídly. Venkov je spojitý prostor“. Podle zákona o obcích č. 128/2000 Sb. „obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem“. Na základě tohoto tvrzení by se dalo předpokládat, že obec (zastavěné i nezastavěné území), které má méně než 3000 obyvatel je obcí venkovskou. V ČR se ovšem běžněji užívá „hranice 2 000 obyvatel v sídle, resp. v obci jako hranice pro nepochybně venkovské sídlo (obec)“ (Perlín 1999, s. 3).

Jedinou všeobecně uznávanou definicí je vymezení venkova dle metodiky OECD. Tato metodika pracuje s údaji o hustotě zalidnění. Na lokální úrovni považuje za venkovské takové obce, které mají hustotu obyvatel menší než 150 obyvatel/km², na regionální úrovni vymezuje tři druhy regionů (Varianty vymezení venkova 2008, s. 6):

- převážně venkovské (více než 50 % obyvatel regionu žije ve venkovských obcích);

- významně venkovské (15 – 50 % obyvatel regionu žije ve venkovských obcích);
- výrazně městské (méně než 15 % obyvatel regionu žije ve venkovských obcích).

Tuto metodiku vymezení venkova používá i Národní strategický plán rozvoje venkova ČR (NSPRV). Pro vymezení venkova pracuje s krajskou řádovostní úrovní a za převážně či významně venkovské tak považuje všechny kraje ČR s výjimkou Hl. města Prahy. Program rozvoje venkova (2010) doplňuje tuto charakteristiku ještě o vymezení venkovských obcí dle počtu obyvatel, přičemž statistickou hranicí je 2 000 obyvatel / obec. Obce, které splňují tuto podmínku, jsou ještě doplněny o 168 obcí s více než 2 000 obyvateli, které i přes větší populační velikost mají stále venkovský charakter. Venkovské obce je totiž také možno (kromě statistického a administrativního hlediska) definovat například z hlediska urbanistického, architektonického, sociálního, ekonomického či historického (Perlín 1999). Při uplatnění těchto pravidel se ukázalo, že téměř 90 % všech obcí ČR jsou obce venkovské (Program rozvoje venkova 2010).

Tyto principy vymezení venkova jsou použity jak v Národním strategickém plánu rozvoje venkova ČR, tak i v Programu rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013 a vychází z nich i další podřízené aktivity a přístupy rozvoje venkova včetně například určení územní působnosti přístupu Leader a místních akčních skupin.

3 TEORETICKÉ ZARÁMOVÁNÍ

Tradiční otázkou, kterou se zabývá regionální rozvoj, je problém vzniku nerovností a možností jejich řešení (Blažek, Uhlíř, 2011; Farole, Rodríguez-Pose, Storper, 2010). Otázka, proč se některé regiony vyvíjejí rychleji než jiné, je řešena v rámci teorií regionálního rozvoje již od jejich počátku. V současné době již ale tradiční vysvětlení nestačí a do teoretických debat se od 90. let 20. století dostávají nové názory a formují se nové teoretické směry, které se pokouší objasnit, jak funguje regionální rozvoj v Evropě přelomu 20. a 21. století. Zvýšený důraz je kladen na konkurenceschopnost a inovace, také na schopnost učit se a spolupracovat. Inovující instituce a sítě jsou brány jako základní kameny rozvoje regionu (Blažek, Uhlíř, 2011; Etzkowitz, Dzisah, 2008; Florida, 1995 etc.).

Tyto tendence se projevují i v regionální politice Evropské unie. Ustanovení metody LEADER jakožto významné metody rozvoje venkova umožnilo aplikaci nových výše zmíněných přístupů v regionální politice. I zde je kladen velký důraz na inovace, spolupráci v sítích a decentralizované rozhodování spojené s aplikací bottom-up přístupu a endogenním strategickým plánováním rozvoje v rámci jednotlivých regionů (Večerka, 2010; Program rozvoje venkova 2010). Dle Richarda Nelsona (1998, cit. v Blažek, Uhlíř, 2011, s. 174), který je hlavním představitelem institucionálního ekonomie, jsou v místním ekonomickém rozvoji významné právě tyto zmiňované oblasti.

V této kapitole budou nastíněny hlavní současné směry regionálního rozvoje, které se v rámci snah o vysvětlení rozdílného rozvoje regionů zabývají problematikou sítí. Budou zde také popsány principy, na kterých je založena současná regionální politika Evropské unie a programy, na jejichž základě je realizován regionální rozvoj v České republice.

3.1 Institucionální směry

Institucionální směry se v rámci teorií regionálního rozvoje začaly významněji prosazovat od konce 70. let 20. století. Blažek, Uhlíř (2011) tyto teorie vymezují na základě přístupu předního představitele institucionální ekonomie – Richarda R. Nelsona. Ten ve svém díle vymezil tři základní prvky potřebné k ekonomickému růstu regionu. Prvky, na které dle jeho názoru nebraly ohled neoklasické modely růstu, ale které významnou měrou podněcují regionální rozvoj. Prvním prvkem je „schopnost získávat technologickou výhodu“. Druhý prvek zahrnuje „chování a efektivitu firem“ a třetí „roli institucí“ (Nelson 1998, s. 514).

Schopnost regionů využívat technologickou výhodou, tedy schopnost inovovat a být konkurenceschopný, popisuje Nelson jako „v zásadě nerovnovážný proces“ (Nelson 1998, s. 497). Tím se tyto nové teorie významně odlišují od teorie neoklasické, jejíž jedním ze základních předpokladů je právě rovnováha trhu (Blažek, Uhlíř 2011). Nelson (1998) ale zároveň dodává, že vývoj a inovace jsou závislé na zvolené cestě („path dependence“). Na základě prací Paula Davida (1985, cit. v Nelson 1998, s. 511) a Williama Briana Arthura (1988, 1989, cit. v Nelson 1998, s. 511) tvrdí, že „důkazy, že technologický pokrok je dnes výrazně formován tím, co bylo dosaženo již dříve, jsou velmi přesvědčivé“ (Nelson 1998, s. 511).

Z hlediska pojetí firem se Nelson (1998) vymezuje vůči neoklasické teorii hlavně z hlediska postavení firem v rámci trhu. Firmy nebere jako samostatné nezávislé jednotky, ale zasazuje je do institucionalizovaného prostředí. Zároveň upozorňuje na to, jak důležitou roli hrají vnitrofiremní procesy, zaměstnanecká politika a další vnitřní procesy a zvyky. Velký význam však také přikládá vnějším vztahům firmy. Ať už se jedná o vztahy mezi dodavateli a odběrateli nebo o celkové působení firmy v rámci institucionálního prostředí, které ji obklopuje.

Poslední oblastí, kterou Nelson (1998) ve své práci zdůrazňuje a věnuje se jí, jsou instituce. Instituce, které jsou zde brány nejen ve významu „institucí s adresou“, ale jako instituce ve svém nejširším významu zahrnujícím institucionalizované praktiky, rutinu v chování, zvyky, návyky apod. (Blažek, Uhlíř 2011). „Povaha a role nejrozumnějších ekonomických institucí vytváří prostředí, ve kterém firmy působí“ (Nelson 1998, str. 508). V rámci institucionalizovaného prostředí významnou roli hrají

těž univerzity a ostatní vzdělávací zařízení, které svým působením mohou podporovat rozvoj regionu, ve kterém působí.

Institucionální teorie a směry vychází ve svých předpokladech z alespoň jedné z těchto tří oblastí, které popsal Nelson. Jak je patrné, větší důraz pokládají na měkké faktory regionálního rozvoje a poukazují na důležitost existence sítí vztahů mezi aktéry v území, díky kterým dochází k šíření inovací, kooperaci nejen mezi firmami, ale i mezi neziskovými subjekty. Spolupráce vždy zvyšuje naději na dosažení cíle – tzn. rozvoje regionu.

Pojmy jako sítě kontaktů, vztahový prostor, míra důvěry či zakořenění se staly součástí teorií regionálního rozvoje a jejich zkoumání a objasňování je jedním ze základních prostředků pro zkoumání rozvoje regionů. Ačkoliv míra a kvalita zasítování se mezi jednotlivými regiony často velmi liší, tak v každém regionu nějaké sítě kontaktů dozajista existují, i když například ve formě sítí založených na nedůvěřivosti a vztazích podřízenosti (Amin, Thrift 1995 cit. v Blažek, Uhlíř 2011, s. 189). Zkoumání těchto sítí a vztahů může pomoci přinést odpovědi na otázky různého rozvoje jednotlivých regionů.

Autoři teorií, které se dle výše nastíněných charakteristik řadí do skupiny institucionálních, sdílejí nepříliš vysokou náklonnost k masivním všeobjímajícím teoriím (Blažek, Uhlíř 2011). Proto jsem i já ve své práci vybrala jen některé přístupy přispívající k pochopení principů vývoje a rozvoje regionů, které zde v návaznosti na problematiku vzniku sítí v rámci místních akčních skupin ve stručnosti představím.

3.1.1 Teorie učících se regionů

Teorie učících se regionů byla výsledkem teoretických debat první poloviny 90. let. Tyto debaty se shodovaly v tom, že pro konkurenceschopnost regionů v následujícím tisíciletí bude nutné se naučit lépe využívat své vědomosti, pracovat s informacemi a vytvářet nové formy spolupráce, díky nimž bude umožněn lepší tok inovací a informací nutných pro rozvoj jak jednotlivých subjektů, tak i celého regionu (Blažek, Uhlíř 2011). Richard Florida (1995) charakterizoval učící se regiony jako sběratele a úložiště znalostí a nápadů. V učícím se regionu je pak vytvořeno takové základní prostředí a

infrastruktura, která přispívá k lepšímu toku znalostí, nápadů a učení. Udržitelný rozvoj v rámci učícího se regionu je založený na vytváření znalostí a jejich trvalému vylepšování pomocí získávání nových inovací a zkušeností. Za zdroje inovací jsou považovány vzájemné vztahy v rámci sítí, kde se tyto inovace mohou šířit (Florida 1995).

V rámci teorie učících se regionů se výrazně pracuje právě s konceptem sítí, v jehož rámci může docházet k učení, předávání znalostí a zkušeností a přenosu inovací. Storper (1996, s. 25) ve své práci označuje vytváření sítí za nejrozšířenější prvek nových směrů regionálního rozvoje, který se vyznačuje vysokou úrovní vertikální dezintegrace a bez kterého by snahy o regionální rozvoj nemohly dosáhnout dostatečné účinnosti. Jakožto základní prvek, kterému vděčí za svůj rozvoj i Silicon Valley považuje síť i AnnaLee Saxenian (1990). Zdůrazňuje, že úspěch subjektů působících v Silicon Valley je „neoddělitelný od regionálního prostředí, které je nejen bohaté na dovednosti a know-how, ale také podporuje nové subjekty a funguje zde proces kolektivního učení“ (Saxenian 1990, s. 95) a to vše je založené na „hustých sítích sociálních a profesionálních vztahů (Saxenian 1990, s. 95).

Teorie učících se regionů není konceptem, který by si dával za cíl najít obecný návod na rozvoj regionu. Autoři se spíše snaží o pochopení příčin rozvoje úspěšných regionů, aby na základě těchto informací bylo možné nastínit cesty k rozvoji regionů dalších (Blažek, Uhlíř 2011). Nicméně je nutné si uvědomit, že jednotlivé regiony vychází z různých historických a kulturních základů, z různého sociálního kapitálu i přírodních či ekonomických podmínek, tudíž univerzálně předatelný model není možný. Nicméně pro autory skupiny teorií učících se regionů je tvorba sítí jedním z možných podnětů pro regionální rozvoj.

3.1.2 Triple helix (Trojitá šroubovice)

Triple helix je koncept, který se v rámci regionálního rozvoje začal prosazovat na počátku 21. století (Blažek, Uhlíř 2011). Jeho autory jsou H. Etzkowitz a L. Leydesdorff. „Model trojité šroubovice slouží ke znázornění a porozumění vzájemného postavení a vztahů tří složek – veřejné správy, aktérů soukromého sektoru a

univerzit (vědeckovýzkumných institucí) jak na úrovni státní tak regionální (Smith, Bagchi-Sen 2010, Etzkowitz, Dzisah 2008, Leydesdorff 2012a, Leydesdorff 2012b, Cook, Asheim 2006, Blažek, Uhlíř 2011). Koncept triple helix pracuje s předpokladem, že univerzity hrají v regionálním rozvoji významnou roli a doplňují tak roli veřejného a soukromého sektoru. Autoři zdůrazňují, že každá z těchto tří složek by při svém rozhodování o rozvoji měla předvídat dopady svého jednání na ostatní složky tak, aby její vliv nebyl negativní (Etzkowitz, Dzisah 2008).

Etzkowitz (2002 In Blažek Uhlíř 2011, s. 208) představuje tři dimenze triple helix. První je „vnitřní transformace v rámci jednotlivých šroubovic“, kde se jedná o vytváření nových vazeb v rámci šroubovic. Druhou je „vzájemné ovlivňování zbývajících typů aktérů/šroubovic“, kde jde například o vliv inovačních politik na subjekty v území. Třetí je „vytvoření nové sítě vztahů a organizací, a to i trojstranných, s cílem podnítit vznik nových myšlenek a technologií“.

3.1.3 Bottom-up přístup

Bottom-up („zdola-nahoru“) přístup je založen na předpokladu, že obyvatelé místní komunity nejlépe znají svoje území a jeho systém, díky čemuž mohou lépe než centrální vláda řídit tento systém tak, aby co nejefektivněji dosáhli vytyčených cílů a potřeb (Furmankiewicz 2012). Přístup bottom-up je klíčovou součástí iniciativy Leader. Jeho prostřednictvím (spolu s principem subsidiarity, přidruženým k politice rozvoje venkova EU) se snaží Evropská unie podpořit rozvoj venkovských oblastí (Van Depoele, Ertugal 2006), přičemž sází na „kreativitu a solidaritu venkovských komunit“ (Clappison 2009, s. 79). Realizátory bottom-up přístupu v rámci EU byly ustanoveny Místní akční skupiny (Program rozvoje venkova 2010).

Základem bottom-up přístupu je vyvážená spolupráce místních aktérů zahrnující širokou veřejnost včetně institucí veřejného a soukromého sektoru i různé zájmové skupiny (ziskové i neziskové) vedoucí ke koordinovanému rozvoji území (Defra 2001 cit. v Clappison 2009). Terluin (2001 cit. ve Van Depoele, Ertugal 2006, s. 7) píše, že „pojem *bottom-up přístup* se používá, když se role místních aktérů vyvine do té míry, že jsou místní aktéři schopni definovat své vlastní potřeby a stanovovat si rozvojové

programy a projekty“. Z této definice teda vyplývá, že nestačí pouhá rutinní spolupráce aktérů v území, ale je nutná i určitá nadstavba v podobě tvorby společných rozvojových plánů a strategií. Schopnost domluvit se na tom, kam bude region směřovat, k jakým cílům a jak k tomu jeden každý subjekt přispěje, je klíčovou podmínkou pro úspěšnou implementaci tohoto přístupu (Furmankiewicz 2012, Clappison 2009).

V rámci bottom-up přístupu má každý člen místní komunity možnost vyjádřit a specifikovat svůj vlastní pohled na rozvoj regionu. Účastnit se může každý buď přímo nebo jako součást organizace zastupující jeho zájmy (Clappison 2009). Van Depoele a Ertugal (2006, s. 14) popsali čtyři druhy participace:

- Informování celé komunity skrze veřejná setkání (pro zemědělce, nezemědělce, obyvatele atd.);
- Konzultace s aktivními místními skupinami;
- Společný vývoj rozvojových projektů s Místní akční skupinou;
- Kolektivní rozhodování o akcích a strategiích.

Bottom-up přístup se zaměřuje na podporu všech, kdo se mají zájem podílet na místní rozvojové politice. Aby však mohl být úspěšně realizován, je nutné mít k dispozici také kvalitní zdroje. Vytváření kapacit je strategickou součástí bottom-up přístupu a zahrnuje:

- Zvyšování povědomí, školení a účast místních obyvatel při identifikaci silných a slabých stránek území;
- Účast různých zájmových skupin při strategických rozhodnutích v rámci venkovského inovačního programu;
- Transparentní kritéria pro vybírání realizovaných akcí (The Guidelines for the Evaluation of LEADER + Programmes 2002 cit. V Clappison 2009, s. 180).

V rámci udržitelného rozvoje se uplatňuje kombinace bottom-up („zdolanažoru“) i tradičního top-down („shora-dolů“) přístupu (Wallner, Narodoslawsky, Moser 1996), což souvisí s „posunem od hierarchické k síťové formě koordinace (od

vlády k vládnutí), který přináší potenciál pro soubor sociálních, ekonomických, politických a mezilidských vztahů, který ovlivňuje politiku novými a všudypřítomnými způsoby“ (Clappison 2009, s. 307), přičemž klíčové není schopnost zvyšovat množství aktérů v sítích, ale schopnost otevřít nové či aktivizovat staré kanály komunikace a spolupráce (Clappison 2009).

3.2 Sociální síť

Sociální síť vazeb mezi lokálními a regionálními aktéry ze soukromého, veřejného i neziskového sektoru můžeme považovat za důležité faktory regionálního rozvoje (Vajdová, Bernard, Stachová, Čermák 2010). Lokální síť a spolupráce aktérů představují také možnost jak řešit problémy hospodářsky slabých regionů, vč. těch venkovských (Asheim 1992 cit. v Perlín, Kučerová, Kučera 2010, s. 162). Sociálními sítěmi jsou nazývány „soustavy sociálních vztahů mezi třemi a více lidmi a interakce z nich vzešlé s šancemi a omezeními, která přinášejí“ (Buštíková 1999, s. 193). Podobně definují sociální síť také Emirbayer a Goodwin (1995 In Buštíková 1999, s. 193), kteří je popisují jako „skupinu sociálních vztahů nebo sociálních vazeb mezi skupinou aktérů, které je vzájemně podporují“.

Velký sociologický slovník (Maříková 1996, s. 1308) uvádí, že v rámci konceptu sociálních sítí se zkoumají „sociální vazby různé intenzity a hustoty a trvalé kontakty, které vznikají v průběhu sociální interakce a komunikace mezi lidmi a jejich morfologické charakteristiky“. Blažek a Uhlíř (2011, s. 292) uvádějí, že z empirických studií úspěšných regionů vyplývá, že jen pouhé síť kontaktů a vztahy nestačí. Je nutné, aby tyto síť byly co nejvíce:

- a) „hluboké“ (Mají pevné a ověřené vazby, díky nimž je možno v síti sdílet i citlivé informace. Vytváření „hlubokých“ sítí je dlouhodobá záležitost založená na získání důvěry, což se děje často až po opakované spolupráci.)
- b) „široké“ (Síť kontaktů, jejichž prostřednictvím je možno i na velkou geografickou vzdálenost rychle získat cenné informace. Důležitá je také

snaha o získání co nejkvalitnějších a úspěšných partnerů, díky nimž je možné sdílet nové znalosti a know-how.)

Sociální sítě vytvářejí různé vzorce a mají různou podobu. Podoba sítí a složení aktérů v nich působících ovlivňuje jejich prostupnost. Informace, inovace ale třeba i pomluvy se v nich šíří s různou intenzitou a rychlostí. Složení sítí ovlivňuje také kvalitu informací, které jimi procházejí. Kvalitnější složení aktérů v sítích zvyšuje pravděpodobnost získání kvalitních a přesných informací, než může nabídnout roztržité prostředí, kde se informace při průchodu mohou všelijak deformovat (Blažek, Uhlíř 2011). Ačkoliv autoři zabývající se sociálními sítěmi uznávají, že jen samotné zasíťování k úspěchu nestačí, tak například Beugelsdijk a Van Schaik považují hustě zasíťované regiony založené na spolupráci více než na hierarchickém řízení za regiony dobře fungující (Beugelsdijk, Van Schaik 2005 In Vajdová, Bernard, Stachová, Čermák 2010, s. 282). A takto dobře fungující region má jistě větší předpoklad rozvoje než region, kde jsou přetrhané sítě kontaktů a omezené vztahy. Bušítková (1999) ale upozorňuje, že více než silné vazby (rodina, přátelé, spolupracovníci) jsou pro rozvoj mnohem důležitější vazby slabé (známosti). „Schopnost a možnost navazovat slabé vazby, tedy možnost navazovat vztahy výběrově, pragmaticky ..., je výrazem diverzifikace moderní společnosti a podmínkou jejího fungování“ (Lin 1995 cit. v Bušítková 1999, s. 201).

3.3 Sociální kapitál

Spolupráce v sítích je obecně snazší v prostředí, které má zásobu sociálního kapitálu (Putnam 1993) a kde potom tento sociální kapitál představuje určitou přidanou hodnotu, která vyplývá z kvality i kvantity vzájemných interakcí (Sýkora, Matoušek 2009). Putnam (1993, s. 167) definuje sociální kapitál jako „rasy sociální organizace jako jsou důvěra, normy a sítě, které mohou zlepšit efektivitu fungování společnosti usnadňováním koordinovaných akcí“, Fukuyama (1995 In Pileček 2010, s. 66) jej považuje za „schopnost lidí spolupracovat pro společný účel ve skupinách a v organizacích“ a Lin (2001 In Pileček 2010, s. 66) má sociální kapitál za „zdroje zakotvené v sociálních sítích jedince, které mohou být aktivovány skrze vazby v sítích“.

Sociální kapitál je tedy souhrn sociálních vazeb, které usnadňují spolupráci a pomáhají zvyšovat efektivitu celého systému a tím také zvyšovat efektivitu dosahování společných cílů (Sýkora, Matoušek 2009). Sociální sítě, aby mohly přispívat k rozvoji území, musí být schopné rozšiřovat důvěru. Důvěra v to, že subjekt, kterému věřím, mi doporučí další kvalitní a věrohodný subjekt schopný kvalitní spolupráce, posiluje sílu dané sítě a schopnost realizace společných cílů. Důvěra je obecně jeden z nejvýznamnějších prvků sociálních sítí (Putman 1993). Bez důvěry jednoho aktéra k druhému nemohou fungovat ani ty nejpočetnější a nejhustější sítě. Důvěra vzniká na základě zkušeností mezi aktéry. Stejně jako ostatní formy sociálního kapitálu průběžně roste a klesá v závislosti na aktuálním chování jednotlivých aktérů. Důvěra je individuální zkušeností, která významně ovlivňuje tok zdrojů a informací v rámci jednotlivých sítí, a proto výběr členů spolupracující skupiny je velmi důležitou složkou sociálních sítí (Putnam 1993).

Speciálním rysem sociálního kapitálu (důvěry, norem, sítí) je to, že je veřejným statkem - na rozdíl od klasického kapitálu, který je zpravidla soukromý. Není teda majetkem žádné osoby, která by z něj mohla těžit. V literatuře jsou zpravidla rozlišovány tři druhy sociálního kapitálu (Putnam 2000, Halpern 2005 cit. v Sýkora, Matoušek 2009, s. 52):

- vnitroskupinový („*bonding*“), který se utváří mezi členy jedné skupiny;
- meziskupinový („*bridging*“), který se utváří v rámci sociálních sítí integrující členy z různých sociálních skupin;
- hierarchický („*linking*“), který propojuje sociální skupiny či společenství nižší úrovně na klíčové aktéry s výraznou mocí v hierarchicky nadřazených systémech.

Woodhouse (2006) také považuje bonding („svazující“) za sociální kapitál sdílený v rámci jedné relativně homogenní skupiny a bridging („přemostňující“) za sociální kapitál sdílený v rámci vztahů mezi heterogenními skupinami. Následně ale podotýká, že koncept těchto dvou druhů sociálního kapitálu obsahuje určité prvky norem chování a společenských struktur, které ukazují jak na tendenci lidí jednat určitým způsobem (inklinace k „bondingu“ nebo k „bridgingu“), tak na schopnost to tak v realitě opravdu

dělat (mít přátele a kontakty lokálně na místě, kde žijí – „bonding“, anebo je mít externě „bridging“) (Woodhouse 2006, s. 86).

Autoři výše představených teorií a konceptů se shodují na tom, že pro regionální rozvoj je důležitá spolupráce mezi jednotlivými aktéry v území. Vytváření sítí kontaktů mezi veřejným, soukromým sektorem a vědecko-výzkumnými institucemi spolu s využitím bottom-up přístupu je jedním z pilířů pro úspěšné fungování regionu. V rámci Evropské unie tyto principy reprezentuje přístup Leader realizovaný prostřednictvím místních akčních skupin.

Na základě těchto teoretických přístupů byly stanoveny dvě výzkumné otázky.

- 1) Jak se aktéři regionálního rozvoje působící v rámci Místní akční skupiny Pošumaví zapojují do regionálních sítí a spolupráce?
- 2) Jak kvalitní jsou dané sítě (z hlediska hloubky, šířky a prostupnosti)?

4 POLITIKA ROZVOJE VENKOVA

V následující kapitole budou představeny informace o politikách a dokumentech, které jsou v současné době určující pro rozvoj a fungování českého venkova a které zastřešují činnost místních akčních skupin.

Politika rozvoje venkova je součástí Společné zemědělské politiky (SZP EU) Evropské unie. Společná zemědělská politika EU je složena ze dvou pilířů – I. pilíř: Přímá podpora podnikům a II. pilíř: Politika rozvoje venkova. V počátcích existence SZP EU byla většina finančních prostředků alokována do prvního pilíře, což korespondovalo s cíly SZP EU, které byly ustanoveny v rámci Smlouvy o založení Evropského společenství následovně:

Cílem společné zemědělské politiky je

- a) zvýšit produktivitu zemědělství podporou technického pokroku a zajišťováním racionálního rozvoje zemědělské výroby a optimálního využití výrobních činitelů, zejména pracovní síly;
- b) zajistit tak odpovídající životní úroveň zemědělského obyvatelstva, a to zejména zvýšením individuálních příjmů osob zaměstnaných v zemědělství;
- c) stabilizovat trhy;
- d) zajistit plynulé zásobování;
- e) zajistit spotřebitelům dodávky za rozumné ceny (Smlouva o založení Evropského společenství – konsolidovaná verze, čl. 33).

V současné době je (v rámci postupující reformy SZP EU) aplikován tzv. princip modulace, jehož podstatou je přesun finančních prostředků z I. do II. pilíře (Pělucha 2006) a součástí reformy je také „vyčlenění problematiky rozvoje venkova z politiky hospodářské a sociální soudružnosti EU (tj. ze sekce strukturálních fondů)“ (Pělucha 2006, s. 142). I přes tyto reformní změny by politika rozvoje venkova stále měla „doprovázet a doplňovat politiku podpory trhu a politiku podpory příjmů v rámci společné zemědělské politiky, a přispívat tak k dosahování cílů této politiky stanovených ve Smlouvě“ (Nařízení rady (ES) č. 1698/2005, čl. 1). Financování politiky rozvoje venkova je realizováno prostřednictvím Evropského zemědělského fondu pro

rozvoj venkova (EZFRV) (Nařízení rady (ES) č. 1290/2005, čl. 1). Dle Smlouvy o založení Evropského společenství „všechny členské státy provádějí a koordinují své hospodářské politiky tak, aby bylo dosaženo společných cílů (Smlouva o založení Evropského společenství – konsolidovaná verze, čl. 159).

Společné cíle jsou definovány takto:

- a) Společenství za účelem podpory harmonického vývoje rozvíjí a prosazuje svou činnost vedoucí k posilování hospodářské a sociální soudružnosti.
- b) Společenství se především zaměří na snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a na snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů nebo ostrovů, včetně venkovských oblastí (Smlouva o založení Evropského společenství – konsolidovaná verze, čl. 158).

Pro programovací období 2007-2013 se politika rozvoje venkova „zaměřuje na tři klíčové oblasti: zemědělsko-potravinářské hospodářství, životní prostředí a obyvatelstvo venkova“ (Rozhodnutí rady 2006/144/ES, s. 3). Národní strategické programy rozvoje venkova jsou vystavěny na základě čtyř os:

- 1) zlepšení konkurenceschopnosti v zemědělství a lesnictví;
- 2) zlepšování životního prostředí;
- 3) kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova;
- 4) Leader (Rozhodnutí rady 2006/144/ES, s. 3).

„Na základě těchto strategických směrů by měl každý členský stát připravit svůj vlastní národní strategický plán rozvoje venkova, který by tvořil referenční rámec pro přípravu programů pro rozvoj venkova“ (Rozhodnutí rady 2006/144/ES, s. 1).

4.1 Národní strategický plán rozvoje venkova

„Národní strategický plán zajišťuje, aby byla podpora Společenství pro rozvoj venkova v souladu se strategickými směry Společenství a aby byly koordinovány priority

Společenství s prioritami celostátními a regionálními.“ (Nařízení rady (ES) č. 1698/2005, čl. 11/2). Každý členský stát Evropské unie by tento plán měl připravit a také by měl zajistit monitorování svých vnitrostátních strategií i strategie Společenství a rozpis financování. Každý národní strategický plán obsahuje priority činnosti Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a priority rozvoje venkova členského státu, který plán předkládá, v kontextu strategických směrů Společenství (Nařízení rady (ES) č. 1698/2005).

Rámeček 1: Globální cíl strategického plánu rozvoje venkova České republiky na období 2007 - 2013

„Rozvoj venkovského prostoru České republiky založit na dodržování principů udržitelného rozvoje, systematickém zlepšování stavu životního prostředí, péči o přírodu a krajinu a snižování negativních vlivů intenzivního zemědělského a lesního hospodaření.

Vytvořit podmínky pro konkurenceschopnost České republiky v základních zemědělských a potravinářských komoditách s přednostní orientací na kvalitní potraviny, zvýšit podíl produkce uplatitelné na zahraničních trzích a zvýšit HDP na obyvatele a příjmy venkovského obyvatelstva.

Rozšiřovat a diverzifikovat ekonomické aktivity na venkovském prostoru České republiky vedoucí k rozvoji podnikání, tvorbě nových pracovních míst, hospodářském růstu a ke snížení míry nezaměstnanost na venkově. Posílit soudržnost obyvatel na venkově a stabilizovat jeho společenskou strukturu.“
(Národní strategický plán rozvoje venkova 2006)

Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007 - 2013

Česká republika v současné době uskutečňuje Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013. V tomto dokumentu je definován globální cíl směřující k naplnění tří hlavních cílů EU, kterými EZFRV přispívá k udržitelnému rozvoji venkova (Nařízení rady (ES) č. 1698/2005, čl. 4):

- zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví podporou restrukturalizace, rozvoje a inovací;
- zlepšování životního prostředí a krajiny podporou hospodaření s půdou;
- zlepšování kvality života ve venkovských oblastech a povzbuzení diverzifikace hospodářské činnosti.

4.2 Program pro rozvoj venkova

Prostřednictvím programů pro rozvoj venkova dochází v jednotlivých členských státech k realizaci Národních strategických plánů. Program pro rozvoj venkova nemusí být pouze jedním dokumentem, může také být souborem regionálních programů (Nařízení rady (ES) č. 1698/2005). „Tyto programy provádějí strategii rozvoje venkova prostřednictvím souboru opatření rozdělených do skupin podle os ..., pro jejichž dosažení bude požadována podpora z EZFRV (Nařízení rady (ES) č. 1698/2005, čl. 15).

Podpora rozvoje venkova je rozdělena do čtyř hlavních os a navazujících opatření. V nařízení rady (ES) č. 1698/2005, hlava IV, je u každé z os a opatření podrobně popsáno, kterých aktivit a činností se podpora týká.

OSA 1 – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

- OPATŘENÍ 1: Podpora vědomostí a zdokonalování lidského potenciálu
- OPATŘENÍ 2: Restrukturalizace a rozvoj fyzického potenciálu a podpora inovací
- OPATŘENÍ 3: Zlepšení kvality zemědělské produkce a produktů
- OPATŘENÍ 4: Přejícná opatření pro Českou republiku, Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Litvu, Maďarsko, Maltu, Polsko, Slovinsko a Slovensko

OSA 2 – Zlepšování životního prostředí a krajiny

- OPATŘENÍ 1: Udržitelné využívání zemědělské půdy
- OPATŘENÍ 2: Udržitelné využívání lesní půdy

OSA 3 – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

- OPATŘENÍ 1: Diverzifikace hospodářství venkova
- OPATŘENÍ 2: Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech
- OPATŘENÍ 3: Vzdělávání a informování hospodářských subjektů působících v oblastech, na něž se vztahuje osa 3
- OPATŘENÍ 4: Získávání dovedností a propagace za účelem přípravy a provádění strategie místního rozvoje

OSA 4 – Leader

- OPATŘENÍ 1: Provádění strategií místního rozvoje za účelem plnění cílů jedné nebo více ze tří dalších os
- OPATŘENÍ 2: Provádění projektů spolupráce zahrnujících cíle zvolené předchozím opatřením
- OPATŘENÍ 3: Provozování místních akčních skupin, získávání dovedností a oživení daného území

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 - 2013

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007 - 2013 (PRV ČR) vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova a přispívá k dosažení cílů v něm stanovených, stejně tak jako k naplňování cílů Lisabonské strategie, kterými jsou:

- společnost založená na znalostech;
- vnitřní trh a podnikatelské prostředí;
- trh práce;
- udržitelný rozvoj (Program rozvoje venkova 2010).

Program rozvoje venkova ČR převádí cíle Národního strategického plánu ČR na jednotlivá konkrétní opatření, která již konkrétně vymezují opatření pro alokaci finančních prostředků z EZFRV. Program rozvoje venkova České republiky přispívá „k rozvoji venkovského prostoru České republiky na bázi trvale udržitelného rozvoje,

zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření“ (Program rozvoje venkova 2010, s. 11).

PRV ČR je realizován pouze v regionech konvergence¹, což jsou v České republice všechny regiony s výjimkou Hl. města Prahy (Program rozvoje venkova 2010). Výjimkou jsou „agroenvironmentální opatření (financovaná z osy 2), která mohou být prováděna na celém území“ (Národní strategický plán rozvoje venkova 2006, s. 20).

Globální cíl stanovený rozvoje venkova ČR pro roky 2007-2013 je blíže specifikován v rámci cílů jednotlivých os PRV ČR (Národní strategický plán rozvoje venkova 2006, s. 20) a to takto:

OSA 1 – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Cíl: Vytvořit silné a dynamické zemědělsko-potravinářské odvětví

OSA 2 – Zlepšování životního prostředí a krajiny

Cíl: Vytvořit multifunkční zemědělské a lesnické systémy prospěšné životnímu prostředí, přírodě a krajině

OSA 3 – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

Cíl: Vytvořit různorodé pracovní příležitosti a prorůstové podmínky pro atraktivní život na venkově

OSA 4 – Leader

Cíl: Iniciovat vytváření a rozvoj místních partnerství a využití potenciálu venkova

¹ *Regiony konvergence* jsou regiony na úrovni NUTS II, jejichž hrubý domácí produkt (HDP) / obyvatele je nižší než hodnota 75 % průměru HDP / obyvatele celé EU (Regionální politika EU 2012).

4.2.1 Financování Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013

Program rozvoje venkova je financován z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Jak už bylo zmíněno výše, finanční zdroje jsou určeny pouze pro regiony konvergence. Výjimku tvoří osa 2, kde v rámci agroenvironmentálních opatření (péče o životní prostředí) mohou o finanční příspěvek žádat i zájemci z jiných regionů (Program rozvoje venkova 2010, Národní strategický plán rozvoje venkova 2006).

Tabulka 1: Finanční alokace Programu rozvoje venkova ČR 2007 - 2013

Osa	Veřejné zdroje				podíl alokace finančních prostředků z EZFRV v osách (%)
	Celkem (EUR)	podíl financování z EZFRV (%)	EZFRV (EUR)	ČR (EUR)	
Osa 1	858 401 240	75	643 800 930	214 600 310	22,53
Osa 2	1 945 738 851	80	1 554 159 507	391 579 344	54,39
Osa 3	645 913 635	75	484 435 226	161 478 409	16,95
Osa 4	201 995 326	80	161 596 261	40 399 065	5,66
Technická pomoc	18 019 240	75	13 514 430	4 504 810	0,47
Celkem	3 670 068 292	78	2 857 506 354	812 561 938	100

Zdroj: vlastní zpracování dle PRV ČR

V Tabulce 1 můžeme vidět výši a procentuální alokaci finančních prostředků v rámci jednotlivých os. Více než polovina finančních prostředků je alokována v ose 2, zatímco na osu 4 - Leader připadá jen něco přes 5 %.

V Tabulce 1 jsou zahrnuty i výdaje na **technickou pomoc**, která je doplňkovou osou PRV ČR, která je „potřebná na podporu přípravy, řízení, monitoringu, hodnocení, informovanosti a kontroly ke vztahu k PRV ČR“ (Program rozvoje venkova 2010, s. 157). Jedná se o převážně administrativu potřebnou k realizaci PRV ČR. Technická pomoc zahrnuje dvě opatření:

- OPATŘENÍ 1: příprava, sledování, hodnocení, informování a kontrola v rámci programu;
- OPATŘENÍ 2: zřízení a provoz Celostátní sítě pro venkov (Program rozvoje venkova 2010, s. 157).

4.3 Leader – Osa IV Programu rozvoje venkova

Ačkoliv Evropská unie považuje od roku 2007 přístup Leader za průřezovou osu, která by měla zastřešovat ostatní osy Programů pro rozvoj venkova (Courades 2011), v rámci českého Programu rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013 je Leader samostatnou čtvrtou osou (Program rozvoje venkova 2010). V Programu rozvoje venkova ČR (2010, s. 149) se také uvádí, že „účelem osy IV Leader je především zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a kulturního dědictví venkova, spolu s posílením řídicích a administrativních schopností na venkově“ a cílem je „realizovat místní rozvojové strategie a spolupráci místních partnerství“.

METODA LEADER

Metoda Leader, jak už bylo popsáno výše, je původně experimentální přístup Evropské komise sloužící k rozvoji venkovských oblastí. Tato metoda „se opírá o spolupráci místních subjektů a o iniciativu zdola, uplatňuje na svém území místní mezisektorové partnerství (v podobě místní akční skupiny), a to pomocí vlastní strategie rozvoje regionu ...“ (Večerka 2010).

Článek 61 Vymezení přístupu Leader z dokumentu Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) udává, že přístup Leader zahrnuje alespoň tyto prvky:

- 1) Strategie místního rozvoje podle jednotlivých oblastí, určené pro řádně vymezená subregionální venkovská území.
- 2) Partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem na místní úrovni („Místní akční skupiny“).
- 3) Přístup zdola spojený s tím, že rozhodovací pravomoc týkající se vypracování a provádění strategií místního rozvoje náleží místním akčním skupinám.

- 4) Víceodvětvové navrhování a provádění strategie založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých oblastí místního hospodářství.
- 5) Uplatňování inovačních přístupů.
- 6) Vytváření sítí místních partnerství.
- 7) Provádění projektů spolupráce.

Metoda Leader, na rozdíl od tradičnějších politik rozvoje venkova, říká ne *co* je potřeba udělat, ale *jak* se to má udělat. A používá k tomu sedm výše zmíněných klíčových prvků, které se ve vzájemné interakci během procesu realizace rozvoje vzájemně doplňují, čímž přispívají tak k dynamickému a harmonickému rozvoji venkovských oblastí (The Leader Approach 2006).

1) Strategie místního rozvoje podle jednotlivých oblastí

Strategie místního rozvoje je realizována v tzv. „místní oblasti“, což je oblast venkovského prostoru, která sdílí společné tradice a identitu, má společné potřeby a očekávání, je stejnorodá a soudržná, ucelená, nabízí kritické množství lidských, finančních a hospodářských zdrojů, nemá příliš velkou rozlohu a daný počet obyvatel (The Leader Approach 2006). Nástrojem strategie místního rozvoje je strategický plán Leader, který analyzuje specifické potřeby a příležitosti dané místní oblasti a následně nabízí vizi rozvoje území a popisuje způsoby její realizace. Strategie v něm obsažená by měla být odsouhlasena všemi zúčastněnými stranami, které by následně měly být také ochotné se na realizaci strategie aktivně podílet (Vozáb 1999).

2) Partnerství veřejného a soukromého prostoru: Místní akční skupiny (MAS)

Významným rysem přístupu Leader je vytváření místních partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem. Princip Leader pracuje s myšlenou spolupráce jednotlivých subjektů v území – zástupců jak veřejného tak soukromého sektoru. Zapojují se jak zástupci obcí, mikroregionů, firem, podnikatelů i neziskových organizací působících v dané místní oblasti. Akteři se seskupují v rámci místních partnerství, která jsou v rámci programů EU nazývány „místní akční skupiny“

(MAS). MAS jsou nositeli metody Leader a jejích principů a vznikají buď na základě již existujících partnerství, nebo přímo za účelem přístupu k podpoře Leader. Základním úkolem MAS je stanovit a provádět strategii místního rozvoje, rozhodovat o rozdělování finančních zdrojů a spravovat je (The Leader Approach 2006).

3) Přístup zdola

Přístup „zdola nahoru“ neboli „bottom-up“ je přístup, který je výsledkem decentralizačních tendencí současné regionální politiky. Vozáb (1999, s. 13) uvádí, že jeho „charakteristickým rysem je stimulace vnitřního potenciálu a aktivizace subjektů v území“. Více viz kapitola 3.1.3.

4) Víceodvětvové strategie

Aktivita v rámci programu Leader by neměly být jen z jednoho oboru lidské činnosti. Cílem programu Leader je integrovaný rozvoj území díky kooperaci aktivit z různých oborů. Strategie rozvoje regionu, na jehož území jsou uplatňovány principy Leaderu, by měly tudíž zahrnovat různé činnosti a aktéry působící ve všech důležitých odvětvích, díky čemuž může místní strategie směřovat ke komplexnímu rozvoji území. Jako zvlášť důležité je bráno „spojení mezi různými hospodářskými, sociálními, kulturními, environmentálními subjekty a zúčastněnými odvětvími“ (The Leader Approach 2006, s. 13). Bohužel oficiální výklad tohoto prvku v České republice neexistuje a místní akční skupiny si ho vykládají volně a každá po svém.

5) Uplatňování inovačních přístupů

Inovace jsou v současné době považovány za „klíčový faktor pro dosažení a hlavně udržení dlouhodobé hospodářské prosperity regionu“ (Porter 2000, Reich 2003, Dicken 2007 In Žížalová 2009, s. 100). Přičemž je nutno inovace brát v nejširším slova smyslu – nejen tedy technologické, ale také (v případě místních akčních skupin důležitější) inovace netechnologického charakteru (procesní, marketingové či organizační) (Žížalová 2010, Blažek, Uhlíř 2011). Metoda Leader přináší do venkovských regionů možnost získání nových inovativních přístupů k rozvoji venkova, možnosti modernizace tradičních forem

know-how či usnadnění cesty k získání inovací vyvinutých jinde ((The Leader Approach 2006).

6) Vytváření sítí místních partnerství

Dalším prvkem metody Leader, pro tuto práci zásadním, je vytváření sítí místních partnerství. Tento prvek nabývá na důležitosti ve více izolovaných venkovských oblastech, kde díky zasítování dochází k propojení lidí, projektů i celých oblastí, což napomáhá šíření informací, znalostí, zkušeností, know-how či již výše zmíněných inovací (The Leader Approach 2006). Problematikou sítí se zabýval již Torsten Hägerstrand, který existenci sítí sociální komunikace podmiňoval šíření inovací, kdy zdůrazňoval nutnost koexistence tzv. „vysílatelů“ a „příjemců“, bez nichž by proces šíření vůbec nemohl fungovat (Brown 1968, s. 13).

Místní akční skupiny mají v rámci programu Leader povinnosti vytvářet a existovat v sítích a tato aktivita je také přímo podporována Evropskou unií. Institucionální sítě zahrnují místní akční skupiny, orgány státní správy a další zainteresované partnery v území. V rámci Evropy takto existuje Evropská síť pro rozvoj venkova a rámci České republiky Celostátní síť pro venkov (The Leader Approach 2006). Zároveň také vznikají místní, regionální a národní sítě MAS, které sdružují místní akční skupiny spadající do jejich územní působnosti. V České republice působí Národní síť místních akčních skupin České republiky a v rámci Evropské unie The European Leader association for Rural Development (ELARD), jejichž cílem je podpora venkovského a regionálního rozvoje v rámci filozofie Leader (Národní síť místních akčních skupin 2012, ELARD 2012).

7) Provádění projektů spolupráce

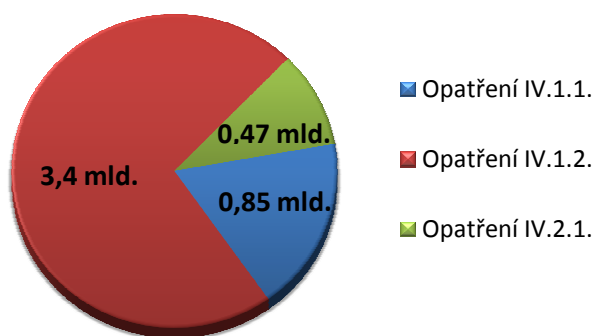
Tento prvek metody Leader přímo navazuje na prvek předchozí – vytváření sítí místních partnerství. Je nadstavbou účasti v sítích a jeho smyslem je realizace spolupráce s jiným subjektem působícím v síti. Spolupráce může probíhat buď mezi jednotlivými územími daného členského státu anebo mezi jednotlivými skupinami Leader ze států různých. Díky spolupráci několika skupin je možno

realizovat i projekty, na které by z různých důvodů sama jednotlivá místní akční skupina nestačila (The Leader Approach 2006).

V rámci osy IV Leader vymezuje PRV ČR tři opatření (*% finanční alokace z osy*):

- Opatření IV. 1.1. Místní akční skupina (*max. 18,3 %*)
- Opatření IV. 1.2. Realizace místní rozvojové strategie (*min. 73 %*)
- Opatření IV. 2.1. Realizace projektů spolupráce (*8,7 %*)

Graf 1: Finanční alokace IV. osy LEADER v PRV ČR 2007 - 2013

Zdroj: vlastní zpracování dle Krochová 2009

Finanční podpora (viz graf 1) v rámci v osy IV je určena k provádění strategií místního rozvoje, k provádění projektů spolupráce a k provozování místních akčních skupin (Nařízení rady (ES) č. 1290/2005, čl. 63).

Opatření IV. 1.1. Místní akční skupina

Toto opatření bylo ustanoveno z důvodu slabé ekonomické situace venkovských obcí, která vede k nutnosti navazovat spolupráci a partnerství s dalšími subjekty působícími na venkově a v jeho rámci MAS navrhuje, realizují a následně monitorují svůj Strategický plán Leader. Cílem opatření je „růst konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví a kvality života na venkově a diverzifikace ekonomiky, zavedení místní

rozvojové strategie do systému programů rozvoje venkova a uplatnění principů Leader“ (Program rozvoje venkova 2010).

Nařízení rady (ES) č. 1290/2005, čl. 62 stanovuje pro místní akční skupiny (MAS) tři podmínky: a) MAS musí navrhnout ucelenou strategii místního rozvoje; b) MAS musí být buď skupinou fungující podle přístupu Leader anebo skupinou, ve které je převaha (alespoň 50 %) zástupců občanské společnosti; c) MAS musí prokázat schopnost definovat a provádět strategii rozvoje.

Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2012 vymezuje kritéria přijatelnosti, jejichž splnění je nutnou součástí pro poskytnutí podpory místní akční skupině:

- Územní působnost MAS je omezena na území České republiky, vyjma území Hl. města Prahy.
- Území MAS má mezi 10 000 a 100 000 obyvatel a její součástí mohou být města s max. 25 000 obyvateli.
- Území je souvislé, má společnou charakteristiku a problémy a je vymezeno hranicí, která obsahuje katastrální území všech okrajových obcí zahrnutých do území působnosti MAS.
- Všechny obce souhlasí se zařazením do MAS a jsou seznámeny se Strategickým plánem Leader.
- MAS tvoří partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem včetně neziskového tak, že rozhodovací orgány MAS (statutární orgány, výběrová komise apod.) musí být tvořeny minimálně z 50 % zástupci soukromé sféry (např. ekonomických, sociálních partnerů, zástupců občanské společnosti) a maximálně z 50 % zástupci veřejné sféry.
- MAS má povinné orgány, schopné spravovat veřejné prostředky a zajišťovat činnost partnerství pro realizaci Strategického plánu Leader, jsou to: manažer MAS, výběrová komise, orgán pro přípravu Strategického plánu a dozor nad jeho realizací.
- Členové, resp. partneři MAS musí mít na území působnosti MAS trvalé bydliště, sídlo nebo provozovnu nebo musí prokazatelně na daném území místně působit.

- Oblast, na niž se vztahuje Strategický plán Leader, musí být ucelená a nabízet dostatečné kritické množství lidských, finančních a hospodářských zdrojů na podporu udržitelné strategie rozvoje.
- MAS předloží kvalitní Strategický plán Leader na období 2007 – 2013 podle závazné osnovy, včetně fiší vymezujících oblasti podpory podle Programu rozvoje venkova ČR 2007 – 2013 mimo nárokových podpor v rámci osy II a opatření v ose I: Předčasné ukončení zemědělské činnosti a Seskupení producentů.
- MAS může pro své způsobilé (přijatelné) výdaje použít pouze jeden zdroj financování Evropské unie (Program rozvoje venkova 2010, Večerka 2010).

Večerka (2010) uvádí, že MAS v České republice se soustředí na tři hlavní okruhy činností:

- 1) Základní, „animační“ (sdružuje místní subjekty a organizuje jejich práci, realizuje vzdělávací činnosti a akce apod.);
- 2) Redistribuční, „nadační“ (přerozděluje finanční prostředky, vyhodnocuje projekty apod.);
- 3) Podpůrné, „rozvojové“ (zpracovává a obstarává Strategický plán Leader, realizuje spolupráci s jinými MAS apod.).

Opatření IV. 1.2. Realizace místní rozvojové strategie

Program rozvoje venkova ČR (2010) udává, že realizace místní rozvojové spolupráce probíhá metodou zdola-nahoru (bottom-up princip). Finanční podporu lze poskytnout na projekty místních žadatelů, které jsou v souladu se schváleným Strategickým plánem Leader dané MAS. Projekty k realizaci vybírá výběrová komise MAS.

Program rozvoje venkova ČR (2010) stanovuje i některé podmínky výběru projektů k realizaci. Například, že jedním z bodovacích kritérií při výběru projektů musí být uplatňování inovačních přístupů nebo povinnost MAS konat výběr projektů alespoň jednou do roka.

Opatření IV. 1.3. Realizace projektů spolupráce

„Realizace projektů spolupráce umožňuje významně posílit efektivnost osy Leader zaměřením na využití příkladů nejlepší praxe, inovace a přenos znalostí“ (Program rozvoje venkova 2010). Finanční podpora je určena pro projekty „spolupráce mezi územími“ (vnitrostátní spolupráce) a projekty „nadnárodní spolupráce“ (spolupráce území z různých států EU či třetích zemí²) (Nařízení rady (ES) č. 1290/2005, čl. 65).

4.4 Politika rozvoje venkova v EU v kontextu metody LEADER

Leader je metoda rozvoje venkova založená na principech používaných anglosaskými regionálními neziskovými organizacemi, které se snažily ve svých regionech o podporu environmentální, ekonomické, sociální a kulturní podoby venkova, aniž by tyto venkovské regiony přišly o svou jedinečnou a typickou rozmanitost (Večerka 2011). Jméno dostala tato metoda vytvořením zkratky z francouzské věty „*Liaison Entre Actions de Développement Rural*“, což se dá do českého jazyka přeložit jako „Propojení aktivit rozvíjející venkovskou ekonomiku“ (The Leader Approach 2006, Večerka 2011). Jak tento název napovídá, jedná se o způsob realizace rozvoje venkova prostřednictvím místních venkovských komunit a o snahu mobilizovat aktéry působící ve venkovském prostoru tak, aby se snažili společnými silami vytvořit podmínky pro ekonomický rozvoj regionu a tím i pro lepší a kvalitnější život místních obyvatel (The Leader Approach 2006).

Ačkoliv Společná zemědělská politika (SZP) má své základy již v Římských smlouvách platných od roku 1958 (Perlín 2010b, Pělucha 2006), tak byla dlouhou dobu zaměřena pouze na zlepšování podmínek pro podnikání v zemědělství. Hlavním záměrem zakládajících členů Evropského hospodářského společenství bylo „rozvíjet zemědělskou výrobu, aby si zajistili potravinovou soběstačnost a odlehčili deficitům svých veřejných financí“ (Pělucha 2006, s. 55). Venkov byl brán jako místo realizace zemědělských činností a tak s ním bylo i nakládáno. Tento stav se začal měnit v 80. letech 20. století, kdy již bylo nutné reagovat na změny, kterými evropský venkov procházel. Rovnice venkov = zemědělství již nebyla dostatečná a na rozvoj venkova

---

² „Podpora je poskytována jen na výdaje vztahující se k území“ v rámci členských států EU (Nařízení rady (ES) č. 1290/2005, čl. 65).

bylo nutné pohlížet více zeširoka a komplexněji než dosud. Tento myšlenkový posun se projevil také v politice Evropské unie (EU). V roce 1988 byla zveřejněna zpráva Evropské komise (EK) nazvaná Budoucnost venkovských oblastí. Tato zpráva, která byla předložena Radě Evropské unie i Evropskému parlamentu, pojednává o změnách charakteru a využívání evropského venkova a o možnostech jeho budoucího rozvoje. Venkov procházející „zemědělskou restrukturalizací, ekonomickou diverzifikací, sociálními změnami, růstem populace a zvyšující se vzájemnou závislostí na městských oblastech“ (The Future of Rural Society 1988, s. 67) se jen s problémy vyrovnával s „vysokou nezaměstnaností, pomalým ekonomickým růstem a vysokými rozpočtovými deficity místních samospráv“ (The Future of Rural Society 1988, s. 5). Tyto změny a problémy již ale vyžadovaly nové formy řešení. Využití vnitřního potenciálu regionů, vytváření spolupráce a regionálních partnerství a také důraz na proces učení a využívání inovací byl doporučen jakožto možný základ budoucích změn politiky rozvoje venkova EU (The Future of Rural Society 1988). Následně byla v roce 1989 zpracována další výzva Evropské komise – metodika opatření pro rozvoj venkova (Čepelka 2001).

V návaznosti na tyto dvě výzvy Evropské komise byla v roce 1991 spuštěna pilotní fáze programu LEADER. Tato fáze – označovaná dnes jako LEADER I – probíhala v letech 1991 až 1994 s cílem zlepšit rozvojový potenciál venkovských oblastí za pomoci lokálních iniciativ, podpory získávání dovedností a know-how pro místní integrovaný rozvoj a šíření těchto získaných inovací a znalostí do dalších venkovských oblastí (The Leader Approach 2006). Této experimentální fáze projektu se zúčastnilo 217 místních akčních skupin (MAS), které začaly ve svých regionech realizovat své strategie místního rozvoje (Večerka 2010). Financování probíhalo z Evropského zemědělského podpůrného a záručního fondu (EAGGF = European Agricultural Guidance and Guarantee Fund), Evropského sociálního fondu (ESF) a z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF = European Regional Development Fund). Celkově bylo alokováno 450 miliónů € (Courades 2011).

Druhá fáze, nazvaná LEADER II, probíhala v rámci dalšího programovacího období (1994-1999). Na základě zkušeností a poznatků z pilotní fáze LEADER I vymezila Evropská komise nově i prostředky na mezinárodní spolupráci. Ačkoliv mezinárodní spolupráce není pro místní akční skupiny povinná, tak její přínos byl hodnocen velmi pozitivně a byl podporován (Čepelka 2001). Kromě mezinárodní spolupráce byly podporovány hlavně projekty, které se zaměřovaly na získání a výměnu

inovací a podpora byla směřována hlavně na znevýhodněné venkovské regiony (Courades 2011, Čepelka 2001). V tomto období se také bylo podpořeno nejvíce místních akčních skupin - 1063 (Večerka 2010). Financovány byly stejně jako v předchozím období z fondů EAGGF, ESF a ERDF a profinancováno bylo 1,7 miliardy € (Courades 2011).

Následovala iniciativa LEADER+ (od roku 2000 do roku 2006), v rámci které bylo zaregistrováno 1153 místních akčních skupin. Z tohoto počtu bylo 260 MAS z území nových členských států EU, které přistoupily do EU v roce 2004. Celkové finanční alokace pro toto období byla 2,1 miliard € a peníze šly z fondu EAGGF (Courades 2011). Podpora byla cílena hlavně na kvalitní projekty vytvářené na základě strategií místního udržitelného rozvoje a na projekty podporující vytváření pracovních míst (Čepelka 2001). Do programu LEADER mohou také od tohoto období být zahrnuta všechna území EU, která splní podmínky dané programem. Do této doby bylo sedm nejodlehlejších území financováno programem REGIS II (Večerka 2001).

Pro následující programovací období 2007 – 2013 nastávají další změny. Reformou prochází celá SZP EU. Zvyšuje se důraz na projektovou podporu na úkor nárokových dávek, zvyšuje se i důraz na podporu a rozvoj venkova a diverzifikaci činností na venkově a na jeho dlouhodobý udržitelný rozvoj (Perlín 2010b). LEADER přestává být samostatným programem. Stává se průřezovou metodou, na jejímž základě by se měla odehrávat celá politika rozvoje venkova Evropské unie (Courades 2011). Současně je vytvořen nový fond EU orientovaný jak na rozvoj venkova, tak na podporu zemědělské výroby (Perlín 2010b). Tento program se nazývá Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) (European Agrarian Fund for Rural Development = EARDF) a zajišťuje financování programů LEADER. Plánovaná alokace finančních prostředků pro toto období je 5,5 miliard € (Courades 2011).

Jak již bylo zmíněno výše, dříve byla metoda LEADER čtvrtou osou Politiky rozvoje venkova Evropské unie. V současném programovacím období se osa LEADER stala osou průřezovou, a tudíž by její principy měly být obsaženy ve všech třech osách této politiky (viz Obrázek 1).

Marrian Fischer Boelová (komisařka pro zemědělství a rozvoj venkova EU) uvádí, že tato změna by měla vést k tomu, že všechny národní a regionální programy pro rozvoj venkova by měly získat „trochu prvků iniciativy Leader“ (Výběr

Osvědčených postupů programu Leader+ 2009, s. 2). Program LEADER tedy metodologicky podchycuje a zastřešuje všechny tři osy politiky rozvoje venkova, kterými jsou:

- Osa 1: Konkurenceschopnost
Osa zaměřená na zlepšení konkurenceschopnosti zemědělského a lesnického sektoru pomocí podpory růstu fyzického i lidského kapitálu.
- Osa 2: Životní prostředí a územní rozvoj
Osa zaměřená na zlepšení životního prostředí a venkova.
- Osa 3: Ekonomická diverzifikace a kvalita života
Osa zaměřená na zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a podporu diverzifikace venkovských ekonomik.

Obrázek 1: Struktura politiky rozvoje venkova EU 2007 - 2013

Zdroj: vlastní zpracování dle Courades 2011

Politiku rozvoje venkova EU můžeme rozdělit do čtyř základních legislativních úrovní. Nejvyšší představují Strategické pokyny Společenství pro rozvoj venkova, které ustanovují priority EU pro období 2007-2013. Další úrovní jsou Národní strategické plány, které reflektují priority Evropské unie v kontextu situace v daném členském státě. Třetí úrovní jsou Národní či regionální venkovské rozvojové programy, které reflektují operační priority. Úrovní řádovostně nejnižší jsou v tomto případě implementace Programů rozvoje venkova, které obsahují konkrétní postupy implementace těchto programů prostřednictvím tematických os, měřítek, monitoringů a evaluací (Tvrdouš 2011).

5 METODIKA

5.1 Datová základna

K naplnění cíle práce bylo využito kombinace kvalitativních a kvantitativních metod výzkumu. Data byla získána zejména z vlastního dotazníkového šetření, které bylo uskutečněno v červenci roku 2012, a jsou doplněna informacemi z řízených rozhovorů uskutečněných na základě předběžných výsledků dotazníkového šetření také v červenci 2012.

Dotazníkové šetření pro získání dat bylo realizováno hlavně z důvodu absence aktuálních informací o činnosti aktérů regionálního rozvoje soustředěných v rámci Místní akční skupiny Pošumaví.³ Tato MAS má oficiálně 22 členů. Členy jsou však kromě 6 podnikatelských subjektů, 6 nestátních neziskových organizací a jedné školy také 3 města a hlavně 6 mikroregionů, ve kterých je sdruženo dohromady 96 obcí. Dotazníkové šetření zaměřené na existenci a funkčnost vazeb mezi aktéry regionálního rozvoje bylo realizováno mezi všemi těmito členy MAS. Návratnost dotazníků byla 31,9 %.

Informace zjištěné pomocí dotazníkového šetření jsou doplněny o výsledky strukturovaných rozhovorů, pro které byli vybráni představitelé z různých sektorů MAS Pošumaví, aby bylo dosaženo, co nejširšího pohledu na danou problematiku. V červenci 2012 tak byl realizován rozhovor s manažery MAS, předsedou MAS (který je zároveň předsedou jednoho z mikroregionů a také starostou města), dalším starostou jedné ze členských obcí a jednatelem jednoho podnikatelského subjektu. Dotazovaní byli vybráni na základě doporučení od některých dalších aktérů regionálního rozvoje a na základě ochoty se rozhovorů zúčastnit.

Výsledky výzkumu jsou popsány a diskutovány v rámci kapitoly 7, jejíž úvodní část je věnována popisu a vysvětlení praktických postupů a vyskytnuvších se problémů dotazníkového šetření.

---

³ Kvůli technickým problémům přišla MAS Pošumaví na konci roku 2011 o většinu dat o své činnosti za období od listopadu 2009 do prosince 2011. Ačkoliv se MAS snaží data znova z různých zdrojů získat a obnovit, v současné době nejsou data za toto období v plné míře dostupná.

5.2 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření, které bylo zaměřeno na zjištění existence a fungování vazeb a sítí v rámci Místní akční skupiny Pošumaví, bylo realizováno prostřednictvím internetového formuláře vytvořeného v rámci služby Google Docs (Google Dokumenty) rozesílaného prostřednictvím emailu na oficiální emailové adresy členů MAS. Tyto adresy byly získány z jednotlivých webových stránek dotazovaných subjektů.

Na základě domluvy s manažerem MAS Ing. Ivo Šaškem, CSc. byl ke každému zasílanému emailu přiložen oficiální průvodní dopis manažera MAS Pošumaví, z.s.p.o. (viz příloha 7). Za tímto krokem stála snaha o zvýšení věrohodnosti zasílaného dotazníku a odlišení tohoto emailu od mnoha dalších dotazníkových šetření, kterými jsou (dle slov Ing. Ivo Šaška, CSc.) členové MAS denně zavaleni. Hlavním důvodem tohoto opatření i důvodem využití aplikace Google Docs (kde po vyplnění dotazníku stačí kliknutím na jediné tlačítko dotazník odeslat a odpadá tedy nutnost posílání odpovědních emailů) byla snaha o co největší návratnost dotazníků.

5.2.1 Metodika dotazníkového šetření

Jak již bylo řečeno výše, Místní akční skupina Pošumaví má 22 členů a rozkládá se na území 99 členských obcí a měst a proto byl výzkum realizován formou dotazníkového šetření. Dotazníky byly směřovány k celkem 119 subjektům působícím v rámci MAS Pošumaví. Byly jimi všichni členové MAS i všechny obce spadající pod členské mikroregiony MAS (viz tabulka 2).

Tabulka 2: Členové MAS Pošumaví v roce 2012

Mikroregiony	6
Samosprávná města	3
Podnikatelské subjekty	6
Nestátní neziskové organizace	6
Školy	1
Obce *	96

* Pozn.: Území MAS Pošumaví se skládá z 96 obcí sdružených v mikroregionech a 3 samosprávných měst.
Zdroj: vlastní zpracování dle Zpravodaje Místní akční skupiny Pošumaví (2011)

5.2.2 Tvorba dotazníku

Z důvodu různorodosti oslovovaných subjektů bylo nutno vytvořit a rozeslat dva typy dotazníků. Z povahy jednotlivých otázek totiž bylo nutno odlišit, zda je respondentem obec či člen MAS (mikroregion, podnik, škola či zástupce neveřejného sektoru).

Pro jednodušší orientaci budu dále označovat dotazník zasílaný obcím jako „Dotazník A“ (viz příloha 1) a dotazník zasílaný členům MAS jako „Dotazník B“ (viz příloha 2).

Bušítková (1999) ve svém článku Analýza sociálních sítí popisuje analýzu sociálních sítí jako induktivní metodu popisující vztahy v cílovém souboru. Situaci ve zkoumaném území můžeme lépe pochopit a popsat, budeme-li se zabývat nejen existencí vazeb v území, ale také jejich intenzitou, reciprocitou (vzájemností) či stálostí. Otázky v dotazníku jsou koncipovány na základě těchto pojmů (okruhů) a jsou doplněny (hlavně čtvrtá část otázek) o některé zajímavé otázky převzaté z diplomové práce Aleny Šoborové (2012).

Struktura dotazníku:

První sada otázek (Dotazník A - otázky č. 1,2,3; Dotazník B – otázky č. 1) je zaměřena na působnost subjektu v MAS nebo mikroregionu.

Druhá sada otázek (Dotazník A - č. 4,5,6,7; Dotazník B – č. 2) je zaměřena na sociální síť a zjišťuje existenci vztahů a jejich reciprocitu.

Třetí část otázek (Dotazník A - č. 8,9,10; Dotazník B – č. 3,4,5) je zaměřena na oblast spolupráce.

Čtvrtá část otázek (Dotazník A - č. 11,13-22,24; Dotazník B – č. 6-15) je zaměřena na „virtuální vztahy“ a četnost těchto kontaktů.

Pátá část otázek (Dotazník A - č. 25-31; Dotazník B – č. 17-22) se zabývá klasifikací vzájemných vazeb.

Součástí dotazníku jsou také dvě doplňkové otázky. První zjišťující napojení na další svazky a mikroregiony působící na území MAS (Dotazník A - č. 23; Dotazník B –

č. 16) a druhá zjišťující informaci o realizovaných projektech (Dotazník A - č. 32; Dotazník B – č. 23). Úplně na konci dotazníku je prostor vymezení pro další poznatky či připomínky.

Většina otázek je koncipována jako otázky uzavřené a v závislosti na typu otázky je možno vybrat jednu nebo více odpovědí. U některých otázek jsou ještě v závislosti na vybrané odpovědi další podotázky (otevřené i uzavřené). Díky tomuto nejsou počty odpovědí u jednotlivých subjektů stejné. Pro ověření srozumitelnosti jednotlivých otázek, byla výsledná podoba dotazníků konzultována se starostou obce Rabí p. Milanem Leopoldem.

Vyhodnocené dotazníku se liší dle formy jednotlivých otázek (otevřená, uzavřená otázka, či zda bylo možno vybrat jednu či více odpovědí). Výsledky jsou zobrazeny v tabulkách a grafech.

5.3 Řízené rozhovory

Řízené rozhovory probíhaly v týdnu od 23. do 27. 7. 2012 a byly koncipovány jakožto strukturované rozhovory s otevřenými otázkami (Hendl 2005, s. 173). Dotazovaní byli konfrontováni s předběžnými výsledky dotazníkového šetření. Cílem těchto řízených rozhovorů bylo zjistit, jak se různě postavení členové dívají na problematiku sítí a spolupráce v Místní akční skupině Pošumaví a jak si vysvětlují a kde vidí příčiny výsledků jednotlivých částí dotazníkového šetření.

Rozhovory byly vedené s těmito osobnostmi:

- Ing. Ivo Šašek, CSc. (manažer MAS Pošumaví) a Ing. Radana Šašková (manažerka MAS Pošumaví)
- PaedDr. Václav Petrus (předseda MAS Pošumaví, předseda mikroregionu Běleč a starosta města Švihov)
- Ing. Josef Kutil (starosta obce Hrádek)
- Vlastimil Hálek (jednatel společnosti AgAkcent, s.r.o.)

Výběr tazatelů byl proveden s ohledem na jejich funkci a pozici v rámci MAS Pošumaví a na základě ochoty se rozhovoru zúčastnit.

Všechny rozhovory byly nahrávány pomocí digitálního záznamového zařízení. Rozhovory byly také autorizovány a kopie potvrzení souhlasu s jejich využitím v předkládané práci jsou přiloženy v přílohách č. 3, 4, 5 a 6.

6 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA POŠUMAVÍ

Tato kapitola poskytuje přehled základních charakteristik Místní akční skupiny Pošumaví. Obsahuje jak obecnou charakteristiku území MAS, tak popis MAS jakožto organizace a poskytuje informace potřebné pro lepšímu pochopení a pro lepší orientaci v následující kapitole.

6.1 Základní charakteristika

Místní akční skupina Pošumaví se nachází v jihozápadních Čechách (NUTS II Jihozápad) a celé její území spadá do působnosti Plzeňského kraje (okresy Klatovy, Domažlice a částečně Plzeň-jih) (viz příloha 8). MAS Pošumaví zahrnuje území 99 obcí (sdružených v osmi mikroregionech) o celkové rozloze 1442,24 km² (Strategický plán Leader 2012). Je druhou nejrozlehlejší MAS v České republice (po MAS Vladař) (Národní síť MAS ČR – mapa 2012). K 1. 1. 2012 zde žilo 85 778 obyvatel (ČSÚ 2012). Průměrná hustota osídlení činí 59,5 obyvatel/km² (vlastní výpočty dle ČSÚ 2012), čímž se toto území řadí k nejhustěji zalidněným oblastem České republiky.

MAS Pošumaví je tvořena z velké části (66 obcí z 99) malými obcemi do 500 obyvatel a z toho 11 obcí má dokonce méně než 100 obyvatel. Členy MAS jsou tři města, která mají více než 2 000 obyvatel (Horažďovice – 5 567 obyvatel, Sušice – 11 338 obyvatel, Klatovy – 22 479 obyvatel⁴), což je hranice udávaná v české odborné literatuře jako limit pro stanovení venkovských obcí (Perlín 2009). Zároveň však tato města splňují podmínku ustanovující, že součástí místní akční skupiny nesmí být město s více než 25 000 obyvateli (Program rozvoje venkova 2010). Velikostní kategorie obcí MAS Pošumaví zobrazuje tabulka č. 3.

---

⁴ K 1. 1. 2012 dle databáze ČSÚ (2012).

Tabulka 3: Velikost obcí MAS Pošumaví (k 1. 1. 2012)

Počet obyvatel	méně než 100	101 - 200	201 - 500	501 - 1000	1001 - 2000	2001 a více
Počet obcí	11	28	27	19	10	4
%	11,1	28,3	27,3	19,2	10,1	4,0
Celkový počet obyvatel v obcích	683	3 777	8 879	14 619	13 221	44 599
%	0,8	4,4	10,4	17,0	15,4	52,0

Zdroj: vlastní zpracování dle ČSÚ

Jak uvádí aktualizovaný Strategický plán Leader MAS Pošumaví (2012), na území MAS dochází (s výjimkou oblasti města Kdyně) k dlouhodobému poklesu počtu obyvatel. Ačkoliv se v poslední dekádě obecně pozastavil proces postupného vysídlování obcí do 500 obyvatel, tak ta nejmenší a nejodlehlejší sídla se vylidňují neustále. Jedná se především o sídla v hůře dostupných oblastech Šumavského podhůří a také o regiony s vyšší mírou nezaměstnanosti. Ačkoliv míra nezaměstnanosti se na území MAS dlouhodobě většinou pohybuje pod republikovým průměrem, vyšší hodnoty míry nezaměstnanosti vykazují Hartmanicko, Všerubsko a Plánicko (Strategický plán Leader 2012).

Většina území Místní akční skupiny Pošumaví spadá v rámci typologie venkovského prostoru Česka (Perlín, Kučerová, Kučera 2010) do kategorie „Nerozvojový sousedský venkov“, která je specifická svou „špatnou občanskou vybaveností a ekonomickou slabostí, zároveň však vysokou mírou tradiční sociální kontroly venkovských komunit a sousedskou sounáležitostí (Zemánek 2003 cit. v Perlín, Kučerová, Kučera 2010, s. 178). V případě použití metodiky OECD pro vymezení venkova (viz kapitola 2 Rozvoj venkova), kterou na území České republiky aplikoval Perlín (2010c), zjišťujeme, že celé území MAS je venkovským regionem, přičemž jeho západní část se řadí spíše k významně venkovským regionům, východní část území MAS spadá spíše do kategorie převážně venkovských regionů. Některé regiony MAS (Chudenicko, Měčínsko, Plánicko, Horažďovicko) se řadí k územím označovaným jako tzv. vnitřní periferie vyznačující se ztrátou obyvatelstva, demografickým stárnutím, nízkou hustotou zalidnění, roztroušenou sídelní strukturou a

celkově nižší sociálně-ekonomickou úrovní a technickou i sociální infrastrukturou a souvislosti s geografickou odlehlostí od hlavních rozvojových os (Musil, Müller 2008, Strategický plán Leader 2012).

Územím neprocházejí žádné republikově významné silniční či železniční tahy, což jen zvyšuje jeho odlehlost. Jediným významnějším silničním tahem je silnice I. třídy I/22 spojující Plzeň, Klatovy a hraniční přechod v Železné Rudě. Pro území je také důležitá blízkost státní hranice s Německem, díky níž jsou v území realizovány projekty příhraniční spolupráce a do Bavorska také vyjíždí za prací část obyvatel území MAS. V MAS Pošumaví je obecně vysoká vyjíždka za prací mimo bydliště a to z důvodu poměrně omezeného počtu pracovních příležitostí ve venkovských obcích (Strategický plán Leader 2012).

Jak již název MAS Pošumaví napovídá, místní akční skupina se rozkládá v podhůří Šumavy. Strategický plán Leader (2012) uvádí, že toto pojmenování se ukázalo jako šťastné, jelikož většina obyvatel ČR je na jeho základě schopna MAS zařadit a lokalizovat. Je nutno zdůraznit, že žádná část MAS Pošumaví nespadá ani krajinným rázem ani administrativně pod Národní park (NP) Šumava. Je zde zastoupeno pouze Šumavské podhůří a dále Chudenicko-Švihovská pahorkatina, Plánický hřeben a rovinaté území Horažďovicka. S NP má však MAS v oblasti mikroregionů Střední Pošumaví a Pošumaví společnou hranici.

Zachovalá a krásná příroda vytváří spolu s historickými a kulturními památkami potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. Turisticky atraktivní jsou města Klatovy, Sušice i Horažďovice. Na území MAS se také nachází velké množství hradů, zámků, tvrzí a zřícenin (Rabí, Švihov, Velhartice atd.), muzeí a skanzenů (např. Oselce, Koloveč, Chanovice atd.) a významných – větších i menších – církevních staveb.

Většina území MAS spadá do kategorie méně příznivých oblastí (LFA) a zemědělství se tudíž v současné době vyplácí pouze ve velkém (Strategický plán Leader 2012) a průmyslové závody sídlí povětšinou ve městech, tak je cestovní ruch jednou z možností rozvoje území.

6.2 Vznik a vývoj

Místní akční skupina Pošumaví byla založena jako zájmové sdružení právnických osob 18. 03. 2004. Navazovala na tradici předchozího regionálního sdružení právnických osob „Šance pro jihozápad, z.s.p.o.“, které od roku 1998 sdružovalo mikroregiony z okresů Klatovy, Domažlice, Tachov a Plzeň jih a právnické osoby, a které usilovalo o regionální spolupráci v duchu programu Leader (Místní akční skupina Pošumaví 2012).

MAS Pošumaví byla již v roce 2004 vybrána (spolu s dalšími devíti MAS) Ministerstvem zemědělství ČR k realizaci programu LEADER ČR, který realizovala až do roku 2006 a v roce 2008 jako první společně s dalšími 47 MAS vybrána k podpoře z osy 4 Programu rozvoje venkova (Místní akční skupina Pošumaví 2012) (viz příloha 9). V posledním hodnocení místních akčních skupin v roce 2011 prováděné každoročně Národní sítí MAS ČR se MAS Pošumaví se 152 získanými body ocitla ve skupině B - dobře fungující MAS (Výsledky hodnocení místních akčních skupin v roce 2011), která je popisována následovně: u MAS „je prokazatelná nadstavba metody Leader (tj. umí nejen rozdělovat peníze, ale mají jasnou strategii a distribuce finančních prostředků přesně má přidanou hodnotu oproti centralizovanému rozdělování)“ (Výsledky hodnocení místních akčních skupin v roce 2011, s. 1). Došlo tak k vylepšení oproti předchozímu roku, kde byla MAS Pošumaví ještě zařazena do skupiny C – průměrné MAS.

6.3 Strategický plán Leader a další aktivity

Strategický plán Leader (SPL) MAS Pošumaví nese název „Zlepšení kvality života v Pošumaví“. Byl vytvořen v roce 2007 a je průběžně aktualizován. Hlavním cílem SPL je „Zlepšení kvality života ve venkovských oblastech“ (Strategický plán Leader 2012), čehož by mělo být dosaženo pomocí naplnění dílčích cílů:

1. Zvýšení kvality života, posílení soudržnosti obyvatel, společenské a sociální struktury, atraktivitu oblasti a upevňování územní soudržnosti;

2. Vytváření podmínek pro vznik nových pracovních míst, posílení ekonomiky a turistické infrastruktury a celkově efektivnější zhodnocování potenciálu území;
3. Podpora šíření informací a vzdělávání venkovského obyvatelstva (Strategický plán Leader 2012, s. 39).

Na základě těchto cílů bylo pro programovací období 2007-2013 ustanoveno 6 fichí, v rámci kterých je možno realizovat jednotlivé projekty:

Fiche č. 1 – Diverzifikace zemědělství

Fiche č. 2 – Podpora drobného podnikání na venkově

Fiche č. 3 – Venkovský cestovní ruch

Fiche č. 4 – Zlepšení kvality života na venkově

Fiche č. 5 – Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova

Fiche č. 6 – Vzdělávání a rozšiřování znalostí místních obyvatel (Strategický plán Leader 2012, s. 42).

Představitelé MAS, s kterými byly realizovány rozhovory, se shodují na tom, že Strategický plán Leader není dobře napsán a vytvořen. Nicméně byl schválen a je základem pro přerozdělování finančních prostředků. Ale jelikož cíle byly stanoveny příliš obecně, tak k jejich naplnění MAS příliš nesměruje (Hálek 2012, Petrus 2012). Od počátku programovacího období (2007) do konce roku 2011 bylo v rámci sedmi výzev SPL předloženo 103 projektů, přičemž v prvních šesti výzvách (sedmá výzva je v současné době v administraci) bylo doporučeno k financování 60 % z nich a rozděleno bylo téměř 51 mil. Kč (Projekty a aktivity 2012).

Místní akční skupina nejen administruje Strategický plán Leader (SPL), ale také realizuje další nadstavbové projekty a aktivity. V současné době také místní akční skupina realizuje pět nadstavbových projektů. Projekt *Spolupráce Místní dědictví – bohatství, na které zapomínáme*, zaměřený na zmapování místního kulturního dědictví a realizovaný spolu s MAS Brána do Českého ráje, je před dokončením. Ve spolupráci se společností Úhlava, o.p.s. probíhá také realizace projektu „*Poznej svého souseda*“, jehož cílem je posílit znalosti o drobných pamětihodnostech. Tento projekt byl v nedávné

době rozšířen o výstup projektu „*Poznej Pošumaví*“, v jehož rámci byly ve spolupráci s Touristisches Service Center v Regenu připravovány česko-německé propagační letáky propagující Pošumaví. Dalším realizovaným projektem je „*Tvorba databází podnikatelů a aktivit v cestovním ruchu*“, jehož cílem je vytvořit jednotnou databázi ubytovacích a stravovacích kapacit, volnočasových aktivit atd. Dalším realizovaným projektem je projekt „*Dámy a pánové, strhněme tu zed*“ snažící se o zprostředkování spolupráce převážně podnikatelů z Česka a Německa. Pokračuje také úspěšná spolupráce na projektu „*Regionální potravina Plzeňského kraje*“, kde ve spolupráci s Krajskou agrární komorou Plzeň a Úhlavou, o.p.s. na základě metodiky Ministerstva zemědělství je každoročně vyhlašována soutěž o nejlepší regionální potravinu.

6.4 Organizační struktura

Místní akční skupina Pošumaví má všechny Programem rozvoje venkova předepsané prvky organizace (pracováno na základě Zpravodaje Místní akční skupiny Pošumaví 2011 a Webových stránek MAS Pošumaví 2012):

Statutární zástupci

Předsedou MAS Pošumaví je v současné době PaedDr. Václav Petrus a místopředsedové jsou Bc. Martin Kříž a Ing. Tomáš Zelený.

Orgány MAS Pošumaví

Nejvyšším orgánem MAS Pošumaví, z.s.p.o. je valná hromada, kterou tvoří všichni zakladatelé MAS nebo jejich pověřeni zástupci. Valná hromada rozhoduje o všech důležitých věcech činnosti sdružení, schvaluje rozvojovou strategii MAS a Strategický plán Leader a výběr projektů v rámci programu Leader. Také volí a odvolává výkonnou radu.

Výkonná rada má na starosti volbu a odvolání statutárního zástupce, účetní sdružení, programového výboru, výběrové komise, sekretariátu, manažerů projektů a poradců. Funkční období členů výkonné rady je 5 let.

Programový výbor se podílí na zpracování rozvojové strategie a strategického plánu LEADER, schvaluje žádosti místní akční skupiny, výběrová kritéria a výběr projektů provedený výběrovou komisí.

Výběrová komise provádí výběr projektů podle předem stanovených výběrových kritérií a sestavuje seznam projektů v pořadí podle bodové hodnoty.

Místní akční skupina Pošumaví má také dvě stálé pracovní skupiny: Pracovní skupina pro rovné příležitosti pro region a Pracovní skupina pro rozvoj místního hospodářství a cestovního ruchu. Podle potřeby jsou pak průběžně ještě vytvářeny další pracovní skupiny.

Výkonní pracovníci

Místní akční skupina Pošumaví v současné době zaměstnává dva manažery MAS (Ing. Radana Šašková, Ing. Ivo Šašek, CSc.), dvě administrativní pracovnice a manažerku projektu Spolupráce.

6.5 Členská základna

Oblast místní akční skupiny Pošumaví tvoří šest mikroregionů a tři města (viz příloha 10):

- Běleč, z.s.p.o. (*dále jen Běleč*)
- Sdružení obcí Kdyňska (*dále jen Kdyňsko*)
- Svazek obcí Měčínsko (*dále jen Měčínsko*)
- Plánicko z.s.p.o. (*dále jen Plánicko*)
- Sdružení obcí Střední Pošumaví (*dále jen Střední Pošumaví*)
- Prácheňsko, z.s.p.o. (*dále jen Prácheňsko*), v jehož rámci působí:
  - Svazek obcí Pošumaví (*dále jen Pošumaví*)
  - Zájmové sdružení právnických osob Slavník (*dále jen Slavník*)
- Město Kasejovice
- Město Klatovy
- Město Sušice⁵ (Zpravodaj Místní akční skupiny Pošumaví 2011).

---

⁵ Město Sušice nerealizuje strategický plán (Zpravodaj MAS Pošumaví 2011)

Území MAS dohromady zahrnuje 99 obcí a měst. Většina území se rozkládá v okrese (NUTS IV) Klatovy (74 obcí) a Domažlice (21 obcí) a částečně také zasahuje na území okresu Plzeň-jih (4 obce) (kompletní seznam obcí viz příloha 11).

Další členové MAS Pošumaví:

- 6 podnikatelských subjektů (*AgAkcent, s.r.o.; ASAVET, a.s.; CompAct Bohemia, s.r.o.; EPIN, s.r.o.; SECURITY INVESTMENT, s.r.o.; Zemědělské obchodní družstvo Hlavňovice*)
- 6 nestátních neziskových organizací (*Klub přátel Klatovska, o.s.; Pošumavské sportovní sdružení okresu Klatovy; Sdružení na pomoc mentálně postiženým; Spolek pro rozvoj zemědělského podnikání – jihozápad; Úhlava, o.p.s.; Otisk, o.s.*)
- 1 škola (*Střední škola zemědělská a potravinářská, Klatovy*)

(Zpravodaj Místní akční skupiny Pošumaví 2011).

7 SÍŤ AKTÉRŮ REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

V rámci dotazníkového šetření v Místní akční skupině Pošumaví bylo obesláno 119 subjektů. Toto číslo zahrnuje zástupce (povětšinou starosty) všech obcí v území MAS, předsedy členských mikroregionů MAS, vedoucí představitele členských podnikatelských subjektů, nestátních neziskových organizací i ředitele členské školy. Dotazníky byly rozesílány v červenci 2012 ve třech kolech, kdy v každém dalším kole byly vždy znovu osločovány subjekty, které dosud neodpověděly. Za tímto tříkolovým oslovováním stála nejen snaha o získání, co největšího počtu vyplněných otazníků a také zde byla snaha o eliminaci nedoručených a přehlédnutých emailů z důvodů letních dovolených.

Z důvodů nízké návratnosti dotazníků hlavně v případě podnikatelských subjektů, byly všechny podnikatelské subjekty, ale i nestátní neziskové organizace, ředitel školy i představitelé mikroregionů kontaktováni s žádostí o vyplnění dotazníku telefonicky. Ačkoliv byl tento výzkum realizován pod záštitou Místní akční skupiny Pošumaví a dotazníky byly rozesílány spolu s oficiální žádostí o jejich vyplnění psanou manažerem MAS Pošumaví Ing. Ivo Šaškem, CSc. (viz příloha 7), některé subjekty projeví neochotu ke spolupráci. Projevilo se to hlavně v případě subjektů podnikatelských, kdy z 6 odpověděl jeden – AgAkcent, s.r.o. (ačkoliv telefonicky přislíbily vyplnění ještě další dva). Podobná situace nastala i v případě nestátních neziskových organizací. Zde odpověděly 2 z 6, nicméně v jednom případě snaha o vyplnění ztroskotala na nedostatečné schopnosti práce s počítačem a v případě druhém je představitel zároveň radním města Klatovy, proto nakonec místo jako zástupce NNO odpovídal jako zástupce města.

V rámci měst odpověděl jak zástupce města Klatovy, tak Kasejovic. Město Sušice nebylo osloveno, jelikož vstoupilo do MAS až v roce 2011 a v rámci současného programovacího období se rozhodlo nerealizovat strategický plán ani se prozatím nezapojuje do aktivit MAS (Zpravodaj Místní akční skupiny Pošumaví 2011). Vstřícný byl také přístup p. ředitele Střední školy zemědělské a potravinářské v Klatovech, který odpověděl i v době své dovolené. Přehled členů MAS, které se zúčastnily dotazníkového šetření, poskytuje tabulka 4.

Tabulka 4: Subjekty zapojené do dotazníkového šetření

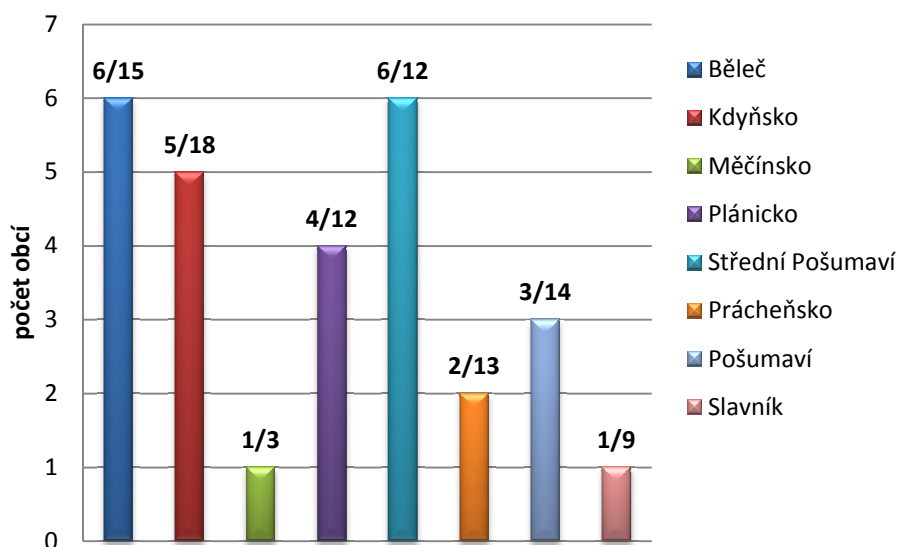
Podnikatelský subjekt	Nestátní nezisková organizace	Škola	Město	Mikroregion
AgAkcent, s. r. o.	Úhlava, o. p. s.	Střední škola zemědělská a potravinářská	Klatovy	Běleč
	o.s. Otisk		Kasejovice	Střední Pošumaví
				Prácheňsko
				Slavník

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření (dále jen „vlastní šetření“)

Celková návratnost dotazníků byla **31,9 %**. Dotazníky vyplnilo celkem 28 představitelů obcí – 26 starostů (z toho 2 ženy) a 2 místostarostové z celkového počtu 96 obeslaných obcí, což dává návratnost za obce 29 %. Ačkoliv toto číslo není tak vysoké, jak bych si původně přála, tak dle vyjádření předsedy Místní akční skupiny Pošumaví PaedDr. Václava Petruse lze toto číslo považovat za úspěch, jelikož podle jeho zkušeností je běžně návratnost dotazníků rozeslaných starostům obcí kolem 7 % (Petrus 2012).

Přehled rozložení zúčastněných obcí v rámci jednotlivých mikroregionů MAS je v následujícím grafu 2.

Graf 2: Příslušnost zúčastněných obcí k mikroregionům

Pozn.: 6 / 15 => odpovědělo 6 obcí z 15

Zdroj: vlastní šetření

Z grafu 2 vyplývá, že se podařilo získat pouze jedno vyjádření obce z mikroregionu Slavník. Toto je možné dát do souvislosti s postřehem p. Vlastimila Hálka – jednatelem společnosti AgAkcent, který v rámci rozhovoru poznamenal, že spolupráce v mikroregionu Slavník není na příliš vysoké úrovni a často zde není možné realizovat ani společná setkání (Hálek 2012). O něco vyšší, i když stále nízká, návratnost dotazníků byla zaznamenána i v případě mikroregionu Pošumaví a mikroregionu Prácheňsko, který je zastřešující mikroregionem pro dva dříve jmenované. PaedDr. Petrus v tomto kontextu upozornil na možnost dát do souvislosti schopnost a ochotu odpovědět v rámci dotazníkového šetření se zájmem o dění a spolupráci v MAS. Z jeho zkušeností vyplývá, že aktivní a spolupracující členové MAS častěji odpovídají i v rámci takovýchto šetření (Petrus 2012).

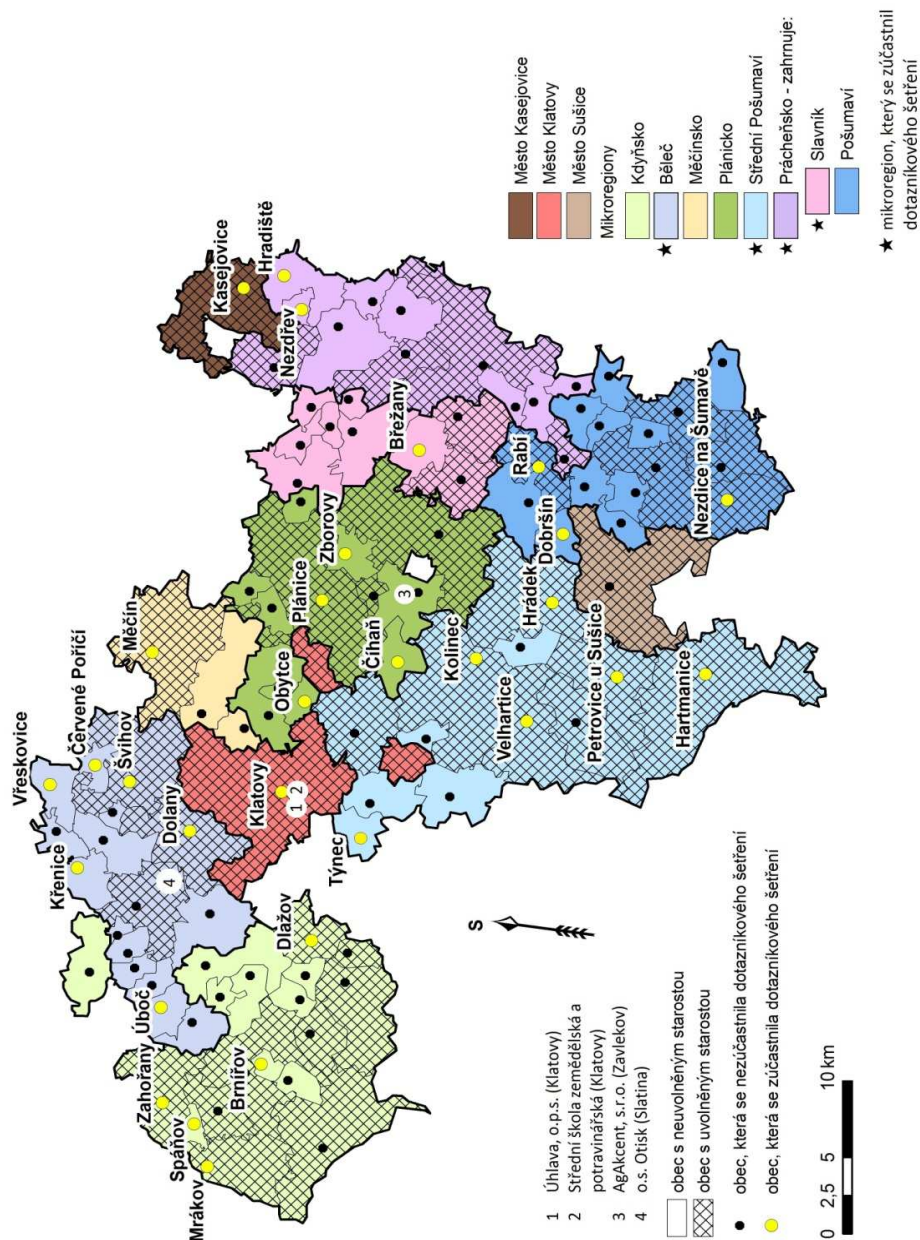
Územní rozložení obcí a členů MAS, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, zobrazuje obrázek 2.

Důvody nepříliš vysoké návratnosti dotazníků od starostů jednotlivých obcí byly na základě informací z realizovaných rozhovorů identifikovány takto (není řazeno dle důležitosti):

- Starostové obcí dostávají velké množství žádostí o vyplnění dotazníků jak od studentů, tak od jiných institucí. Starosta obce Hrádek Ing. Kutil v rozhovoru poznamenal, že se občas stane, že dostane až pět žádostí o vyplnění dotazníků za týden a on nemá dostatek času se jimi zabývat. Ví, že v podobné situaci jsou i ostatní starostové, a tudíž jsou často dotazníky předem odsouzeny k nepřečtení. Přiznává, že chuť na vyplňování dotazníků mu také bere to, že jsou často nekvalitní a jejich eventuální výsledky jsou pro starosty bezvýznamné a bez možnosti budoucího využití (Kutil 2012).

(pozn.: pokračování textu za obrázkem)

Obrázek 2: Dotazníkové šetření v MAS Pošumaví

Zdroj: Vlastní zpracování na základě provedeného výzkumu⁶ a Elektronického portálu územních samospráv ePUSA (2012)

⁶ Při analýze dotazníkového šetření byly zjištěny nesrovnalosti v oficiální mapě Místní akční skupiny Pošumaví. Pro potřeby vytvoření mapy dotazníkového šetření byly některé informace upřesněny a aktualizovány a z toho důvodu se obě mapy v některých svých částech liší.

- Část starostů obcí (či jiných pracovníků) neumí plně pracovat s počítači, tudíž zasílání emailů je předem odsouzeno k neúspěchu. Jak pobaveně konstatovali všichni čtyři dotazovaní, někteří starostové používají počítač na svém stole pouze jako polici pro odkládání dalších věcí. Nedostačující počítačová gramotnost představitelů obcí (ale i jiných organizací) může v současné internetové době překážkou úspěšné spolupráce a komunikace mezi jednotlivými aktéry regionálního rozvoje, jelikož velká část informací je v současné době zasílána pouze elektronicky a tudíž se k těm, kteří příliš počítačovou techniku nepoužívají, některé informace vůbec nedostanou. A ačkoliv různé lokální organizace nabízejí (či nabízely) možnosti absolvování počítačových školení, zájem starostů v této oblasti příliš velký není (Hálek 2012).
- Starostové jsou zavaleni prací. Toto se týká ve zvýšené míře hlavně starostů malých venkovských obcí, kteří jsou v mnoha případech starosty neuvolněnými. Tito starostové úřadují většinou jen pár hodin v týdnu a celkový úřední aparát malých obcí čítá kromě starostů například jen neuvolněnou účetní či ekonoma (Petrus 2012). Tlaky státu, který se snaží o slučování velmi malých obcí, v posledních letech vzrostly a malé obce se potýkají se stejným množstvím administrativy jako obce větší, což v kombinaci s již tak časově napjatou časovou situací neuvolněného starosty víceméně znemožňuje těmto starostům starat se o věci nadstavbové prostému řízení obce (Hálek 2012, Kutil 2012, Petrus 2012, Šašek, Šašková 2012). Tuto situaci dokumentuje i obrázek 2, kde je možno vidět, že z 30 uvolněných starostů MAS (nejsou započteny Klatovy, Sušice a Kasejovice) jich odpovědělo 15 – tedy přesně polovina, v porovnání s 13 odpověďmi od starostů neuvolněných, což je necelých 21 % z celkového počtu 62.

Rámeček 2: Slučování malých obcí

V rámci jednotlivých rozhovorů s představiteli a členy MAS Pošumaví jsme pokaždé narazili na problematiku slučování malých obcí. Státní politika v současné době toto slučování podporuje prostřednictvím novely zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Všichni dotazovaní však tyto snahy odmítají. Zdůrazňují, že regionální rozvoj by se měl provádět tzv. zdola a mají-li malé obce zájem své území sami rozvíjet a spravovat, měly by k tomu dostat příležitost. PaedDr. Petrus říká, že „malé obce fungují pro to, pro co jsou založené. Pojdme se postarat sami o sebe, pojdme si tady sami v té naší úzké komunitě, kde se známe, rozhodovat o věcech, které jsou o nás“ (Petrus 2012). A ačkoliv stát nakládá na obce hodně povinností a administrativy a snaží se tím malé obce postrčit ke slučování, tak PaedDr. Petrus zdůrazňuje, že „ti lidé si řídí svoje věci sami a to je to nejpodstatnější“. Zároveň dodává, že pro fungování obce je nutná angažovanost místních obyvatel na rozvoji obce a větší roli než velikost obce zde hraje hodnota místního sociálního kapitálu. Ačkoliv je tedy na jedné straně pochopitelná snaha státu omezit situace, kdy velmi malé obce nejsou schopny sami sebe řídit a nemají ani dostatek lidských zdrojů například k sestavení zastupitelstva, tak představitelé MAS a samospráv jsou proti řešení této situace plošně, jelikož toto rozhodnutí zas na druhé straně může poškodit ty malé obce, které jsou aktivní a rozvojeschopné.

Součástí první sady otázek v dotaznících byly, kromě dotazů zjišťujících územní rozložení obcí a členů MAS, také otázky na délku jejich členství v MAS Pošumaví a v příslušném mikroregionu (viz tabulky č. 5 a 6). Téměř třetina obcí se stala součástí místní akční skupiny později než v době jejího ustanovení. U některých z nich to bylo způsobeno vstupem do mikroregionu, který je součástí MAS, některé se rozhodly přistoupit samy a čerpat výhody tohoto členství. Dle vyjádření manažerů MAS Pošumaví Ing. Ivo Šáška, CSc. a Ing. Radany Šáškové si obce i subjekty z dotčeného území po počáteční nedůvěře v neznámou instituci pomalu začínají hledat k MAS cestu a MAS Pošumaví v letošním roce bude přijímat několik nových členů (Šásek, Šášková 2012). Z hlediska obcí naposledy přistoupilo do MAS město Sušice, které se ovšem zatím plně nezapojuje do aktivit MAS. Nejnovějším členem MAS Pošumaví je občanské sdružení Otisk (vstoupilo v roce 2011).

Tabulka 5: Původní a přistoupivší členové MAS

Jste zakládajícím členem MAS Pošumaví (A, B)? ⁷

	obce	členové MAS
ano	18	8
ne	10	2

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka 6: Zakládající a přistoupivší členové mikroregionů

Jste zakládajícím členem mikroregionu (A)?

ano	23
ne	5

Zdroj: vlastní šetření

7.1 Vertikální sociální síť a vztahy

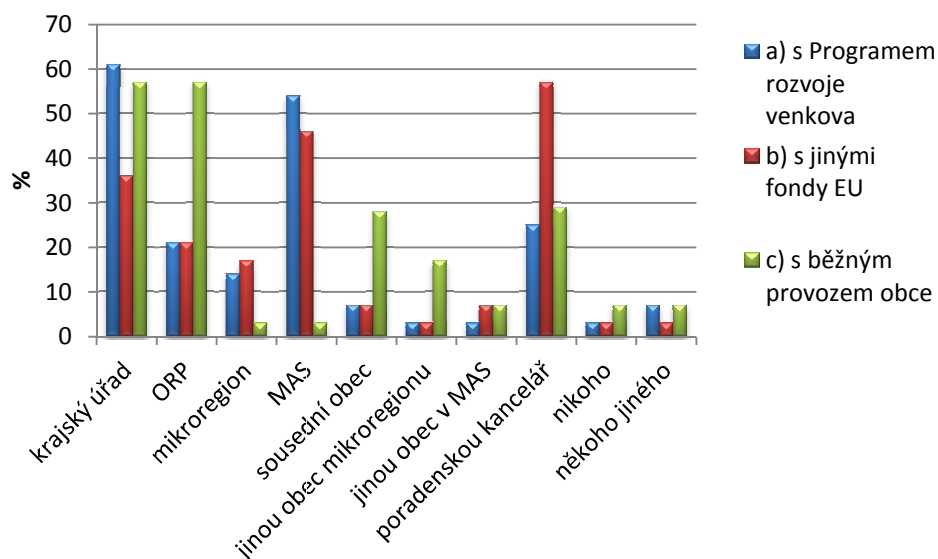
Druhý otázkový blok je zaměřen na vertikální sociální síť a zjišťuje existenci vztahů a jejich reciprocitu. Je prezentován otázkami č. 4, 5, 6 a 7 v Dotazníku A (dotazník rozesílaný obcím) a otázkou č. 2 v Dotazníku B (dotazník rozesílaný ostatním členům MAS).

Otázky číslo 4, 5, 6 (A), resp. otázka 2 (B) zjišťovaly, na koho se obrací obce či členové MAS v případě, že potřebují poradit s nějakým problémem. Z grafu č. 3 vyplývá, že obce se nejčastěji obrací na krajský úřad Plzeňského kraje, na poradenské kanceláře (či jiné poradce) a dále také na obec s rozšířenou působností (ORP) a místní akční skupinu. Nicméně v případě žádostí o radu ohledně Programu rozvoje venkova (PRV) jsou výsledky zřejmě poněkud zkreslené, jelikož představitelé obcí tento program často zaměňují s podobně nazvaným Programem obnovy venkova Plzeňského kraje, který je právě administrován krajským úřadem.

⁷ **Pozn.:** Písmeno (A) udává, že se jedná o výstup z dotazníkového šetření mezi obcemi MAS Pošumaví. Písmeno (B) udává, že se jedná o výstup z dotazníkového šetření mezi ostatními členy MAS Pošumaví.

Graf 3: Organizace, na které se obrací obce s žádostmi o radu

Koho budete kontaktovat v případě, že potřebujete poradit s...?: (A)

Pozn.: Bylo možno zaškrtnout jednu až tři odpovědi, proto procentuální součet může být větší než 100 %.

Zdroj: vlastní šetření

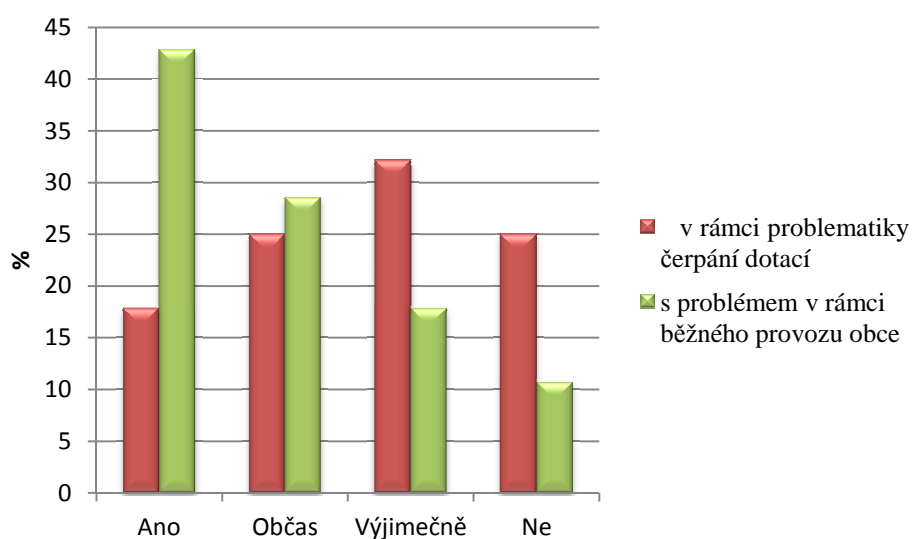
V případě členů MAS jsou výsledky podobné, ačkoliv vzhledem k tomu, že některé subjekty se samy zabývají poradenstvím, tak nepotřebují žádat o radu jinde. Stejně je to s městem Klatovy, které má úřednické kapacity na samostatné řešení problémů. Toto již neplatí v případě Kasejovic, které se v případě problémů obrací buď na MAS (ohledně PRV) nebo na soukromou poradenskou firmu. Střední škola zemědělská a potravinářská využívá služeb jak MAS, poradenské kanceláře či krajského úřadu.

Zajímavou shodu ukázala komparace dotazníkových odpovědí od mikroregionů a poznatků p. Hálka a Ing. Šáška, CSc. Oba - Vlastimil Hálek (2012) i Ing. Ivo Šášek, CSc. identifikovali mikroregion Slavník jakožto region, který není příliš schopen se setkávat a realizovat. Mikroregion Střední Pošumaví je znám jakožto region poměrně akční a fungující, nicméně částečně skeptický k činnosti MAS, jelikož 4 obce si vytvořily ještě další sdružení (Dobrovolný svazek obcí Ostružná) v jehož rámci obce realizují společné projekty. Na druhé straně mikroregion Běleč byl označován představiteli MAS (Petrus 2012, Šášek 2012) jako mikroregion poměrně fungující a spolupracující a Prácheňsko řízené městem Horažďovice je také mikroregionem, který spolupracuje. Tyto informace byly potvrzeny prostřednictvím odpovědí jednotlivých

mikroregionů v rámci otázky č. 2 (B), kdy „angažované regiony“ Běleč a Prácheňsko uváděly, že se v případě problémů (s PRV) obrátí na MAS, zatímco mikroregiony Slavník a Střední Pošumaví se obrací na poradenskou kancelář, což ukazuje na slabší vztahy a zřejmě i menší důvěru v místní akční skupinu a její poradenskou činnost. V ostatních případech se mikroregiony často obrací na soukromé poradenské kanceláře či v případě problémů s běžným provozem na ORP.

Graf 4: Frekvence žádostí o pomoc a radu mezi obcemi

Obrací se na vás jiná obec s prosbou o radu či pomoc: (A)

Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 7 byla zaměřena na zjištění informací o tom, zda obce mají zkušenost s žádostí o radu od jiné obce. Výsledná situace je zobrazena v grafu č. 4 a ukazuje, že téměř 70 % obcí má zkušenost s tím, že se na ně běžně či občas (již se to stalo vícekrát) obrací jiná obec s žádostí o radu v oblasti běžných provozních problémů obce. V případě žádostí o radu v oblasti čerpání dotací z fondů EU je tento podíl očekávatelně menší, přesto 3/4 obcí mají již zkušenosti i s takovou situací.

7.1.1 Shrnutí

Obce i členové Místní akční skupiny Pošumaví se v případě problémů a žádostí o radu nejraději obrací k vyšším institucím. Projevuje se zde důvěra ke krajskému úřadu (ovlivněná jeho dlouhodobou existencí, kdy subjekty dobře ví, co od něj očekávat), dále poměrně výrazné využívání soukromých poradenských firem a také důvěra v místní akční skupinu v oblasti poradenství v oblasti fondů a čerpání dotací. Naproti tomu mikroregiony poměrně překvapivě nehrají v oblasti poradenství a sdílení rad a informací nikterak významnou roli.

7.2 Spolupráce v MAS Pošumaví

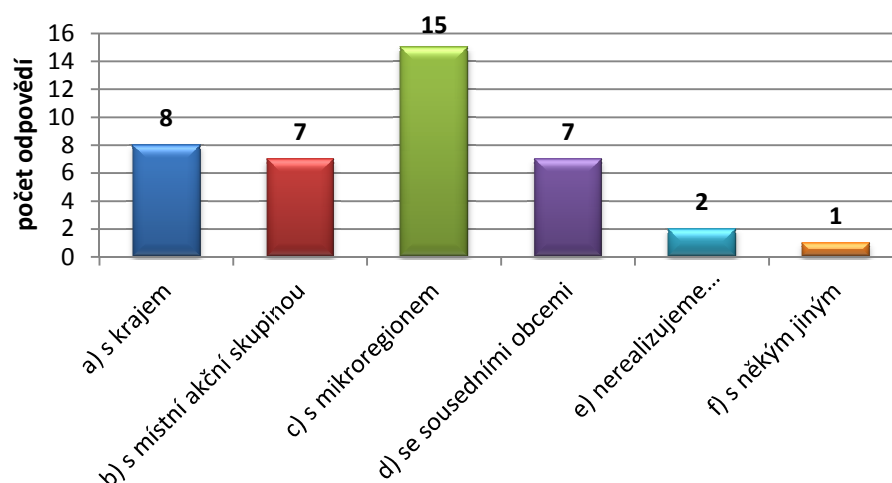
Třetí část otázek (Dotazník A - č. 8,9,10,12; Dotazník B – č. 3,4,5) je zaměřena na oblast spolupráce. Zde se objevují první zásadní rozdíly. Dotazované obce nejčastěji spolupracují s mikroregionem, jehož jsou členem (viz graf 5). To je způsobeno dlouholetou tradicí a existencí mikroregionů. Ing. Josef Kutil (2012) uvedl, že spolupráce v mikroregionu Střední Pošumaví funguje na základě pravidelných setkání, kde si členové navzájem sdělí, jaké jsou jejich současné priority a jaké projekty by rádi realizovali?. A častokrát má podobný nápad či představu i jiný člen (či více členů) a ti se pak rozhodnou v rámci mikroregionu daný projekt realizovat. Společně sdílené území zvyšuje pravděpodobnost toho, že obce budou řešit podobné problémy než v případě území vzdálenějšího. Také realizace spolupráce je díky geografické blízkosti snadnější a často díky možnosti osobních kontaktů intenzivnější.

V případě druhé skupiny respondentů, kterou jsou členové MAS, výsledky ukazují, že nejvíce se spolupracuje s místní akční skupinou – nicméně z pěti zaškrtnutých odpovědí čtyři připadají na mikroregiony, které s místní akční skupinou spolupracují více než mezi sebou navzájem. Zde je možné pozorovat jistou aplikaci principu bottom-up v praxi, kdy subjekty nejnižší řádovostní úrovně – obce – se sdružují v mikroregionech, kde řeší své lokální problémy a potřeby a mikroregiony, jako další úroveň, je pak zastupují v případě jednání s místní akční skupinou a získávají prostředky a zprostředkovávají informace z další vyšší úrovně.

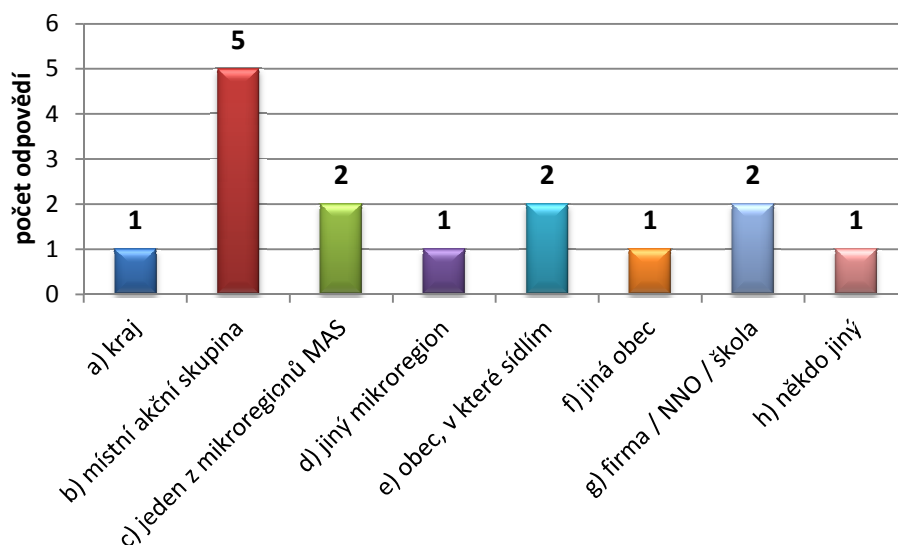
Graf 5: Nejčastěji spolupracující subjekty

S kým nejčastěji spolupracujete na společných projektech?

(A)

(B)

Pozn.: Bylo možno zaškrtnout jednu až tři odpovědi, proto procentuální součet může být větší než 100 %.

Zdroj: vlastní šetření

Výše uvedená teorie propojení tří úrovní MAS má nicméně v praxi určité nedostatky. Ačkoliv by se zdálo, že přenosu informací a zdrojů z MAS na mikroregiony a na obce (či opačně) nic zásadního nebrání, znovu zde situaci komplikuje lidský faktor.

Ačkoliv například PaedDr. Petrus dle svých slov na setkáních svého mikroregionu Běleč informuje starosty o dění v MAS Pošumaví, dle Ing. Kutila se toto například v mikroregionu Střední Pošumaví neděje (Petrus 2012, Kutil 2012). Což znamená, že ačkoliv jsou obce v místní akční skupině zastupovány svými mikroregiony, tak informace o tom, co se děje, od nich vždy nedostávají. Takže se ukazuje, že ačkoliv se na první pohled zdá, že sítě jsou poměrně dobře vytvořeny, jejich konečná prostupnost není vždy ideální.

Vzhledem k tomu, že MAS Pošumaví leží nedaleko hranic s Německem, není příliš překvapující, že se v odpovědích objevila i spolupráce přeshraniční. Město Švihov uvedlo jako svého nejvíce spolupracujícího partnera partnerskou obec v Bavorsku a mikroregion Střední Pošumaví uvedl, že často spolupracuje s Euroregionem Šumava, který je zaměřen právě na projekty a aktivity přeshraniční spolupráce.

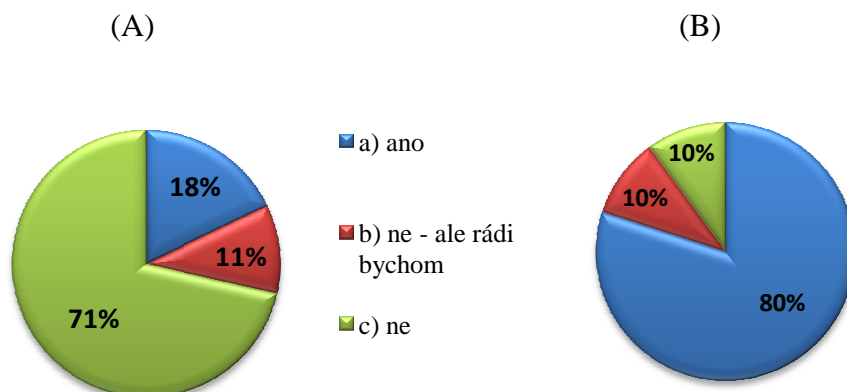
Problematickou zahraniční spolupráce se zabývala i následující otázka. Většina členů MAS uvedla, že spolupracuje se zahraničními subjekty. Nejčastěji jsou to buď partnerská města či obce anebo školy. Pouze mikroregion Slavník a město Kasejovice v současné době s žádným zahraničním partnerem nespolupracují, nicméně město Kasejovice uvedlo, že by o takovou spolupráci mělo zájem.

V případě obcí realizují přeshraniční spolupráci (viz graf č. 6) téměř $\frac{3}{4}$ z nich (71 %). Stejně jako v případě členů MAS se nejčastěji jedná o spolupráci s německými partnerskými obcemi či v menším měřítku se školami (nejčastěji uváděnou spolupracující školou byla Volkshochschule für den Landkreis v obci Regen). Tři obce uvedly, že ačkoliv v současnosti žádnou přeshraniční spolupráci nerealizují, tak do budoucna by rády s nějakým zahraničním partnerem spolupracovaly.

Zahraniční spolupráce pro obce i ostatní členy nabízí možnost získání nejen nových partnerů pro realizaci nejrůznějších projektů, ale také možnost sdílet své zkušenosti a postupy a získávat nové pohledy na řešení nejrůznějších problémů. Ing. Kutil (2012) – ačkoliv obec Hrádek v současné době žádnou přeshraniční spolupráci nerealizuje – si velmi cení svých zkušeností a získaných znalostí z různých školení a návštěv v Německu či Rakousku. Především zdůrazňuje, že jelikož v těchto státech mají s bottom-up přístupem či partnerstvím veřejného a soukromého sektoru v regionálním rozvoji daleko větší zkušenosti, tak je to pro nás velmi dobrá příležitost se inspirovat dobrými postupy a pokusit se vyhnout těm horším.

Graf 6: Spolupráce se zahraničními subjekty

Spolupracujete i se zahraničními subjekty?

Zdroj: vlastní šetření

Jedním z principů místních akčních skupin je podpora spolupráce. Ačkoliv tento přístup nutně neznamena, že by úlohou MAS mělo být vytváření nových kontaktů a partnerství, je jistě zprostředkování nových setkání a spolupráce jednou z možností, jak fungování území vylepšit a zefektivnit. Přesto výsledky dotazníkového šetření (viz tabulka č. 7) ukazují, že vstup do místní akční skupiny pro její členy v tomto směru žádný přínos nemá. Žádný z dotazovaných členů MAS Pošumaví (ať už podnikatelské subjekty, neziskové organizace, škola či mikroregiony) nenavázal prostřednictvím místní akční skupiny žádnou spoluprací. Toto tvrzení je jistě poněkud překvapivé, ale nelze ho, díky nepříliš vysokému počtu odpovídajících subjektů, brát jako určující.

Tabulka 7: Spolupráce navázané prostřednictvím MAS

Navázali jste díky účasti v MAS či mikroregionu nějakou spoluprací, které přikládáte velký význam?

	obce		členové MAS
	v MAS Pošumaví	v mikroregionu	v MAS Pošumaví
ano	5	4	0
ne	23	24	10

Zdroj: vlastní šetření

Dle informací od p. Vlastimila Hálka (jednatel společnosti AgAkcent, s.r.o.) za nepřítli vysokou úroveň spolupráce (a to hlavně v případě podnikatelských subjektů) stojí skutečnost, že vznik MAS byl iniciován především některými aktivními zástupci veřejného sektoru (starostové obcí, předsedové mikroregionů) a jelikož pro vznik místní akční skupiny bylo nutné mít min. 50% účast subjektů ze sektoru neveřejného, tak byli pro spolupráci osloveni spříznění zástupci firem v okolí, kteří do MAS zpočátku vstupovali jen díky existujícím přátelským vazbám a v MAS figurovali pouze formálně. Následně pak některé podniky z MAS vystoupili - jako například Lyckeby Amylex, a.s., což je škrobárenský podnik zabývající se pěstováním a zpracováním brambor, který z MAS Pošumaví vystoupil po změně vedení firmy v roce 2011, jelikož nové vedení nevidělo ve spolupráci s MAS žádný přínos (Hálek 2012, Výroční zpráva MAS Pošumaví 2011).

Nicméně jak podotýká Ing. Šašek, CSc. s Ing. Šaškovou (2012), tak ačkoliv někteří členové nerealizují projekty a výrazněji se do činnosti MAS nezapojují, tak jejich hodnota je ve zprostředkování kontaktů na další subjekty v území. Toto se týká například Spolku pro rozvoj zemědělského podnikání – jihozápad či Sdružení pro pomoc mentálně postiženým atd. V loňském roce také do MAS přistoupilo občanské sdružení Otisk, které se dle Ing. Šaška, CSc., p. Hálka i PaedDr. Petruse velice aktivně zapojilo do činnosti a sítí v rámci MAS.

Pět obcí uvedlo, že díky účasti v MAS Pošumaví navázaly spolupráci, které přikládají velký význam. Z těchto pěti tři mají stejný pocit i v případě jejich působení v mikroregionu. V případě přeshraniční spolupráce (viz tabulka č. 8) si prostřednictvím MAS získaly zahraničního partnera dvě obce. Obec Švihov si cení realizace přeshraničních projektů v oblasti cestovního ruchu a vzdělávání, obec Zahořany projektů v oblasti zabezpečení a dotací, Hartmanice si cení projektů Komunitní školy. Školy obnovy venkova a realizace různých strategických plánů rozvoje a obec Velhartice uvedla jako významnou spolupráci v oblasti financování regionálního školství (tzv. Velhartická výzva).

Tabulka 8: Zahraniční spolupráce navázaná prostřednictvím MAS

Pomohla Vám účast v Místní akční skupině Pošumaví k získání zahraničních partnerů?

	obce	členové MAS
ano	2	0
ne	26	10

Zdroj: vlastní šetření

7.2.1 Shrnutí

Spolupráce v rámci Místní akční skupiny Pošumaví je realizována na úrovni obcí nejčastěji v rámci mikroregionů. V případě členů MAS je spolupráce s různými aktéry poměrně diverzifikovaná, nicméně členské mikroregiony uvedly, že nejčastěji pracují právě s místní akční skupinou. Díky blízkosti státní hranice není výjimkou ani spolupráce přeshraniční, nicméně není příliš častá a některé subjekty v území by uvítaly její zintenzivnění. Dle informací vyplývajících z řízených rozhovorů se také dá konstatovat, že spolupráce nestátních neziskových organizací v MAS je na vyšší úrovni než v případě podnikatelských subjektů (Hálek 2012), nicméně situace se vyvíjí i v závislosti na změnách členské základny MAS. Dle výsledků dotazníkového šetření většina obcí nebo členů MAS nemá pocit, že by jim jejich účast v MAS nabízela nějaké zásadní příležitosti k získávání kontaktů a partnerství.

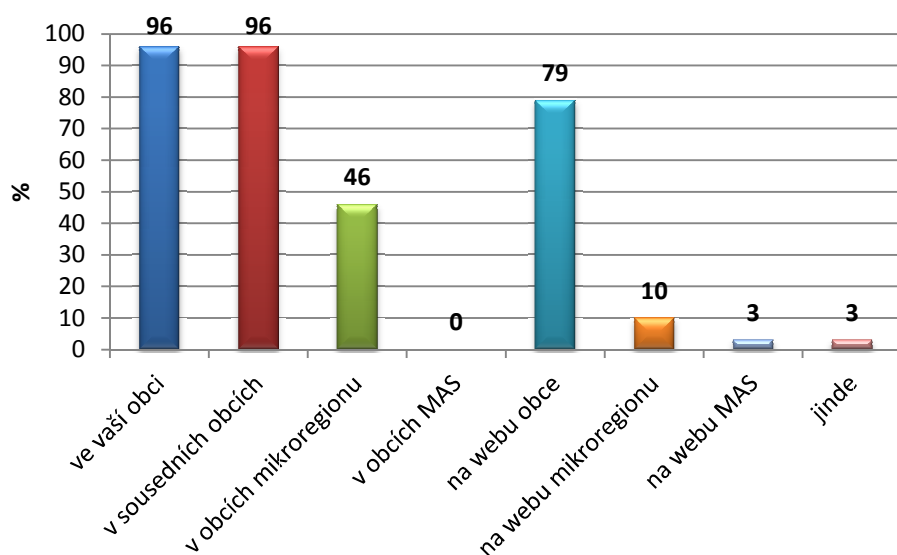
7.3 Kontakty – osobní a virtuální

Čtvrtá část otázek (Dotazník A - č. 11,13-22,24; Dotazník B – č. 6-15) je zaměřena na „virtuální vztahy“ a způsob a četnost kontaktů. Součástí byly otázky zaměřené na propagaci, vzájemnou informovanost a mobilní a webové kontakty. Při propagaci svých společenských, kulturních, sportovní a jiných událostí obce nejčastěji vyvěšují pozvánky a plakáty na území své obce a v obcích okolních. $\frac{3}{4}$ akcí jsou propagovány také na webových stránkách daných obcí a méně než $\frac{1}{2}$ v obcích mikroregionu (viz graf č. 7). Ostatní možnosti propagace – jako například zveřejnění akce na webových stránkách MAS Pošumaví – jsou využívány jen sporadicky, ačkoliv Ing. Šašek, CSc.

uvedl, že stačí poslat do MAS Pošumaví email a oznámení o akci bude následně na stránky umístěno. Nicméně z odpovědí vyplývá, že obce necítí potřebu své propagace v rozsáhlejší území, což snižuje i možnost získávání nových kontaktů ze vzdálenějších obcí. Obec Hartmanice doplňkově uvedla, že propagaci svých akcí realizuje také ještě prostřednictvím informačních center a tisku.

Graf 7: Propagace aktivit realizovaných obcemi

Když organizujete ve Vaší obci nějakou společenskou/kulturní/sportovní aj. událost, pozvánky a plakáty bývají vyvěšeny (A):

Pozn.: Bylo možno zaškrtnout jednu až tři odpovědi, proto procentuální součet může být větší než 100 %.

Zdroj: vlastní šetření

Všechny obce se cítí být stoprocentně informovány o připravovaných projektech a akcích v rámci vlastních mikroregionů. Necelá třetina obcí nemá informace o tom, co připravují sousední obce, ale necítí potřebu tyto informace dostávat. 18 % obcí nemá informace o tom, co připravuje MAS Pošumaví, nicméně rády by tyto informace měly. S touto informací jsem konfrontovala představitele MAS Pošumaví, kteří si neuměli vysvětlit, proč to tak je, jelikož informace pravidelně rozesílají elektronickou poštou do všech obcí ležících na území MAS a v případě těchto obcí, které v rámci dotazníkového šetření odpovídaly, nemůže být příčinou nedostatku informací to, že by jejich

představitelé neuměli pracovat s počítačem (Petrus 2012, Šašek, Šašková 2012). Rozporuplnost této informace potvrzují i další výsledky dotazníkového šetření, kde téměř všechny obce potvrdily, že dostávají od MAS informační emaily (viz tabulka č. 9). Místní akční skupina také čtvrtletně vydává Zpravodaj MAS Pošumaví, kde informuje o dění v MAS. Tento zpravodaj je distribuován na obecní úřady, do knihoven či obchodů (Šašek 2012).

Tabulka 9: Informační emaily z MAS

Dostáváte z Místní akční skupiny Pošumaví pravidelně novinky na Váš email?

	obce	členové MAS
ano	24	10
ne - ale rádi bychom	1	0
ne	3	0

Zdroj: vlastní šetření

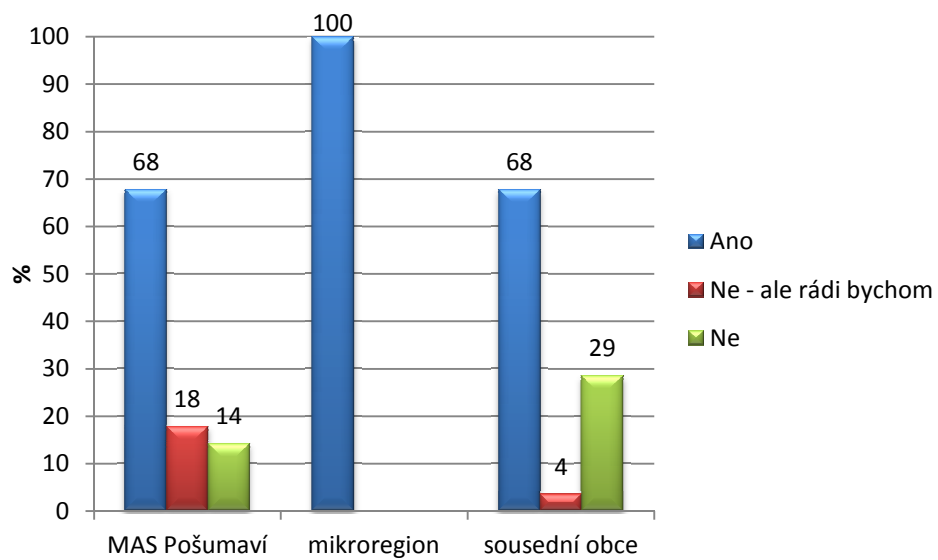
Na otázku ohledně informací, které obce dostávají či nedostávají od MAS, odpovídal také Ing. Kutil (2012), který uznává, že informace o dění v MAS mu zřejmě na email chodí, nicméně může se stát, že se v hromadě emailů, které denně dostává, email z MAS prostě ztratí. Taktéž dodává, že i když email dostane, tak ne vždy má dostatek času email číst, jelikož je většinu času nucen se zabývat (často akutními) problémy obce. Z tohoto hlediska by jistě bylo zajímavé zamyslet se nad nějakou jinou formou předávání informací. Nicméně jak podotýká p. Hálek (2012), tak samotné obce nejsou přímo členy MAS a tudíž MAS by je nemusela informovat. Přesto to dělá. PaedDr. Petrus (2012) toto potvrzuje a dodává, že (jak vyplývá z grafu č. 8) členové MAS (vč. mikroregionů) jsou o činnosti MAS 100% informováni a tudíž by i předávání informací členským obcím bylo vhodné realizovat prostřednictvím jednotlivých mikroregionů. PaedDr. Petrus (2012) věnuje vždy část pravidelných setkání mikroregionu Běleč (jehož je předsedou) k informování starostů o aktivitách MAS. Nicméně dle vyjádření Ing. Kutila (2012) se toto ve všech mikroregionech neděje, ačkoliv i on sám by to uvítal.

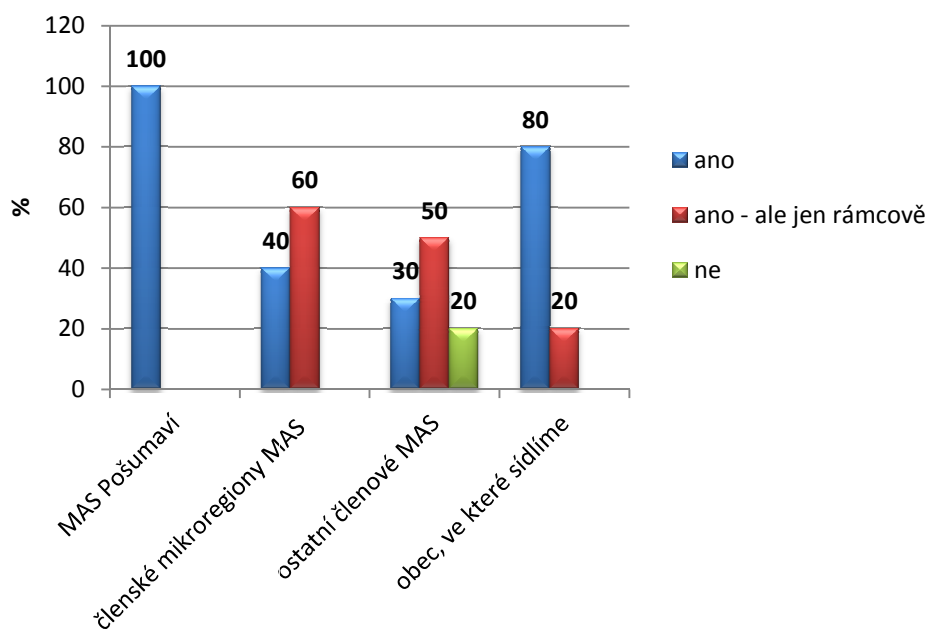
Graf 8: Informovanost o činnosti MAS

Máte informace o tom, co v současné době připravuje za projekty/akce/události apod.:

(A)

(B)

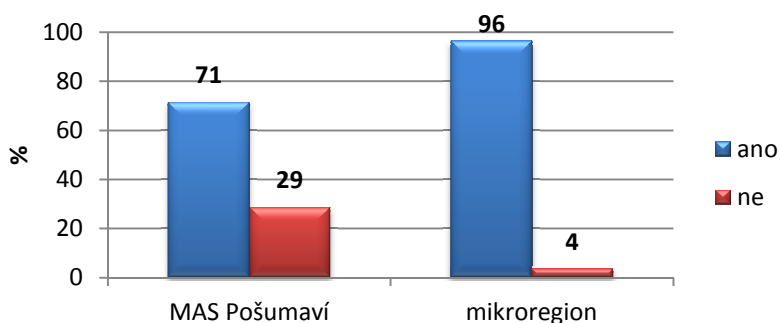

Zdroj: vlastní šetření

Většina představitelů obcí se zná osobně s vedením jejich mikroregionu (viz graf č. 9). Výjimku tvoří obec Zborovy, kde p. starostka uvedla, že představitele svého mikroregionu (Plánicko) nezná. S vedením MAS se osobně znají necelé tři čtvrtiny dotazovaných, což je na to, že obce nejsou členy MAS Pošumaví poměrně vysoké číslo. PaedDr. Petrus si myslí, že v tomto případě není nutné, aby se všichni znali osobně, jelikož – jako již bylo zmíněno výše – by přenos informací měl ideálně fungovat přes mikroregiony. Nicméně manažeři MAS Pošumaví se snaží obce v území průběžně objíždět, přesto navštěvovat pravidelně a často všech 99 obcí je časově velmi náročné (Hálek 2012, Šašek, Šašková 2012).

Graf 9: Osobní znalost představitelů MAS a mikroregionů

Znáte se osobně s představiteli (A):

Zdroj: vlastní šetření

Další část dotazníků se zabývala neformálními sítěmi (viz tabulka č. 10). Telefonní číslo na představitele MAS Pošumaví má ve svém telefonu uloženo 16 představitelů obcí (což je více než polovina) a všichni členové MAS a číslo na představitele svého mikroregionu má 26 obcí (93 %). U obcí (levá část tabulky s červenými grafy) je velmi dobře pozorovatelný trend, že se vzdáleností od obce (sousední obce => obce mikroregionu => ostatní obce MAS) klesá i počet jejích kontaktů.

Tabulka 10: Mobilní kontakty

Máte ve Vašem mobilním telefonu uloženy kontakty na:

OBCE (A)

představitel MAS Pošumaví?

ano	16
ne	12

představitel vašeho mikroregionu?

ano	26
ne	2

starosty sousedních obcí?

ano - na všechny	11
ano - na více než polovinu	8
ano - na méně než polovinu	6
ano - na jednoho	1
ne	2

starosty členských obcí mikroregionu?

ano - na všechny	4
ano - na většinu	10
ano - na přibližně polovinu	5
ano - na jednoho, dva	6
ne	3

starosty ostatních členských obcí MAS?

ano, více než 20	0
ano, 10 - 20	4
ano, 6 - 10	3
ano, 3 - 5	4
ano, 1 - 2	7
ne	10

ČLENOVÉ MAS (B)

představitel MAS Pošumaví?

ano	10
ne	0

představitel členských mikroregionů MAS?

ano, na všechny (6 - 8)	4
ano, na 3 - 5	2
ano, na 1 - 2	3
ne	1

na ostatní členy MAS ?

ano, na více než 10	4
ano, na 6 - 10	1
ano, na 1 - 5	4
ne	1

starosty členských obcí vašeho mikroregionu?

ano - na všechny	1
ano - na více než 1/2 z nich	5
ano - na méně než 1/2 z nich	3
ne - na žádného	0
spadám pod město, mám kontakt na jeho představitele	1
spadám pod město, nemám kontakt na jeho představitele	0

Zdroj: vlastní šetření

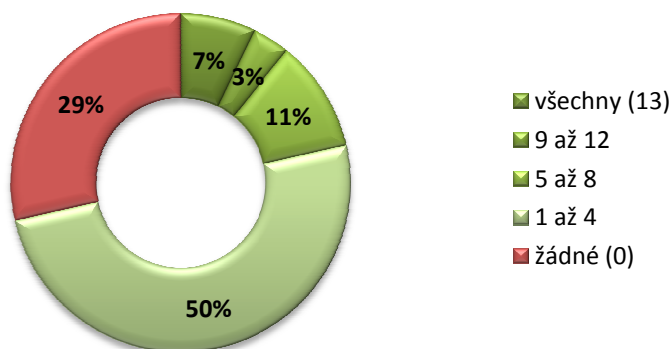
V případě členů MAS (levý sloupec se žlutými grafy) se členové rozdělili přibližně na dvě poloviny, přičemž jedna polovina má ve svých telefonech téměř všechny kontakty na ostatní členy MAS, druhá skupina jich má méně než třetinu. Obě skupiny jsou namíchané, tzn., že ani v jedné nepřevažují zástupci žádného typu členů MAS (podnikatelské subjekty, NNO, mikroregiony). Z toho vyplývá, že to, jak moc se členové MAS znají, závisí spíše na daném člověku a jeho aktivitě, než na jeho postavení

v MAS, což bylo následně potvrzeno i během realizovaných rozhovorů (Hálek 2012, Petrus 2012, Šašek, Šašková 2012).

Následující otázky byly určeny pouze obcím. Zjišťovala jsem, nakolik představitelé obcí znají členy místní akční skupiny a zda na ně mají kontakt (graf č. 10 a tabulka č 11). Ukázalo se, že téměř ¾ představitelů obcí alespoň nějakého člena znají, což je poměrně dobrý výsledek, nicméně jen osm obcí má na tyto subjekty ve svém telefonu kontakt. Z toho se dá usuzovat, že komunikace ani spolupráce mezi představiteli obcí a členy MAS (mimo mikroregionů) není na příliš vysoké úrovni, což potvrzuje i p. Hálek (2012). Nicméně, jak podotýká Ing. Šašek, CSc. i Ing. Šašková (2012), to, že obce členy znají, nabízí do budoucna – v případě, že se najde takový projekt, který by zaujal obě strany – eventuelní možnost navázání spolupráce. V případě, že by se neznali, je tato možnost ještě mnohem nižší.

Graf 10: Znalost členů MAS

Členy Místní akční skupiny Pošumaví jsou kromě obcí sdružených v mikroregionech také podnikatelské subjekty, nevládní neziskové organizace a škola. Kolik těchto subjektů znáte a jste schopni z hlavy vyjmenovat (A)?

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka 11: Mobilní kontakty (2)

Máte ve Vašem mobilním telefonu uložena čísla na představitele daných institucí, které znáte (A)?

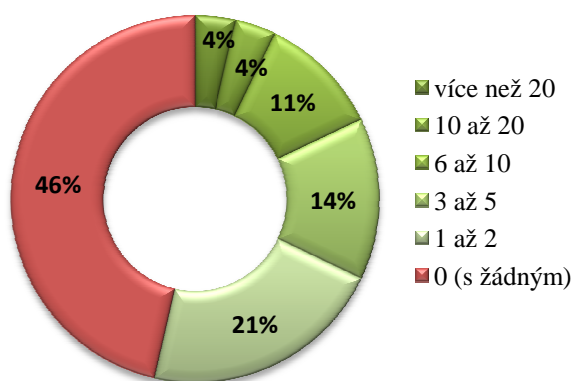
ano - na všechny	0
ano - na 1/2 a více	2
ano - na méně než 1/2	6
ne	17

Zdroj: vlastní šetření

Zajímavé výsledky vyplývají z dotazů na pravidelné osobní či telefonické kontakty (grafy č. 11 a 12). Obce, ačkoliv mnoho z nich má kontakty na další obce v území, tak 46 % z nich se s žádnou jinou obcí častěji nestýká ani si netelefonuje. Stejné procento obcí se stýká (či si telefonuje) s maximálně 10 dalšími obcemi, což odpovídá přibližně území jednoho z mikroregionů. I z této otázky tedy nakonec vyplynulo, že spolupráce a bližší kontakty jsou realizovány spíše v rámci mikroregionů než v širší působnosti MAS.

Graf 11: Pravidelné telefonické či osobní kontakty obcí

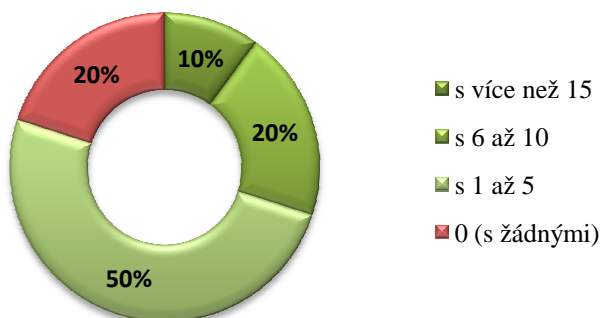
S kolika starosty obcí Místní akční skupiny Pošumaví si pravidelně telefonujete nebo se vidíte alespoň 1x za 14 dní (A)?

Zdroj: vlastní šetření

Graf 12: Pravidelné telefonické či osobní kontakty členů MAS

S kolika členy MAS Pošumaví si pravidelně telefonujete nebo se vidíte alespoň 1x za 14 dní (B)?

Zdroj: vlastní šetření

Ani sami členové MAS nejsou mezi sebou ve větším vzájemném kontaktu. 80 % z nich se setkává či si často telefonuje s nějakým dalším členem, nicméně 50 % z nich s maximálně s pětinou z nich a i zde jsou členové (mikroregion Prácheňsko, o.s. Otisk), které nejsou v kontaktu s nikým dalším. V rámci doplňující otázky pak jednotlivé subjekty udávaly, že nejčastěji se s ostatními setkávají při různých školeních, seminářích a poradách (formální setkání), eventuelně v menší míře také třeba v rámci různých společenských (kulturních, sportovních) událostech (spíše neformální, náhodná setkání).

Další sada otázek se zabývala „virtuálními“ vztahy v místní akční skupině (tabulky č. 12 a 13, grafy č. 13 a 14). Obce i členové MAS znají webové stránky MAS Pošumaví a v případě obcí i webové stránky jejich mikroregionů, přičemž 50 % obcí se dívá na stránky MAS Pošumaví i mikroregionu minimálně jednou za 14 dní (cca 1/3 jednou týdně) a minimálně jednou za 14 dní prohlíží stránky místní akční skupiny i 70 % jejích členů (30 % minimálně jednou týdně). Aktualizace informací na webu MAS Pošumaví probíhá v poslední době nejčastěji jednou za jeden až pět dní (viz Webové stránky MAS Pošumaví), nicméně na konci roku 2011 se na serveru MAS Pošumaví vyskytly technické problémy, které způsobily ztrátu všech dat MAS z období od listopadu 2009 do prosince 2011. Místní akční skupina se pokouší ještě v současné době ztracená data různě dohledávat a doplňovat, nicméně informace z toho období jsou díky následkem výše zmíněné události neúplné.

Tabulka 12: Znalost webových stránek MAS Pošumaví a mikroregionů (obce)

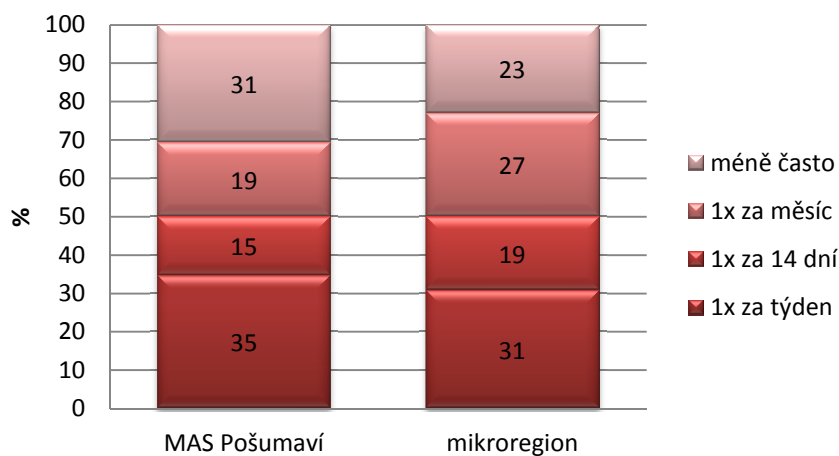
Znáte webové stránky Místní akční skupiny Pošumaví a webové stránky mikroregionu (A)?

ano - znám dobře oboje stránky	18
ano - znám dobře web mikroregionu	5
ano - znám dobře web MAS Pošumaví	2
ne - neznám dobře ani jedny webové stránky	3

Zdroj: vlastní šetření

Graf 13: Četnost návštěv webových stránek MAS Pošumaví a mikroregionů (obce)

Pokud znáte webové stránky, jak často se na ně díváte?

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka 13: Znalost webových stránek MAS Pošumaví (členové MAS)

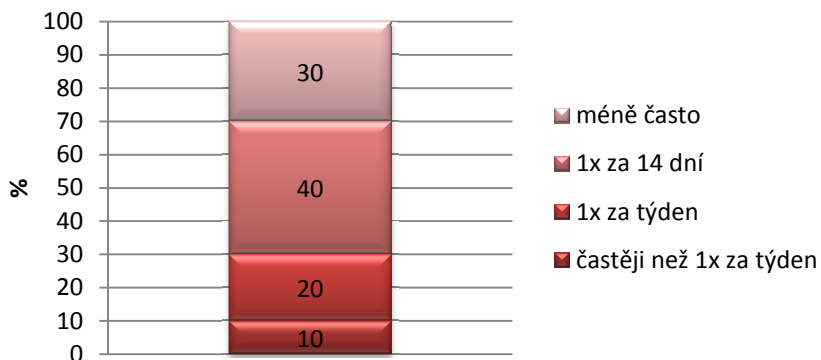
Znáte webové stránky Místní akční skupiny Pošumaví (B)?

ano	10
ne	0

Zdroj: vlastní šetření

Graf 14: Četnost návštěv webových stránek MAS Pošumaví (členové MAS)

Pokud znáte webové stránky, jak často se na ně díváte?

Zdroj: vlastní šetření

Zveřejněním odkazu na MAS Pošumaví či vlastního regionu na svých vlastních stránkách obce pomáhají jednoduchým způsobem k jeho propagaci. Nicméně pouze přibližně třetina z nich takto činí (viz tabulka č. 14). Členové svoji MAS propagují na svých stránkách v 60 % případů a někteří členové si dělají i propagaci vzájemně (Střední škola zemědělská a potravinářská - Úhlava, o.p.s.). Poměrně velké procento obcí i členů MAS má umístění propagačních odkazů na svůj web v plánu, ale prozatím tak neučinily.

Tabulka 14: Propagace MAS, jejích členů a obcí

Máte na své webové stránce odkaz na:

(A)

webové stránky	MAS Pošumaví	mikroregionu	jiné regionální organizace
ano	10	10	1
ne, ale plánujeme to	9	7	3
ne	9	11	24

Zdroj: vlastní šetření

(B)

webové stránky	MAS Pošumaví	jiného člena MAS	obce ležící na území MAS
ano	6	4	3
ne, ale plánujeme to	3	2	1
ne	1	4	6

Zdroj: vlastní šetření

Některé obce i členové MAS se zapojují i do dalších místních uskupení, která se v území nachází (viz tabulka č. 15). Část z nich je součástí Sdružení měst a obcí Plzeňského kraje, Euroregionu Šumava či si v rámci mikroregionů vytvořili ještě další, menší subjekt – např. Dobrovolný svazek obcí Ostružná či Sdružení obcí Na povodí Hradišťského potoka, v rámci něhož si sdružené obce realizují vlastní lokální projekty.

Tabulka 15: Členství v dalších regionálních seskupeních

Jste aktivními členy dalších lokálních / regionálních seskupení mimo MAS Pošumaví?

	obce	členové MAS
ano	10	5
ne	18	5

Zdroj: vlastní šetření

7.3.1 Shrnutí

V rámci propagace aktivit a akcí pořádaných obcemi jsou informace vyvěšovány primárně na území či webu dané obce a v obcích sousedních. Webové stránky MAS, i když by to bylo možné, tak příliš využívány nejsou. Stejně tak obce ani členové MAS nepříliš využívají možnost propagace webových stránek pomocí umístění odkazů na stránky jiného člena MAS či jiné obce a sami také na svých stránkách mnoho odkazů nemají, ačkoliv tato metoda propagace je velmi nenáročná. Téměř všechny dotazované subjekty dostávají od MAS pravidelně informační emaily, nicméně i přesto 18 % obcí má pocit, že není dostatečně informovaná o jejích aktivitách. Tuto lehce rozporuplnou

informaci ještě zdůrazňuje skutečnost, že většina dotazovaných uvedla, že znají dobře webové stránky MAS Pošumaví (i mikroregionů) a v případě obcí 50 % z nich tyto stránky navštěvuje minimálně jednou za 14 dní. Na základě otázek na četnost kontaktů uložených v mobilních telefonech daných představitelů obcí či členů MAS vyplynulo, že v případě obcí intenzita kontaktů klesá se zvyšující se vzdáleností od obce. V případě členů MAS se zas vyselektovaly dvě velmi heterogenní skupiny – jedna s velkým množstvím kontaktů na aktéry v MAS a druhá s počtem kontaktů nízkým. Tento rozdíl v počtech kontaktů může být způsobem větší či menší aktivitou jednotlivých členů. A ačkoliv alespoň nějaké kontakty všechny obce a členové mají, tak pravidelné telefonické či osobní kontakty nejsou příliš realizovány. Dokonce v případě obcí téměř polovina (46 %) z nich uvedla, že se pravidelně nesetkávají ani si netelefonují s žádnou další obcí.

7.4 Klasifikace vzájemných vazeb

Pátá část otázek (Dotazník A - č. 25-31; Dotazník B – č. 17-22) se zabývá klasifikací vzájemných vazeb. Tabulky č. 16 a 17 znázorňují, jak obce a členové klasifikují svůj vztah k ostatním subjektům v rámci MAS Pošumaví.

Tabulka 16: Klasifikace vzájemných vazeb (obce)

Které tvrzení nejlépe vystihuje Váš vztah ...? (A)

	k MAS Pošumaví	k mikroregionu	s dalšími regionálními seskupeními	se sousedními obcemi	s dalšími obcemi mikroregionu	s ostatními obcemi MAS	s ostatními členy MAS
blízce spolupracujeme	3	8	5	8	3	0	0
spolupracujeme	8	16	4	14	12	9	6
komunikujeme	13	3	4	5	11	12	7
nespolupracujeme	3	1	6	1	2	4	6
nekomunikujeme	0	0	1	0	0	2	3
neznáme se	1	0	8	0	0	1	6

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka 17: Klasifikace vzájemných vazeb (členové MAS)

Které tvrzení nejlépe vystihuje Váš vztah ...? (B)

	s MAS Pošumaví	s členskými mikroregiony MAS Pošumaví	s členskými podnikatelskými subjekty MAS Pošumaví	s neziskovými nestátními organizacemi a školou	s obcemi ve Vašem mikroregionu	s ostatními obcemi MAS Pošumaví
blízce spolupracujeme	3	2	2	1	3	1
spolupracujeme	6	4	4	4	3	3
komunikujeme	1	3	2	5	1	4
nespolupracujeme	0	1	1	0	0	2
nekomunikujeme	0	0	1	0	0	0
neznáme se	0	0	0	0	0	0
nespadáme pod žádný mikroregion					3	

Zdroj: vlastní šetření

Nejbližší vztahy mají obce k svému mikroregionu a k sousedním obcím. Poměrně hodně také spolupracují s dalšími (ne sousedními) obcemi svého mikroregionu. Svůj vztah k MAS Pošumaví obce nejčastěji hodnotili slovem „komunikujeme“ (13 obcí), 11 z dotazovaných obcí uvedlo, že s MAS spolupracuje (či blízce spolupracuje: obce Švihov, Hartmanice a Dobruška). Vztahy ke členům MAS a regionálním seskupením, která nejsou součástí MAS, je velmi různorodý a závisí na situaci a prioritách dané obce.

Členové MAS uvedli, že s místní akční skupinou spolupracují (či blízce spolupracují) s výjimkou společnosti AgAkcent, s.r.o., která uvedla, že pouze komunikují. Celkově většina členů MAS uváděla, že na různé úrovni spolupracují se všemi členy MAS a s obcemi z blízkého okolí. Určitá forma komunikace probíhá v případě ostatních obcí MAS.

Poslední - otevřená – otázka dotazníku byla zaměřená na to, kolik projektů obce zrealizovaly (od založení MAS Pošumaví v roce 2004) samy či ve spolupráci s nějakým dalším subjektem v území. Z analýzy a sumarizace obdržených odpovědí vyplynulo, že nejvíce projektů si realizují obce samy, dále ve spolupráci se sousedními obcemi (většinou projekty zasahující území více obcí) či s mikroregionem. Nicméně někteří starostové nicméně nebyli schopni tuto informaci z různých důvodů poskytnout, jelikož jsou buď ve funkci zatím krátce a o předchozích aktivitách nemají přehled anebo prostě uvedli, že neví.

7.4.1 Shrnutí

S ohledem na předchozí části tato poslední část ukazuje mírně překvapivé výsledky, jelikož obce i členové MAS své vztahy kvalifikují ve většině případů jako minimálně takové, že subjekty mezi sebou komunikují a často i více či méně blízce spolupracují. Potvrdil se zde ale i trend již vyplývající z předchozích částí, a to že nejintenzivněji je spolupráce obcí realizována se subjekty geograficky nejbližšími, zatímco členové MAS nejčastěji spolupracují právě s Místní akční skupinou Pošumaví.

7.5 Způsoby vnímání MAS

Součástí řízených rozhovorů bylo i zjišťování, jak vnímají spolupráci a celkově situaci v Místní akční skupině Pošumaví představitelé jednotlivých jejích skupin. Velmi zajímavou pozici má v MAS PaedDr. Petrus, který je zároveň jejím předsedou, předsedou jednoho z členských mikroregionů a ještě starostou města Švihov. A svojí osobou tak propojuje několik úrovní MAS. Nicméně sám říká, že tyto svoje pozice nikterak nerozlišuje (Petrus 2012). Na základě čtyř řízených rozhovorů není možné udělat obecné závěry o smýšlení všech lidí v rámci MAS, přesto níže uvádím několik situací a problémů, na které jsme v rámci jednotlivých rozhovorů stále dokola naráželi.

- Jednou z prvních věcí, které si člověk všimne hned, jakmile pohlédne na mapu MAS Pošumaví, je její obrovská rozloha a také velmi vysoký počet obcí, na jejichž území se MAS rozkládá. PaedDr. Petrus (2012) to nepovažuje za překážku spolupráce a p. Hálek velkou rozlohu MAS považuje za nutnou z důvodu vyššího přílivu finančních prostředků do území. Naopak Ing. Kutil (2012) právě přílišnou velikost místní akční skupiny pokládá za jednu z překážek lepší a intenzivnější spolupráce. Uvítal by spíš menší MAS, kde by se její členové (vč. obcí) znali či alespoň měli šanci se poznat a následně území „smysluplně“ rozvíjet.

- Problematickou oblastí je také samotná realizace Strategického plánu Leader, který - ačkoliv ho MAS Pošumaví má zpracovaný i aktualizovaný - sami dotazovaní označují jako špatný (Petrus 2012, Šašek 2012, Hálek 2012). A dodávají, že ačkoliv se snaží vytvářet spolupráci dle principů Leader, tak vzhledem k poměrně vágně a obecně stanoveným cílům SPL, je problematické spolupráci realizovat tak, aby přímo a společně směřovala k jejich naplnění. Poměrně sporně je také bráno pravidlo o bodování projektů, které žádají o finanční příspěvek z MAS, kdy jsou projekty hodnoceny dle počtu celkově získaných bodů z jednotlivých stanovených oblastí (např. se body získávají za inovační přístup v projektu, za zapojení žen či dětí apod.). Nicméně tento přístup dle Ing. Šaška, CSc. i Ing. Radany Šaškové (2012) v některých případech způsobuje, že na finanční podporu nedosáhne zajímavý a kvalitní projekt, jelikož nasbírá méně bodů než projekt jiný – méně zajímavý či kvalitní, ale papírově prokazující splnění všech možných inovativních a jiných přístupů. Tuto praxi potvrzuje i Ing. Kutil (2012), který dodává, že často do projektu raději zahrnují i nějaké (náklady zvyšující a pro projekt často nepodstatné) inovace, aby měl projekt větší šanci na úspěch.
- Další, z rozhovorů plynoucí, informací, je to, že ačkoliv aktéři místního rozvoje jsou v rámci Místní akční skupiny Pošumaví již poměrně dobře začleněni v sítích (znají se, mají na sebe kontakty), tak prostupnost a fungování těchto sítí ještě není rozvinuta a to hlavně v případě prostupnosti vertikální. Toto potvrzuje i situace, kdy PaedDr. Petrus s nadšením mluvil o projektu „Spolupráce Místní dědictví – bohatství, na které zapomínáme“, který je v současné době před dokončením a jehož cílem bylo zmapování staveb lidové architektury v území MAS. Jedním z výstupů bylo vytvoření dvou publikací, kde byly tyto stavby představeny. PaedDr. Petrus si cenil toho, že bylo nutno zkontaktovat velké množství obcí, které musely spolupracovat, aby publikace mohly vzniknout. Publikace byly následně zaslány na každou obec, do každé knihovny a školy (Petrus 2012). Starosta obce Hrádek Ing. Kutil si však při rozhovoru na žádný takový projekt nevzpomněl. Později telefonicky potvrdil, že si následně zjišťoval, zda dané publikace obec Hrádek dostala a zjistil, že opravdu ano. Nicméně podotkl, že vzhledem k tomu, že různé publikace občas na obec dostávají, tak byly i tyto automaticky zařazeny do místní knihovny, aniž by v tu chvíli měly pro obec Hrádek jakýkoliv jiný význam (Kutil 2012). Představa PaedDr. Petruse o tom, že tento projekt bude podporovat spolupráci obcí v území, zůstala tedy minimálně v případě obce Hrádek nenaplněna a ono nadšení představitele MAS ohledně daného projektu se do nižších

úrovni správy území nepřenesla. Obecně se dá na základě realizovaných rozhovorů říci, že pohled manažerů (Ing. Šásek, CSc., Ing. Šásková 2012) a předsedy MAS (Petrus 2012) na Místní akční skupinu Pošumaví je v mnoha případech optimističtější než v případě p. Hálka (2012) či Ing. Kutíla (2012) a že představitelé MAS vnímají důsledky svých aktivit a projektů na území pozitivněji než oslovení představitelé podnikatelského subjektu a obce.

8 ZÁVĚR

Institucionální teorie regionálního rozvoje se ve velké míře zabývají problematikou vytváření sítí („*networking*“) a spolupráce. Tyto prvky jsou v rámci daných teorií a přístupů považovány za důležité faktory rozvoje. Tyto tendence se objevují i v regionální politice Evropské unie. Politika rozvoje venkova, která je součástí Společné zemědělské politiky, je založena na principu Leader, což je metoda rozvoje venkova, v rámci které je kladen důraz na spolupráci v sítích, inovace, decentralizované rozhodování spojené s bottom-up přístupem a s endogenním strategickým plánováním (Večerka 2010). Sociální síť a kontakty, jakkoliv jsou brány jako důležitý prvek rozvoje, samotné nestačí. Je nutné, aby síť byly co nejvíce „hluboké“ (pevné vazby založené na důvěře) i „široké“ (geograficky) a složené z kvalitních aktérů (Blažek, Uhlíř 2011).

Předkládaná diplomová práce se zabývala spoluprací místních aktérů regionálního rozvoje na území Místní akční skupiny Pošumaví a jejich účasti v sítích. Hlavním cílem práce bylo zhodnotit fungování sítí v rámci této MAS. Zaměřila jsem se na zjištění existence sítí v MAS, na jejich prostupnost a na způsob a intenzitu zapojení aktérů regionálního rozvoje do těchto sítí.

V práci byly stanoveny dvě výzkumné otázky. *První výzkumná otázka* hledala odpověď na to, „jak se aktéři regionálního rozvoje působící v rámci Místní akční skupiny Pošumaví zapojují do regionálních sítí a spolupráce?“

Spolupráce mezi většinou členů a obcí Místní akční skupiny není příliš intenzivní. Ačkoliv síť kontaktů jsou vytvořené poměrně dobře, tak intenzivnější spolupráce z hlediska obcí funguje převážně jen v rámci jednotlivých mikroregionů. Obce dokonce častěji spolupracují s mikroregionem než se sousedícími obcemi, což se dá ale vysvětlit tím, že mikroregiony jsou daleko lépe (hlavně administrativně) připraveny na realizaci společných projektů a tudíž jejich realizace je touto cestou jednodušší. V případě členů MAS není možné na tuto otázku z důvodu nepříliš vysokého počtu získaných odpovědí relevantně odpovědět, nicméně i výsledky z dotazníkového šetření i poznatky získané z řízených rozhovorů naznačují, že v případě členů MAS výrazně závisí na lidském faktoru. Představitelé některých členů MAS jsou aktivní a naskytne-li se příležitost, tak rádi spolupracují, někteří jiní členové zas naopak

jsou členy MAS jen formálně. Vezmeme-li ovšem ještě v úvahu, že dotazníkového šetření se zúčastnila přibližně třetina aktérů regionálního rozvoje MAS a dá se předpokládat (jak potvrdil v rozhovoru i předseda MAS Peadr. Václav Petrus), že většina z těch obcí či členů, co se dotazníkového šetření nezúčastnila, zřejmě nebude příliš aktivní ani v rámci místní akční skupiny, tak bude nutno konstatovat, že spolupráce a zapojení aktérů do sítí v rámci MAS je na nízké úrovni.

Druhá výzkumná otázka navazovala na první a zabývala se samotnými sítěmi v Místní akční skupině Pošumaví a zjišťovala „jak kvalitní jsou dané sítě (z hlediska hloubky, šířky a prostupnosti)?“

Sítě v místní akční skupině, která je sama o sobě skupinou velmi rozlehlou, nesplňují teoretický požadavek na šířku sítí. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že v případě obcí s geografickou vzdáleností hustota zasíťování a kontaktů výrazně klesá. V případě členů MAS výsledek z dotazníkového šetření mnoho nevypovídá, ale v kombinaci s poznatky z realizovaných rozhovorů se dá usoudit, že členové nejvíce spolupracují s místní akční skupinou a ostatní spolupráce už závisí na tom daném členovi a daném projektu. Prostupnost i hloubka sítí závisí na složení aktérů a na jejich vzájemné důvěře, která vzniká na základě osobních (nebo přes důvěryhodného partnera sdílených) zkušeností s daným aktérem (Putnam 1993). Hloubka sítí je tedy posuzována na základě blízkosti spolupráce. Z dotazníkového šetření vyplývá, že ani v případě členů MAS ani v případě obcí není mnoho blízce spolupracujících subjektů. Nejintenzivnější spolupráci s MAS, mikroregiony a blízkými obcemi uvedly obce Hartmanice a Švihov spolu s mikroregiony Střední Pošumaví a Běleč, v jejichž čele ale stojí právě starostové dříve jmenovaných obcí. Hloubka sítí je v rámci MAS Pošumaví velice závislá na každém jednotlivém aktérovi, ale ani zde se nedá říci, že by dané sítě byly obecně příliš „hluboké“. Prostupnost sítí závisí přímo na jednotlivých aktérech, nicméně z výsledků dotazníkového šetření i z výstupů řízených rozhovorů je možno říci, že vertikální prostupnost není na dobré úrovni, jelikož aktéři MAS – mikroregionů – obcí mají často pocit, že se k nim informace z druhé strany „řetězce“ nedostávají i když naopak „vysílající strana“ má pocit, že již více dělat nemůže. Komunikace i eventuelní spolupráce tímto velmi trpí.

Z realizovaných rozhovorů se předsedou MAS, manažery MAS, jednatelem podnikatelského subjektu a starostou obce přesto vyplývá jedna zásadní věc, na které se

všichni shodli. Místní akční skupina Pošumaví a obecně principy Leader nejsou v území realizovány příliš dlouhou dobu. V současné chvíli dobíhá teprve první programovací období, kdy jsou principy Leader opravdu reálně v území uplatňovány a všichni aktéři rozvoje se museli spoustu věcí včetně spolupráce teprve naučit. V současné době již začíná MAS pociťovat větší zájem o členství a spolupráci. Některé obce i podnikatelské a další subjekty z území začínají reflektovat klady a přínosy místní akční skupiny a začínají být aktivnější. Místní akční skupina Pošumaví bude v letošním roce s největší pravděpodobností přijímat dva nové členy a i některé obce plánují více se do činnosti MAS zapojit (například obec Rabí, která uvedla, že by ráda spolupracovala s MAS na projektech v oblasti cestovního ruchu). Příští programovací období bude příležitostí pro poučení se z chyb a příležitostí prohloubení a zdokonalení sítě kontaktů, která existuje v období současném.

SEZNAM CITOVANÉ LITERATURY, PRAMENŮ A ZDROJŮ DAT

- BARTOŠOVÁ, J. (2011): Postavení místních akčních skupin na českém venkově. Diplomová práce, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha, 101 s.
- BEDNÁŘOVÁ, H. (2010): Vybrané problémy vymezení venkova. Diplomová práce, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha, 115 s.
- BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. (2011): Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace. Karolinum, Praha, 342 s.
- BUŠTÍKOVÁ L. (1999): Analýza sociálních sítí. Sociologický časopis, 35 (2), s. 193 – 206.
- CLAPPISON, A. (2009): Endogenous Rural Development within the South West of England: A Governance Narrative of LEADER+. PhD Thesis, College of Social Sciences and International Studies, University of Exeter, 350 s.
- CONVERY, I., SOANE, I., DUTSON, T., SHAW, H. (2010): Mainstreaming LEADER Delivery of the RDR in Cumbria: An Interpretive Phenomenological Analysis. Sociologia Ruralis, Vol. 50, No. 4, 22 s.
- COOKE, P., ASHEIM, B. et al (2006): Constructing Regional Advantage. Final report, DG RESEARCH, Brussels, 102 s.
- COURADES, J. M. (2011): State of Play of Leader. Prezentace v rámci konference Leader as a driver for Rural Europe: workshop for new LAGs, European Network for Rural Development, Brussels, 19 s.
- ČEPELKA, O. (2001): Iniciativa Evropské unie LEADER pro rozvoj venkova. Rozšířená verze. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Edice Strukturální fondy, sv. 14/2001, Praha, 153 s.
- DOUBRAVOVÁ, K. (2005): Hodnocení obsahu a postupu zpracování strategických plánů rozvoje mikroregionu. Diplomová práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova v Praze, Praha, 95 s.

- ETZKOWITZ, H., DZISAH, J. (2008): Rethinking development: circulation in the triple helix. *Technology Analysis and Strategic Management*, 20, č. 6, s. 653-666.
- FAROLE, T., RODRÍGUEZ-POSE, A., STORPER, M. (2010): Human geography and the institutions that underlie economic growth. *Progress in Human Geography*, sv. 35, č. 1, s. 58-80.
- FLORIDA, R. (1995): Toward the learning region. *Futures*, Vol. 27, Č. 5., s. 527-536.
- FURMANKIEWICZ, M. (2012): Leader+ Territorial Governance In Poland: Successes and Failures as a Rational Choice Effect. *Tijdschrift voor economische en sociale geografie*, 103, 3, s. 261–275.
- KOSTELECKÝ, T., PATOČKOVÁ, V., VOBECKÁ, J. (2007): Kraje v České republice – existují souvislosti mezi ekonomickým rozvojem, sociálním kapitálem a výkonem krajských vlád? *Sociologický časopis / Czech Sociological Review*, 43, 5, s. 911 – 943.
- KROCHOVÁ, Z. (2009): Realizace osy IV Leader v Programu rozvoje venkova ČR 2007 – 2013. Zpravodaj MZe, č. 1. *Dostupné z: <<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6360774>>*, naposledy navštíveno [22. 07. 2012].
- LEYDESDORFF, L. (2012a): The Triple Helix of University-Industry-Government Relations. In: Elias Carayannis and David Campbell (Eds.), *Encyclopedia of Creativity, Innovation, and Entrepreneurship*, New York: Springer (in preparation), 17 s.
- LEYDESDORFF, L. (2012b): The Triple Helix, Quadruple Helix, ..., and an N-tuple of Helices: Explanatory Models for Analyzing the Knowledge-based Economy. *Journal of the Knowledge Economy*. 3 (1), s. 25 – 35.
- LUNDVALL, B., MASKELL, P. (2000): National States and Economic Development: From National Systems of Production to National Systems of Knowledge Creation and Learning. In: Clark, G.L., Feldmann, M.P., Gertler, M.S. (eds): *The Oxford Handbook of Economic Geography*. Oxford University Press, Oxford, s. 353-372.
- MAIER, K. (1997): Strategické plánování a programové rozvojové dokumenty obcí a regionů, *Územní rozvoj*, 4/97, str. 7-9.

- MAŘÍKOVÁ, H. a kol. (1996): Velký sociologický slovník. Praha, Karolinum, 1627 s.
- MEISLOVÁ, K. (2011): Aplikace konceptu příbuzné rozmanitosti ve vybraných státech střední a východní Evropy. Diplomová práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova v Praze, Praha, 89 s.
- MUSIL, J., MÜLLER, J. (2008): Vnitřní periferie v České republice jako mechanismus sociální exkluze. Sociologický časopis/ Czech Sociological Review, 44, č. 2, s. 321 – 348.
- NELSON, R. R. (1998): The agenda for the growth theory: a different point of view. Cambridge Journal of Economic, 22, s. 497-520.
- PĚLUCHA, M. a kol. (2006): Rozvoj venkova v programovacím období 2007-2013 v kontextu reformy SZP EU. IREAS, Praha, 162 s.
- PERLÍN, R. (1999): Venkov, typologie venkovského prostoru, In: Česká etnoekologie, Etnoekologické semináře v Liběchově, Cargo Publishers o. s., Praha, s. 87-104.
- PERLÍN, R. (2002): Strategický plán mikroregionu. Ministerstvo pro místní rozvoj, Praha, 52 s.
- PERLÍN, R. (2009): Vymezení venkovských obcí v Česku. Obec a finance, 14, č. 2, s. 38-42. Dostupné z: < <http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6384068> >, naposledy navštíveno [11. 07. 2012].
- PERLÍN, R. (2010a): Nástroje rozvoje venkovských obcí. Disertační práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta, University Karlova v Praze, Praha, 187 s.
- PERLÍN, R. (2010b): Rozvojové problémy venkova. Soubor přednášek. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK v Praze.
- PERLÍN, R., KUČEROVÁ, S., KUČERA, Z. (2010): Typologie venkovského prostoru Česka. Geografie, 115, č. 2, s. 161-187.
- PILEČEK, J. (2010): Koncept sociálního kapitálu: pokus o přehled teoretických a metodologických východisek a aplikačních přístupů jeho studia. Geografie, 115, č. 1, s. 64-77.
- PUTNAM, R. D. (1993): Making Democracy Work: Civic Tradition in Modern Italy. Princeton University Press, Princeton, New Jersey, 258 s.

- SAXENIAN, A. (1990): Regional Networks and the Resurgence of Silicon Valley. *California Management Review*, 33, 1, s. 89 – 112.
- SMITH, H. L., BAGCHI-SEN, S. (2010): Triple helix and regional development: a perspective from Oxfordshire in the UK. *Technology Analysis & Strategic Management*, vol. 22, no. 7, s. 805 – 818.
- SÝKORA, L., MATOUŠEK, R. (2009): Sociální kapitál a teritorialita sociálních sítí. In: Poštolka, V., Lipský, Z., Popková, K., Šmída, J., eds.: *Geodny Liberec 2008 sborník příspěvků, Geodays Liberec 2008 book of proceedings*, Technická univerzita v Liberci, s. 50 – 56.
- ŠOBOROVÁ, A. (2012): Efektivita práce místních akčních skupin – případová studie Místní akční skupina Podlipansko. Diplomová práce, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha, 100 s.
- TVRDOŇ, M. (2011): EU Rural Development Policy: the Case of the Czech Republic. ... *Rural Development 2001, The Opportunities and Challenges for Agriculture and Rural Development*, 8 s.
- VAJDOVÁ, Z., BERNARD, J., STACHOVÁ, J., ČERMÁK, D. (2010): Síť institucionálních aktérů rozvoje malého města. *Sociologický časopis*, 46, č. 2, s. 281 – 299.
- VAN DEPOELE, L., ERTUGAL, E. (2006): Local development strategies in the EU. The case of LEADER in rural development. National seminar of functioning of local self-government institutions in Punjab and EU countries (16-17 August 2006), Chandigarh (India), 21 s.
- Varianty vymezení venkova a jejich zobrazení ve statistických ukazatelích v letech 2000-2006. ČSÚ, Praha, 2008, 23 s.
- VEČERKA, R. (2010): LEADER. Metoda rozvoje venkova. Prezentace k přednášce v rámci předmětu Rozvojové problémy venkova, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha, 28 s.
- VOZÁB, J. (1999): Strategické plánování rozvoje měst v České republice. Disertační práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Přírodovědecká fakulta, University Karlova v Praze, Praha, 153 s.
- WALLNER, H. P., NARODOSLAWSKY, M., MOSER, F. (1996): Islands of sustainability: a bottom-up approach towards sustainable development. *Environment and Planning A*, 28, s. 1763 – 1778.

- WOODHOUSE, A. (2006): Social capital and economic development in regional Australia: A case study. *Journal of Rural Studies*, n. 22, s. 83 – 94.
- ŽÍŽALOVÁ, P. (2009): Implikace institucionálních teorií regionálního rozvoje pro formování regionálních inovačních systémů v České republice. Disertační práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje Univerzity Karlovy, Praha, 180 s.
- ŽÍŽALOVÁ, P. (2010): Inovace a RIS. Prezentace v rámci předmětu Inovace a regionální inovační systémy [18. 10. 2010].

Zdroje

- Český statistický úřad (2012): Statistiky. *Dostupné z:* < <http://czso.cz/csu/redakce.nsf/i/statistiky>>, naposledy navštíveno [15. 08. 2012].
- Deklarace z 2. konference o rozvoji venkova v Salzburgu (2003). *Dostupné z* < <http://www.posumavi.jz.cz/index.php?page=510&lang=cz>>, staženo [03. 08. 2012].
- ELARD - The *European LEADER Association for Rural Development*. *Dostupné z:* < http://www.elard.eu/en_GB/about-elard >, naposledy navštíveno [26. 06. 2012].
- Elektronický portál územních samospráv ePUSA (2012). Ministerstvo vnitra ČR. *Dostupné z:* < <http://www.epusa.cz/>>, naposledy navštíveno [15. 08. 2012].
- Místní akční skupina Pošumaví. Vznik. *Dostupné z:* < <http://www.posumavi.jz.cz/index.php?page=15&idp=2&lang=cz&task=on>>, naposledy navštíveno [21. 08. 2012].
- Národní síť místních akčních skupin České republiky. *Dostupné z:* <http://www.nsmascr.cz/index.php?id=o_nas.html>, naposledy navštíveno [26. 06. 2012].
- Národní síť MAS České republiky – mapa (2012). *Dostupné z:* <http://is.hvjdesign.eu/dokumenty/nsmascr/clenska_zakladna_ns_mas_cr/nsmascr_1338991656.pdf>. Staženo 20. 08. 2012.
- Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013 (2006). Ministerstvo zemědělství České republiky, Praha, 35 s.

- Nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 ze dne 21. června 2005 o financování společné zemědělské politiky. Úřední věstník Evropské unie, 2005, 25 s., dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:209:0001:0025:CS:PDF>>, staženo [03. 07. 2012].
- Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). Úřední věstník Evropské unie, 2005, 40 s., dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:277:0001:0001:CS:PDF>>, staženo [03. 07. 2012].
- PERLÍN, R. (2010c): Vymezení venkova podle metodiky OECD na úrovni obcí s rozšířenou působností. Specializovaná mapa s odborným obsahem, Praha. Dostupné z <<http://geography.cz/wp-content/uploads/2011/04/vymezeni-venkova-podle-hustoty-zalidneni-a-orp2.pdf>>, staženo [21. 07. 2012].
- Projekty a aktivity na podporu regionálního rozvoje v Pošumaví 2010/2011. Zlepšení kvality života v Pošumaví (2012). Místní akční skupina Pošumaví, Švihov, 72 s.
- Program rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013 (2010). Ministerstvo zemědělství České republiky, Praha, 324 s.
- Regionální politika EU (2012). Fondy Evropské unie. Ministerstvo pro místní rozvoj. Dostupné z <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>, staženo [21. 07. 2012].
- Rozhodnutí Rady 2006/144/ES ze dne 20. února 2006 o strategických směrech Společenství pro rozvoj venkova (programové období 2007-2013). Úřední věstník Evropské unie, 2006, 40 s., dostupné z <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:055:0020:0029:CS:PDF>>, staženo [03. 07. 2012].
- Smlouva o založení Evropského společenství – konsolidovaná verze (2006). Dostupné z <<http://www.euroskop.cz/gallery/5/1749-8ca9577b53a4deb6f8c87820d1ea31b7.pdf>>, staženo [03. 07. 2012].
- Strategický plán Leader pro období 2007 – 2013 (2007). Místní akční skupina Vladař, 53 s.

- Strategický plán Leader „Zlepšení kvality života v Pošumaví“ (2012) – aktualizovaná verze). Místní akční skupina Pošumaví, 84 s.
- The Future of Rural Society. Commission communication transmitted to the Council and to the European Parliament on 29 July 1988 (1988). Bulletin of the European Communities. Supplement 4/88, Luxembourg, 68 s.
- The Leader Approach. A Basic Guide (2006). Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 27 s.
- Vládní návrh zákona (694/0), kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 370/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Dostupné z <
<http://www.psp.cz/doc/00/09/50/00095078.pdf>>, staženo [13. 08. 2012].
- Výběr Osvědčených postupů programu Leader+ (2009). Observatoř venkovských oblastí. Luxembourg, 104 s.
- Výroční zpráva MAS Pošumaví (2011). Dostupné z <
<http://www.posumavi.jz.cz/index.php?page=510&p1=1&lang=cz>>, staženo [18. 08. 2012].
- Výsledky hodnocení místních akčních skupin v roce 2011. Národní síť místních akčních skupin České republiky. Dostupné z <
<http://nsmascr.cz/dokumenty/hodnoceni-mas/>>, staženo [20. 08. 2012].
- Webové stránky MAS Pošumaví. Dostupné z < <http://www.posumavi.jz.cz/>>, staženo [18. 08. 2012].
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z <
<http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-%28obecni-zrizeni%29.html>>, staženo [21. 07. 2012].
- Zpravodaj Místní akční skupiny Pošumaví (2011). Číslo 12, MAS Pošumaví, z.s.p.o., 16 s.

Rozhovory

- HÁLEK, V. (2012): Řízený rozhovor. Realizovaný dne 26. 07. 2012 v kanceláři společnosti AgAkcent, s.r.o., Zlatnická 195, 339 01 Klatovy. K dispozici jako audio-záznam ve formátu .amr.
- KUTIL, J. (2012): Řízený rozhovor. Realizovaný dne 27. 07. 2012 v obci Hrádek (v soukromém domě p. starosty). K dispozici jako audio-záznam ve formátu .amr.
- PETRUS, V. (2012): Řízený rozhovor. Realizovaný dne 27. 07. 2012 na městském úřadě Švihov, Náměstí Dr. E. Beneše 38, 340 12 Švihov. K dispozici jako audio-záznam ve formátu .amr.
- ŠAŠEK, I., ŠAŠKOVÁ, R. (2012): Řízený rozhovor. Realizovaný dne 28. 07. 2012 v kanceláři Místní akční skupiny Pošumaví z.s.p.o., tř.kpt.Jaroše 94, 339 02 Klatovy. K dispozici jako audio-záznam ve formátu .amr.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Dotazník (A) pro obce

Příloha 2: Dotazník (B) pro členy MAS

Příloha 3: Autorizace rozhovoru - Vlastimil Hálek

Příloha 4: Autorizace rozhovoru - Ing. Josef Kutil

Příloha 5: Autorizace rozhovoru - PaedDr. Václav Petrus

Příloha 6: Autorizace rozhovoru - Ing. Ivo Šášek, CSc.

Příloha 7: Žádost o vyplnění dotazníku

Příloha 8: Mapa národní sítě MAS ČR

Příloha 9: Vybrané a nevybrané MAS v opatření IV. 1.1. Místní akční skupina

Příloha 10: Oficiální mapa území MAS Pošumaví

Příloha 11: Obce a města na území MAS Pošumaví

Příloha 1: Dotazník (A) pro obce

1) Jste zakládajícím členem MAS Pošumaví? *

- a) ano   b) ne

V případě že "ne", napište prosím rok Vašeho vstupu do MAS. ....

2) Jste členem mikroregionu: *

- a) Běleč, z.s.p.o.   b) Sdružení obcí Kdyňsko
c) Svazek obcí Měčínsko   d) Plánicko z.s.p.o.
e) Sdružení obcí Střední Pošumaví   f) Prácheňsko, z.s.p.o.
g) Svazek obcí Pošumaví   h) Zájmové sdružení právnických osob Slavník
i) Nevím   j) Nejsme členem žádného mikroregionu

3) Jste zakládajícím členem mikroregionu? *

- a) ano   b) ne

V případě že "ne", napište prosím rok Vašeho vstupu do mikroregionu. ....

4) Koho budete kontaktovat v případě, že potřebujete poradit s podmínkami a možnostmi podpory z Programu rozvoje venkova? * (Vyberte prosím max 3 možnosti.)

- a) krajský úřad   b) obec s rozšířenou působností
c) vedení mikroregionu   d) místní akční skupinu
e) sousední obec   f) jinou obec v rámci mikroregionu
g) jinou obec v rámci místní akční skupiny
h) poradenskou kancelář, konzultanta
i) nikoho, jedná se o specifické podmínky   j) někoho jiného

V případě zaškrtnutí možnosti "někoho jiného" prosím specifikujte: ....

5) Koho budete kontaktovat v případě, že potřebujete poradit v otázce možnosti získání podpory z jiných fondů EU? * (Vyberte prosím max 3 možnosti.)

- a) krajský úřad   b) obec s rozšířenou působností
c) vedení mikroregionu   d) místní akční skupinu
e) sousední obec   f) jinou obec v rámci mikroregionu
g) jinou obec v rámci místní akční skupiny
h) poradenskou kancelář, konzultanta

i) nikoho, jedná se o specifické podmínky j) někoho jiného

V případě zaškrtnutí možnosti "někoho jiného" prosím specifikujte: .....

6) Koho budete kontaktovat v případě, že potřebujete poradit s problémem v rámci běžného provozu obce (účetnictví, správa majetku, územní rozvoj apod.)? *

(Vyberte prosím max 3 možnosti.)

a) krajský úřad	b) obec s rozšířenou působností
c) vedení mikroregionu	d) místní akční skupinu
e) sousední obec	f) jinou obec v rámci mikroregionu
g) jinou obec v rámci místní akční skupiny	
h) poradenskou kancelář, konzultanta	

i) nikoho, jedná se o specifické podmínky j) někoho jiného

V případě zaškrtnutí možnosti "někoho jiného" prosím specifikujte: .....

7) Obrací se na Vás jiná obec s prosbou o radu či pomoc: *

- a) v rámci problematiky čerpání dotací?
b) s problémem v rámci běžného provozu obce (účetnictví, správa majetku, územní rozvoj apod.)?

Ano (je to běžné) / Občas (stalo se to vícekrát) / Výjimečně (stalo se to jednou, dvakrát) / Ne

8) S kým nejčastěji spolupracujete na společných projektech? *

(Vyberte max 2 možnosti)

a) s krajem	b) s místní akční skupinou
c) s mikroregionem	d) se sousedními obcemi
e) nerealizujeme projekty s jinými aktéry f) s někým jiným:	

9) Spolupracujete i se zahraničními subjekty? *

- a) ano   b) ne - ale rádi bychom   c) ne

V případě, že "ano", uveďte prosím, o jaké zahraniční subjekty se jedná. ....

Pomohla Vám účast v Místní akční skupině Pošumaví k získání zahraničních partnerů?

- a) ano   b) ne

10) Navázali jste díky účasti v ..... nějakou spolupráci, které přikládáte velký význam? *

a) v Místní akční skupině Pošumaví	... Ano / Ne
b) v Mikroregionu	... Ano / Ne

V případě že "ano" uveďte prosím, o jakou spolupráci jde a s kým. ....

11) Máte informace o tom, co v současné době připravuje za rojekty/akce/události apod.: *

- a) Místní akční skupina Pošumaví ... Ano / Ne - ale rádi bychom / Ne
- b) Mikroregion ... Ano / Ne - ale rádi bychom / Ne
- c) Sousední obce ... \Ano / Ne - ale rádi bychom / Ne

13) Když organizujete ve Vaší obci nějakou společenskou/kulturní/sportovní aj. událost, pozvánky a plakáty bývají vyvěšeny: *

- a) ve vaší obci (vč. místních částí)
- b) v sousedních obcích
- c) v obcích mikroregionu
- d) v obcích místní akční skupiny
- e) na webu obce
- f) na webu mikroregionu
- g) na webu místní akční skupiny
- h) jinde

V případě zaškrtnutí možnosti h) "jinde" specifikujte, prosím, kde.

14) Znáte se osobně s představiteli: *

- a) Místní akční skupiny Pošumaví ... Ano / Ne
- b) Mikroregionu ... Ano / Ne

15) Máte ve Vašem mobilním telefonu uloženy kontakty na představitele: *

- a) Místní akční skupiny Pošumaví ... Ano / Ne
- b) Mikroregionu ... Ano / Ne

16) Máte ve Vašem mobilním telefonu uloženy kontakty na starosty sousedních obcí? *

- a) Ano - na všechny
- b) Ano - na více než polovinu
- c) Ano - na méně než polovinu
- d) Ano - na jednoho
- e) Ne

17) Máte ve Vašem mobilním telefonu uloženy kontakty na starosty členských obcí mikroregionu? *

- a) Ano - na všechny
- b) Ano - na většinu
- c) Ano - přibližně na polovinu
- d) Ano - na jednoho, dva
- e) Ne

18) Máte ve Vašem mobilním telefonu uloženy kontakty na starosty členských obcí Místní akční skupiny Pošumaví (mimo starostů Vašeho mikroregionu)? *

- a) Ano, více než 20
- b) Ano, 10 - 20
- c) Ano, 6 - 10
- d) Ano, 3 - 5
- e) Ano, 1 - 2
- f) Ne

19) S kolika starosty členských obcí Místní akční skupiny Pošumaví si pravidelně telefonujete nebo se vidíte alespoň 1x za 14 dní? *

- a) Více než 20   b) 10 - 20   c) 6 - 10
d) 3 - 5   e) 1 - 2   f) 0

Při jaké příležitosti se nejčastěji setkáváte? Prosím uveďte. ....

20) Znáte webové stránky Místní akční skupiny Pošumaví a webové stránky mikroregionu? *

- a) Ano - znám dobře oboje stránky
b) Ano - znám dobře web mikroregionu
c) Ano - znám dobře web Místní akční skupiny Pošumaví
d) Ne - neznám dobře ani jedny webové stránky

Jak často se díváte na webové stránky Místní akční skupiny Pošumaví? *

- a) častěji než 1x za týden   b) 1x za týden   c) 1x za 14 dní
d) 1x za měsíc   e) méně často   f) neznám tyto webové stránky

Jak často se díváte na webové stránky mikroregionu? *

- a) častěji než 1x za týden   b) 1x za týden   c) 1x za 14 dní
d) 1x za měsíc   e) méně často   f) neznám tyto webové stránky

21) Dostáváte z MAS Pošumaví pravidelně novinky na Váš email? *

- a) Ano   b) Ne - ale rádi bychom   c) Ne

22) Máte na webové stránce Vaší obce odkaz na: *

web Místní akční skupiny   ... Ano / Ne, ale plánujeme to / Ne

Pošumaví   ... Ano / Ne, ale plánujeme to / Ne

web mikroregionu   ... Ano / Ne, ale plánujeme to / Ne

web jiné regionální organizace ... Ano / Ne, ale plánujeme to / Ne

- pokud ano, uveďte prosím, o jakou organizaci se jedná: .....

23) Jste aktivními členy dalších lokálních / regionálních seskupení mimo mikroregionu a Místní akční skupiny Pošumaví? * (jiného mikroregionu, svazku, spolku obcí apod.)

- a) ano   b) ne

Pokud "ano", tak prosím vypište, o jaká seskupení se jedná. ....

24) Členy Místní akční skupiny Pošumaví jsou kromě obcí sdružených v mikroregionech také podnikatelské subjekty, nevládní neziskové organizace a škola. Kolik těchto subjektů (které jsou součástí MAS) znáte a jste schopni z hlavy vyjmenovat? *

- a) všechny (13)   b) 9 - 12   c) 5 - 8
d) 1 - 4   e) žádné (0)

Máte ve Vašem mobil. telefonu uložena čísla na představitele daných institucí? *

- a) Ano - na všechny, které znám   b) Ano - na polovinu a více z těch, které znám
c) Ano - na méně než polovinu   d) Ne   e) neznám žádnou takovou instituci

Spolupracujete s některou z daných institucí? Prosím vypište. ....
25) 26) 27) 28) 29) 30) 31) 32)

Které tvrzení nejlépe vystihuje Váš vztah:

- k Místní akční skupině Pošumaví? *
- k mikroregionu? *
- s dalšími regionálními seskupeními (viz otázka č. 23)? *
- se sousedními obcemi? *
- s dalšími obcemi mikroregionu? *
- s ostatními obcemi místní akční skupiny?
- s ostatními členy místní akční skupiny (viz otázka č. 24)? *

- a) blízce spolupracujeme
b) spolupracujeme
c) komunikujeme
d) nespolečně spolupracujeme
e) nekomunikujeme
f) neznáme se

32) Kolik projektů jste od r. 2004, kdy vznikla Místní akční skupina Pošumaví zrealizovali sami, se sousedními obcemi, s mikroregionem, s dalšími regionálními seskupeními, s místní akční skupinou? Prosím vypište. *

.....

Máte-li nějaké doplňující poznámky, připomínky a poznatky k problematice spolupráce a vytváření sítí v rámci Místní akční skupiny Pošumaví, vypište je prosím níže. Velice Vám děkuji za součinnost a čas věnovaný vyplnění tohoto dotazníku.

Příloha 2: Dotazník (B) pro členy MAS

1) Jste zakládajícím členem MAS Pošumaví? *

- a) ano   b) ne

V případě odpovědi b) "ne", napište prosím rok Vašeho vstupu do MAS.

2) Koho budete kontaktovat v případě, že: *

- potřebujete poradit s možnostmi podpory z Programu rozvoje venkova?
- potřebujete poradit v otázce možnosti získání podpory z jiných fondů EU?
- potřebujete poradit s problémem v rámci Vašeho běžného provozu (účetnictví, správa majetku, územní rozvoj apod.)?

- a) krajský úřad   b) ORP   c) místní akční skupinu
d) poradenskou kancelář   e) nikoho / někoho jiného: .....

3) Realizujete-li společné projekty, kdo je nejčastěji Vaším partnerem? *

(Vyberte max 2 možnosti)

- a) kraj   b) místní akční skupina   c) členský mikroregion MAS
d) jiný mikroregion   e) obec, v které sídlím   f) jiná obec
g) firma / NNO / škola   h) někdo jiný
i) nerealizujeme žádné společné projekty

V případě odpovědí d), f), g) nebo h) specifikujte, prosím, s kým spolupracujete: .....

4) Spolupracujete se zahraničními subjekty? *

- a) ano   b) ne - ale rádi bychom   c) ne

V případě, že "ano", uveďte prosím, o jaké zahraniční subjekty se jedná. ....

Pomohla Vám účast v Místní akční skupině Pošumaví k získání zahraničních partnerů?

- a) ano   b) ne

5) Navázali jste díky účasti v MAS Pošumaví nějakou spolupráci, které přikládáte velký význam? *

a) ano (s kým: .....)

b) ne

6) Máte informace o tom, co v současné době připravuje za projekty / akce / události: *

- MAS Pošumaví
- členské mikroregiony
- MAS Pošumaví
- -ostatní členové MAS
- Pošumaví
- obec, ve které sídlíme

a) Ano   b) Ano - ale jen rámcově/nedostatečně   c) Ne - ale rádi bychom   d) Ne

7) Máte ve svém mobilním telefonu uloženy kontakty na představitele MAS Pošumaví? *

a) ano

b) ne

8) Máte ve svém mobilním telefonu uloženy kontakty na představitele členských mikroregionů MAS Pošumaví? *

a) ano, na všechny (6 - 8)

b) ano, na 3 - 5

c) ano, na 1 - 2

d) ne

9) Máte ve svém mobilním telefonu uloženy kontakty na ostatní členy MAS Pošumaví? * (ostatní členové = podnikatelské subjekty / NNO / škola)

a) ano, na více než 10

b) ano, na 6 - 10

c) ano, na 1 - 5

d) ne

10) Máte ve svém mobilním telefonu uloženy kontakty na starosty členských obcí mikroregionu, pod který územně spadáte? *

a) ano - na všechny

b) ano - na více než polovinu z nich

c) ano - na méně než polovinu z nich   d) ne - na žádného

e) spadám pod město Klatovy / Sušice / Kasejovice a mám v telefonu kontakty na důležité představitele města

f) spadám pod město Klatovy / Sušice / Kasejovice a nemám v telefonu kontakty na důležité představitele města

11) S kolika členy MAS Pošumaví si pravidelně telefonujete nebo se vidíte alespoň 1x za 14 dní? *

a) s více než 15

b) 11 - 15

c) 6 -10

d) 1 - 5

e) s žádnými

12) Znáte webové stránky MAS Pošumaví? *

a) ano

b) ne

13) Jak často navštěvuje tyto webové stránky MAS Pošumaví? *

a) častěji než 1x za týden

b) 1x za týden

c) 1x za 14 dní

d) méně často

e) neznám tyto stránky

14) Dostáváte z MAS Pošumaví pravidelně novinky na Váš email? *

a) Ano

b) Ne - ale rádi bychom

c) Ne

15) Máte na své webové stránce odkaz na: *

- web MAS Pošumaví

- web člena MAS (mikroregion / podnikatelský subjekt / NNO / škola)

- web obce ležící na území MAS

a) Ano

b) Ne, ale plánujeme to

c) Ne

V případě, že máte na svých stránkách odkaz na web nějakého člena MAS nebo obce ležící na území MAS, specifikujte prosím o jakého člena / obec jde: .....

16) Jste aktivními členy dalších lokálních / regionálních seskupení mimo MAS Pošumaví? * (jiných mikroregionů, svazků, spolků obcí apod.)

a) ano (kterých: .....)

b) ne

17) 18) 19) 20) 21) 22)

Které tvrzení nejlépe vystihuje Váš vztah:

- s MAS Pošumaví? *
- s členskými mikroregiony MAS Pošumaví? *
- s členskými podnikatelskými subjekty MAS Pošumaví? *
- s neziskovými nestátními organizacemi a školou? *
- s obcemi v mikroregionu, pod který územně spadáte? *
(sídlíte-li v jednom z měst Klatovy / Sušice / Kasejovice, přejděte, prosím, k další otázce)
- s ostatními obcemi MAS Pošumaví? *

a) blízce spolupracujeme

b) spolupracujeme

c) komunikujeme

d) nespolečně pracujeme

e) nekomunikujeme

f) neznáme se

g) sídlíme v Klatovech / Sušici / Kasejovicích

c) komunikujeme

d) nespolečně pracujeme

e) nekomunikujeme

f) neznáme se

23) Kolik projektů jste od r. 2004, kdy vznikla Místní akční skupina Pošumaví zrealizovali sami, se sousedními obcemi, s mikroregionem, s dalšími regionálními seskupeními, s místní akční skupinou? Prosím vypište. *

.....

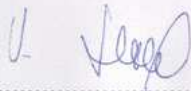
Máte-li nějaké doplňující poznámky, připomínky a poznatky k problematice spolupráce a vytváření sítí v rámci Místní akční skupiny Pošumaví, vypište je prosím níže. Velice Vám děkuji za součinnost a čas věnovaný vyplnění tohoto dotazníku.

Příloha 3: Autorizace rozhovoru - Vlastimil Hálek

Vlastimil Hálek
Jednatel AgAkcent, s.r.o.
Zavlekov 56
341 42 Kolinec

Potvrzují tímto, že jsem poskytl rozhovor Bc. Lence Petříkové za účelem získání informací pro diplomovou práci o Místní akční skupině Pošumaví. Poskytl jsem informace týkající se mého působení v Místní akční skupině, mých zkušeností a pohledu na její fungování, realizace společných projektů a spolupráce aktérů působících v rámci Místní akční skupiny.

V Klatovech dne 26. 4. 2012

.....
Vlastimil Hálek

Příloha 4: Autorizace rozhovoru - Ing. Josef Kutil

Ing. Josef Kutil
Starosta obce Hrádek u Sušice
Hrádek u Sušice 78
342 01 Sušice

Potvrzují tímto, že jsem poskytl rozhovor Bc. Lence Petříkové za účelem získání informací pro diplomovou práci o Místní akční skupině Pošumaví. Poskytl jsem informace týkající se mého působení v Místní akční skupině, mých zkušeností a pohledu na její fungování, realizace společných projektů a spolupráce aktérů působících v rámci Místní akční skupiny.

V Hrádku u Sušice dne 24. 4. 2012

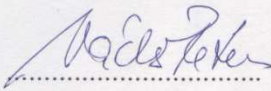

.....
Ing. Josef Kutil

Příloha 5: Autorizace rozhovoru - PaedDr. Václav Petrus

PaedDr. Václav Petrus
Předseda MAS Pošumaví z.s.p.o.
Předseda mikroregionu Běleč
Starosta města Švihov
Náměstí Dr. E. Beneše 38
340 12 Švihov

Potvrzují tímto, že jsem poskytl rozhovor Bc. Lence Petříkové za účelem získání informací pro diplomovou práci o Místní akční skupině Pošumaví. Poskytl jsem informace týkající se mého působení v Místní akční skupině, mých zkušeností a pohledu na její fungování, realizace společných projektů a spolupráce aktérů působících v rámci Místní akční skupiny.

Ve Švihově dne 24. 7. 2012

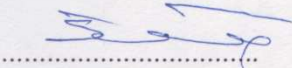

PaedDr. Václav Petrus

Příloha 6: Autorizace rozhovoru - Ing. Ivo Šašek, CSc.

Ing. Ivo Šašek, CSc.
Manažer MAS Pošumaví z.s.p.o.
tř.kpt.Jaroše 94
339 01 Klatovy

Potvrzují tímto, že jsem poskytl rozhovor Bc. Lence Petříkové za účelem získání informací pro diplomovou práci o Místní akční skupině Pošumaví. Poskytl jsem informace týkající se mého působení v Místní akční skupině, mých zkušeností a pohledu na její fungování, realizace společných projektů a spolupráce aktérů působících v rámci Místní akční skupiny.

V Klatovech dne 28. 7. 2012

Ing. Ivo Šašek, CSc.

Pozn.: rozhovoru byla přítomna také Ing. Radana Šašková, manažerka MAS

Příloha 7: Žádost o vyplnění dotazníku

Místní akční skupina POŠUMAVÍ, z.s.p.o.
Náměstí E. Beneše 38, 340 12 Švihov

Účastníkům regionálního rozvoje na
území MAS Pošumaví z.s.p.o.

Vyřizuje: Šašek

Ve Švihově

20.7.2012

Věc: Žádost o vyplnění dotazníku

Vážení zájemci o regionální rozvoj v Pošumaví a především aktivní účastníci tohoto procesu,

dovoluji si vás požádat o vyplnění přiloženého dotazníku studentky Lenky Petříkové studentky Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze, která se ve své diplomové práci touto problematikou. Na rozdíl od celé řady podobných tazatelů, kteří svoje otázky posílají více méně anonymně emailem, oslovila naši Místní akční skupinu Pošumaví z.s.p.o. se žádostí o spolupráci a podporu.

Vzhledem k tomu, že v nejbližší době budou všechny místní akční skupiny v České republice, a tudíž i ta naše, zpracovávat studie a strategie na další plánovací období EU, budeme informace od vás stejně potřebovat i jako podklady pro komunitní projednávání. Z tohoto důvodu si vás dovoluji požádat o vyplnění uvedeného dotazníku, protože jeho výsledky a zejména výsledky diplomové práce po domluvě s Lenkou Petříkovou využijeme jako jeden ze zdrojů při zpracování strategických materiálů na další období. O tom, že na základě kvality zpracování těchto materiálů se bude rozhodovat o dalším rozdělování finančních prostředků mezi jednotlivými regiony, není třeba dlouze diskutovat.

Za management Místní akční skupiny Pošumaví zdraví a za pochopení děkuje

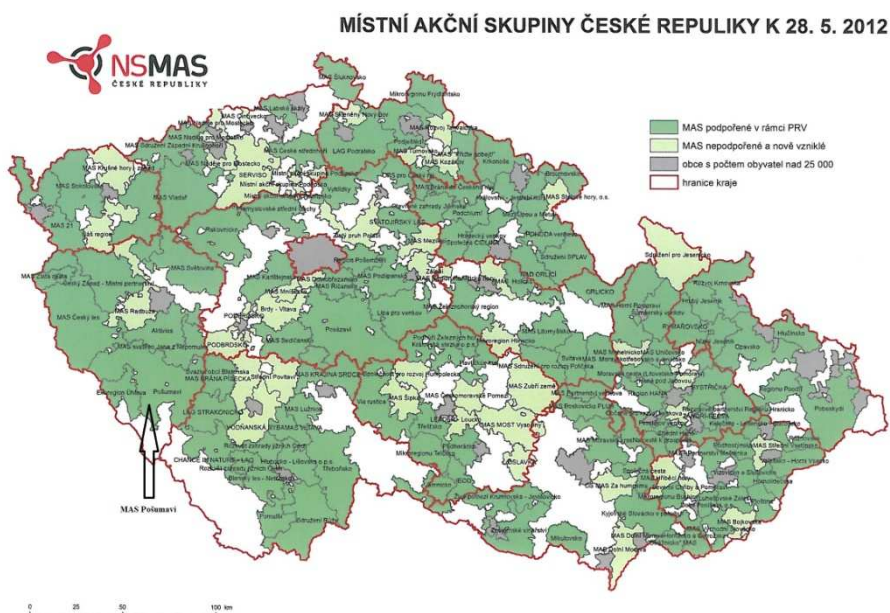
Ing. Ivo Šašek, CSc.
Manažer MAS Pošumaví z.s.p.o.

tel./fax.: 376 387 717
email: lag@posumavi.jz.cz
www: www.posumavi.jz.cz

IČ: 71214313
DIČ: CZ71214313
č. účtu: 27-7282760287/0100

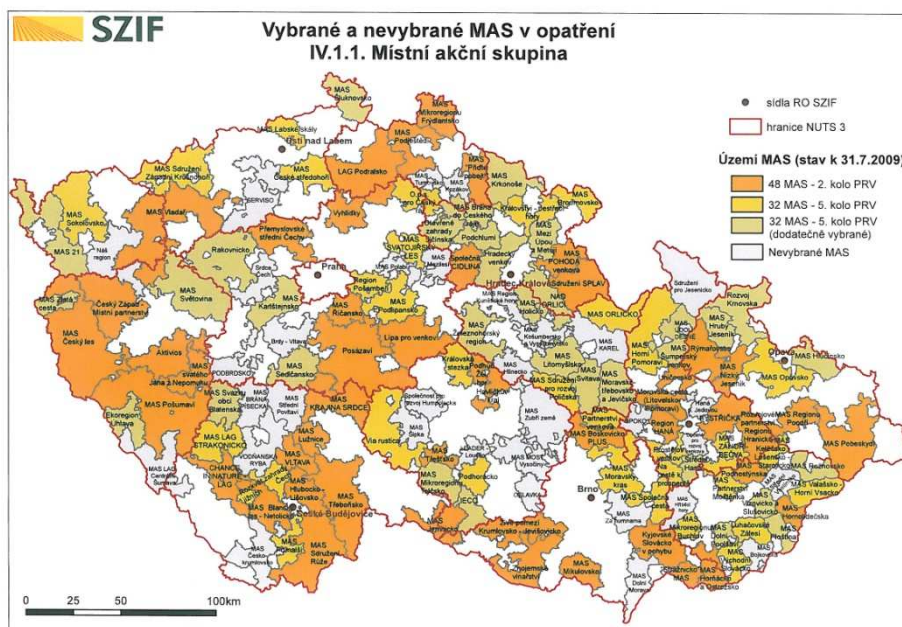
Příloha 8: Mapa národní sítě MAS ČR

Zdroj: Upraveno podle Národní sítě MAS České republiky. Dostupné z:

<http://is.hvjdesign.eu/dokumenty/nsmascr/clenska_zakladna_ns_mas_cr/nsmascr_1338991656.pdf>. Staženo 20.08.2012.

Příloha 9: Vybrané a nevybrané MAS v opatření IV. 1.1. Místní akční skupina

Zdroj: Státní zemědělský intervenční fond. Dostupné z:

<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/CmDocument?lang=en&rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fefadr%2Fosa4%2F1%2F1%2F1251386387406.pdf>. Staženo 21. 08. 2012.

Příloha 10: Oficiální mapa území MAS Pošumaví

Zdroj: Krajský úřad Plzeňského kraje

Příloha 11: Obce a města na území MAS Pošumaví

Mikroregion Běleč:

Biřkov, Červené Poříčí, Chocomyšl, Chudenice, Dolany, Ježovy, Kaničky, Křenice, Mezihoří, Němčice, Poleň, Švihov, Úboč, Únějovice, Vřeskovice, Všepadly

Mikroregion Kdyňsko:

Běhařov, Brnířov, Černíkov, Dlažov, Chodská Lhota, Kdyně, Koloveč, Kout na Šumavě, Libkov, Loučim, Mezholezy, Mrákov, Nová Ves, Pocinovice, Spáňov, Úsilov, Všeruby, Zahořany

Mikroregion Měčínsko:

Měčín, Ostřetice, Předslav

Mikroregion Plánicko:

Bolešiny, Číhaň, Hnačov, Mlýnské Struhadlo, Myslovice, Nalžovské Hory, Nehodív, Obytce, Plánice, Újezd u Plánice, Zavlekov, Zborovy

Mikroregion Střední Pošumaví:

Běšiny, Hartmanice, Hlavňovice, Hrádek, Chlistov, Kolinec, Mochtín, Mokrosuky, Petrovice u Sušice, Týnec, Velhartice, Vrhavěč

Mikroregion Prácheňsko:

Hejná, Horažďovice, Hradiště, Chanovice, Kejnice, Nezdřev, Oselce, Rabí, Slatina, Svěradice, Velké Hydčice, Velký Bor, Žichovice

- **Mikroregion Pošumaví:**

Budětice, Bukovník, Čimice, Dobršín, Domoraz, Dražovice, Frymburk, Nezamyslice, Nezdice na Šumavě, Podmokly, Soběšice, Strašín, Žihobce

- **Mikroregion Slavník:**

Břežany, Hradešice, Kovčín, Kvášňovice, Malý Bor, Maňovice, Myslív, Olšany, Pačejov

Kasejovice

Klatovy

Sušice